

การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี

โดย

นายสรารุช เมื่อบสน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี

โดย
นายสรารุช เมื่อบสน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**EVALUATION PROJECT OF COMPETITION EXCELLENCE SCHOOL UNDER
TASSABAN MUANG KANCHANABURI KANCHANABURI PROVINCE**

By

Mr. Sarawut Maubson

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Education Program in CURRICULUM AND SUPERVISION

Department of

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2011

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การประเมินโครงการ
แข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ” เสนอ
โดย นายสรารุช เมื่อบสน เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ
3. อาจารย์ ดร.สำเริง กุจิรพันธ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ สีลาเดช)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ดร.สำเริง กุจิรพันธ์)

...../...../.....

50253308: สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ / ความเป็นเลิศทางวิชาการ

สราวุธ เมื่อบสน : การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ, ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ และ อ.ดร.สำเริง กุจิพันธ์ .166 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 888 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารเทศบาล จำนวน 33 คน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จำนวน 10 คน ครูผู้สอนจำนวน 153 คน ผู้ปกครองจำนวน 346 คน และนักเรียนจำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบตรวจเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีโดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. ด้านบริบท พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
3. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ความเหมาะสมด้านบุคลากร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความเหมาะสมของงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
4. ด้านกระบวนการ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การดำเนินงานภายในโครงการ การดำเนินงานตามแผน ความสามารถในการบริหารโครงการและการกำกับติดตามการดำเนินงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
5. ด้านผลผลิต พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการและความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

50253308: MAJOR: CURRICULUM AND SUPERVISION

KEY WORD: PROJECT EVALUATION / THE EXCELLENCE COMPETITION

SARAWUT MEAUBSON : AN EVALUATION OF THE EXCELLENCE COMPETITION
PROJECT OF KANCHANABURI MUNICIPAL SCHOOL KANCHANABURI PROVINCE. THESIS
ADVISORS : ASST. PROF. SUTEP UAMCHAROEN, Ed.D., ASST. PROF. TEERASAK
UNAROMLERT , Ph.D., SUMRUENG KUJIRAPUN Ph.D .166 pp.

The purpose of the research was to evaluate the project on the Excellence Competition of Kanchanaburi Municipal School, Kanchanaburi Province. The evaluation was using CIPP Model focusing on aspects of context, input, process and product. The Sample of 888 persons which consisted of 33 Board of Directors Municipalities, 10 school administrators, 153 teachers, 346 students and 346 parents. The research instruments were questionnaires, interview forms, and document analysis forms. The collected data were analyzed by percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and content analysis.

The results of this study were as follows:

1. The project on the Excellence Competition of Kanchanaburi Municipal School, Kanchanaburi Province, as a whole was considered appropriate at a high level whereas aspects of context, input, process and product were considered appropriate at a high level.
2. Regarding to the evaluation of project context, found that the appropriateness of the objectives of the project. Consistency of purpose and needs of stakeholders. An appropriate high level.
3. Regarding to the evaluation of project input, found that the appropriate materials equipment and buildings and appropriate person was suitable for the high level. And appropriateness of the budget was appropriate in the highest level
4. Regarding to the evaluation of project process, found that appropriate Operations within project implementation of the plan capability in management project and directing track operations an appropriate high level
5. Regarding to the evaluation of project product, found that appropriate at a high level and when consider is except found that benefits received from the participants project and satisfaction of participants project an appropriate high level

Department of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature.....

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนดูแลอย่างใกล้ชิดจนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ และดร.สำเร็จ กุจิรพันธ์ ผู้คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นางนุติ รุ่งสว่าง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 นางสาวนิภา สุขพิทักษ์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 และ ดร.นภาเดช บุญเชิดชู ผู้บริหาร โรงเรียนวัดบ้านโป่ง “สามัคคีคุณูปถัมภ์” ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ของแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่น้อง ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนดูแลช่วยเหลือในการศึกษาเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ จากมหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ที่มีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนในสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้การช่วยเหลือในการวิจัยครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ข้อคำถามของการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
โครงสร้างการทำงานของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี	13
ความเป็นมาของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ	33
แนวคิดหลักและความสำคัญเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	35
ความหมายของการประเมินโครงการ	36
ลักษณะสำคัญของการประเมินโครงการ	40
วัตถุประสงค์ในการประเมินโครงการ	42
ขั้นตอนหรือกระบวนการประเมินโครงการ.....	45
ประเภทของการประเมินโครงการ	55
ประโยชน์ของการประเมินโครงการ	57
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินโครงการ.....	60
รูปแบบการประเมินโครงการ.....	60
รูปแบบการประเมินโครงการแบบจำลองซิป (CIPP Model)	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	76

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
ระเบียบวิธีวิจัย.....	83
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	83
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย.....	97
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล และคณะกรรมการบริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.....	100
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านบริบท.....	109
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น ด้านปัจจัยนำเข้า.....	112
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น ด้านกระบวนการ.....	115
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านผลผลิตของครูผู้สอน.....	121
ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารเทศบาล.....	124
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	126
สรุปผลการวิจัย.....	126
อภิปรายผลการวิจัย.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	130
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	131
บรรณานุกรม.....	132
ภาคผนวก.....	135

ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย	
หนังสือขออนุญาตทดลองเครื่องมือวิจัย	
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	135
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	142
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	144
ประวัติผู้วิจัย.....	166

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี.....	22
2	แสดงข้อมูลด้านวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	22
3	ข้อมูลพนักงานครู/ครูจ้างสอนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี	32
4	ข้อมูลสถาบันการศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี	33
5	รายละเอียดโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ	35
6	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน	85
7	ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการประเมินกับกลุ่มตัวอย่าง	89
8	สรุปวิธีดำเนินการวิจัย	97
9	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน	100
10	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง.....	101
11	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน	102
12	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร โรงเรียน	103
13	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบริหารเทศบาล.....	104
14	สรุปผลการประเมินโครงการด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของนักเรียน ผู้ปกครองและครู	106
15	สรุปผลการประเมินโครงการด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของผู้บริหาร โรงเรียนและคณะกรรมการบริหารเทศบาล	107
16	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักเรียนด้านบริบท	109
17	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองด้านบริบท...	110
18	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนด้านบริบท.....	111
19	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักเรียนด้านปัจจัยนำเข้า	112
20	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองด้านปัจจัยนำเข้า	113
21	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนด้านปัจจัยนำเข้า	114
22	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักเรียนด้านกระบวนการ	116
23	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ด้านกระบวนการ	117

ตารางที่	หน้า
24 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านกระบวนการ	119
25 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักเรียนด้านผลผลิต	121
26 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองด้านผลผลิต .	122
27 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนด้านผลผลิต...	123

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ	7
2 โครงสร้างเทศบาลเมืองกาญจนบุรี	16
3 โครงสร้างการบริหารงานกองการศึกษาเทศบาลเมืองกาญจนบุรี	25
4 ขั้นตอนการประเมินโครงการ	55
5 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในรูปแบบชิปป์	68
6 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม	92
7 ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์	94

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ของบุคคลและสังคมโดยวิธีการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์ พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งคนส่วนใหญ่เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องนำความรู้ไปประกอบอาชีพการดำรงชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะตามแนวทางในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2549 – 2553) ที่เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งไม่เพียง แต่การพัฒนาคนในลักษณะเฉพาะตัวเท่านั้น แต่จะต้องพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาคนอีกด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ได้ ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สังคมแห่งการเรียนรู้ คือ สังคมของผู้คนที่แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ ผู้คนเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ มีกระบวนการทางสังคมที่เกื้อหนุนส่งเสริมให้บุคคลในสังคม เกิดการเรียนรู้โดยผ่านทางสื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศ แหล่งการเรียนรู้ จนสามารถสร้างความรู้ ทักษะ ระบบการจัดการความรู้และระบบการเรียนรู้ที่ดี มีการถ่ายทอดความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันในสังคมทำให้เกิดพลังสร้างสรรค์ ใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเหมาะสม

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องสามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์แข็งแรงประกอบอาชีพได้ มีวิถีชีวิตกลมกลืนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สุวิมล ติรภานนท์ 2543) ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์

และความสำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และทำสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญา ธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่าการศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ 2540 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการการจัดการเรียนรู้ไว้ในมาตรา 8 ว่าการจัดการการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิต 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นอย่างต่อเนื่องนอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2559 ได้กำหนดนโยบายเพื่อดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ดังนี้ 1) ผู้เรียนเป็นคนเก่งที่พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เป็นคนดี และมีความสุข 2) ครูทุกคนมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพ 4) สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2546 : 19) เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามที่กล่าวมา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายเพื่อปฏิรูปการศึกษาโดยให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการเร่งขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง และพัฒนามาตรฐานการศึกษาของนักเรียนให้ใกล้เคียงกัน สนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยให้ชุมชน ท้องถิ่น เอกชน หน่วยงานมีส่วนร่วมจัดทำและประสานเครือข่ายการเรียนรู้ ทั้งนี้ได้มีมาตรการเร่งพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยให้เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงานและศึกษาต่อเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การสรรหาบุคลากรให้ได้ผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมยิ่งขึ้น และกระจายอำนาจไปสู่จังหวัดและโรงเรียนเพื่อเร่งดำเนินการปฏิรูปสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จากนโยบายดังกล่าวจึงส่งผลให้การจัดการศึกษาต้องเร่งดำเนินการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นที่ยอมรับกันว่า การดำเนินงานในสถานศึกษา งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้

การพัฒนาคุณภาพนักเรียนบรรลุเป้าหมาย ซึ่งตรงกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 25) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา และงานวิชาการยังป็นงานหลัก เป็นงานส่วนใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา งานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ดังนั้นสถานศึกษาใดที่งานวิชาการก้าวหน้า หรือมีความเป็นเลิศทางด้านการศึกษาซึ่งทำให้สถานศึกษานั้นมักมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ส่วนสถานศึกษาใดงานวิชาการล่าหลังหรือไม่เป็นเลิศ สถานศึกษานั้นจะไม่เป็นที่นิยม ขาดความศรัทธา และมักเสื่อมถอยไม่เป็นที่ยอมรับสำหรับการบริหารงานวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 99 – 112) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของความเป็นเลิศทางวิชาการ (academic excellence) ก็ได้ถูกนำเข้ามาใช้บันทึกไว้ในนโยบายการจัดการศึกษาของไทย แม้คำว่าอริสราภาพทางวิชาการก็เช่นกัน ซึ่งรากฐานแนวคิดที่นำจากเมืองฝรั่งเศสมาปลูกฝังลงบนผืนแผ่นดินไทย ความหวังในการพัฒนาสังคมและสภาพแวดล้อมซึ่งควรมีผลสนองความสำเร็จในด้านเศรษฐกิจ จึงอยู่ที่จิตวิญญาณคนท้องถิ่น ซึ่งมีรากฐานความรักพื้นดินอย่างลึกซึ้ง การเปลี่ยนแปลงร่วมกันระหว่างคนกับคน และระหว่างคนกับสรรพสิ่งอื่นๆ เท่าที่ผ่านพ้นมาแล้ว แทนที่จะมีผลนำไปสู่เป้าหมายตามความปรารถนา กลับเปลี่ยนทิศทางหันกลับมาสู่การสั่งสมปัญหาเพิ่มมากขึ้นตามที่เขียนไว้ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายพัฒนาคนให้เป็นคนผู้มีคุณสมบัติความเป็นมนุษย์อย่างครบถ้วน

นอกจากนี้สังคมปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วและมีความสลับซับซ้อนกิจกรรมต่าง ๆ ได้รับการกำหนดขึ้นเพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ตามนโยบายของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ด้านการศึกษาจะสนับสนุนส่งเสริม และพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ กีฬา ดนตรี ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการส่งเสริมการศึกษาระดับก่อนประถมวัยโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และวิสัยทัศน์เทศบาลเมืองกาญจนบุรีนั้นคือ บ้านเมืองน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม เลิศล้ำการศึกษา การกีฬา และพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 5 แนวทางการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา (เทศบาลเมืองกาญจนบุรี 2552 : 65 – 67) และในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถทางด้านวิชาการมากยิ่งขึ้นจึงเป็นเหตุให้โครงการบางโครงการมีประโยชน์มากและเห็นคุณค่าอย่างชัดเจน แต่บางโครงการเมื่อทำไปแล้วไม่เกิดประโยชน์ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรโดยใช่เหตุ แต่การที่จะระบุว่าโครงการใดมีประโยชน์มีคุณค่าหรือไม่โครงการความเป็นเลิศทางวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนและเป็นการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

อนึ่งการดำเนินงานตามโครงการจำเป็นต้องมีการประเมินเพื่อให้ทราบว่าประสบผลสำเร็จ มีปัญหา อุปสรรค ของโครงการ ซึ่งที่ผ่านมาผู้รับผิดชอบโครงการ กิจกรรมได้มีการประเมินผล การดำเนินงานในภาพรวมอยู่บ้างแต่เป็นการประเมินอย่างกว้าง ๆ เท่านั้นขาดการกำหนดประเด็น การประเมินที่ชัดเจน เจาะลึกและขาดการใช้หลักวิชาการในการประเมินโครงการ ซึ่งผู้ประเมิน ตระหนักดีว่าการประเมินผลอย่างเป็นระบบจะช่วยให้เกิดการพัฒนางานของโรงเรียนและส่วนที่ เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานในโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนใน สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อให้ได้ข้อสรุปซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการ ตัดสินใจปรับปรุงพัฒนาและขยายผลโครงการต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตาม โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัด กาญจนบุรี ประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร ดังนั้นผู้ประเมินจึงได้ทำการ ประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม(Stufflebeam) ซึ่งได้แก่ การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัย นำเข้า (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมิน ด้านผลผลิต (Product Evaluation) มาเป็นกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการครั้งนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการประเมินโครงการจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2533 : 23) สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (ม.ป.ป. : 123) ไชยยศ เรือง สุวรรณ (2533 : 120 – 121) ธีรพร เล็กเลิศจึง (2536 : 6) นิสา ชูโต (อ้างถึงใน บุญเลิศ จันทร์ สมคอย 2540 : 6) สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 93) เพื่อให้เห็นภาพรวมของการประเมิน โครงการให้ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ตามรูปแบบแนวคิดของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ในการ ประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งการประเมินมีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม Context Evaluation : C) ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการ 2) ประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัย ป้อน (Input Evaluation : I) ได้แก่ การประเมินสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร งบประมาณ 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) ได้แก่ การประเมิน เกี่ยวกับการวางแผน การจัดองค์กรและบุคลากร การอำนวยการ การติดตามและการประเมินผล

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) ได้แก่ การประเมินเกี่ยวกับผลการดำเนินโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ตามรูปแบบแนวคิดของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ในการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพราะเป็นรูปแบบการประเมินที่ให้ความสนใจต่อการจัดโครงการ ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2533 : 23) เพราะรูปแบบการประเมินชิปช่วยในการหาข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารในการดำเนินโครงการ (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ ม.ป.ป. : 123) เพราะเป็นการประเมินอย่างมีระบบแบบแผนที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการประเมินโครงการต่าง ๆ ณัฐพร เล็กเลิศจรัส (2536 : 6) เพราะรูปแบบการประเมินชิปให้ความต่อเนื่องในการเก็บข้อมูลและทางเลือกที่เป็นประโยชน์ นิสา ชูโต (อ้างถึงในบุญเลิศ จันทร์สมค้อย 2540 : 6) ซึ่งจะให้อัตราส่วนที่ละเอียดเป็นประโยชน์ข้อมูลการตัดสินใจสรุปเสนอแนะในการปรับปรุง หยุดหรือขยายผลการดำเนินงานตามโครงการ

กรอบแนวคิดทางทฤษฎีของการวิจัยครั้งนี้ที่ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินโครงการด้วย CIPP Model ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ในการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่

1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ต่อความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง

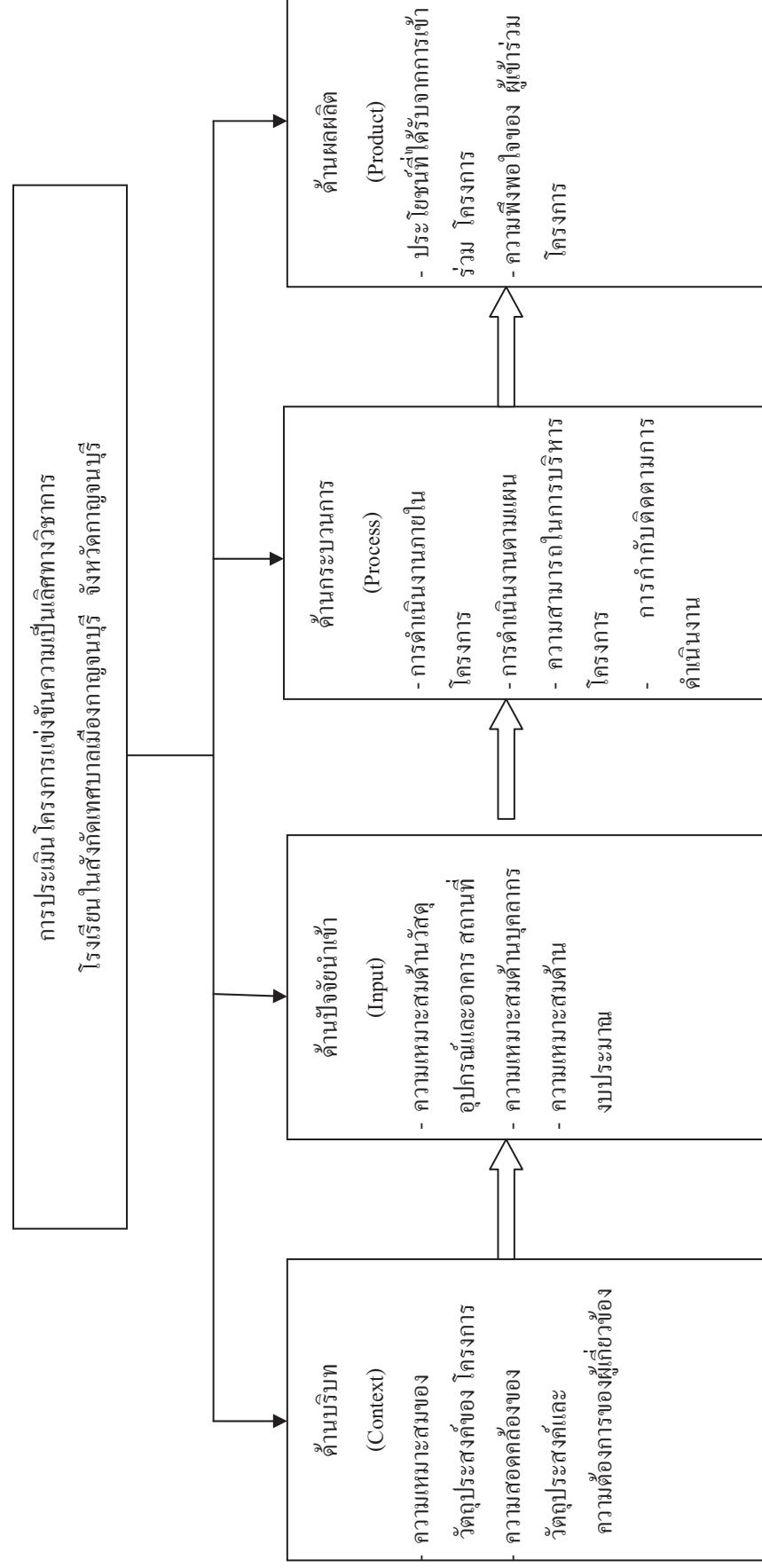
2. การประเมินปัจจัยนำเข้าหรือปัจจัยป้อน (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านต่างๆ ได้แก่ ความเหมาะสมด้านวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมด้านบุคลากร ความเหมาะสมด้านอาคาร สถานที่ และความเหมาะสมด้านงบประมาณ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินการดำเนินงาน ได้แก่ ความสอดคล้องของกิจกรรมการแข่งขัน การจัดกิจกรรมและการนำเสนอที่น่าสนใจ การดำเนินการตามแผน การบริหารโครงการและการกำกับติดตามการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการและความพึงพอใจ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย จะเห็นได้ว่า การประเมิน

แบบ CIPP เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน แบบซิป (CIPP Model) ตามรูปแบบแนวคิดของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L.Stufflebeam) ในการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) บริบท (Context) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 3) ด้านกระบวนการ (Process) 4) ด้านผลิต (Product)

ข้อคำถามการวิจัย

ผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท(Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลิต (Product) อยู่ในระดับใดและเป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยได้ดังนี้ คือ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1.1 คณะกรรมการบริหารเทศบาล จำนวน 33 คน ได้แก่

นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน

รองนายกเทศมนตรี จำนวน 3 คน

สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน

หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 11 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน ได้แก่

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1-5 จำนวน 5 คน

รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1-5 จำนวน 5 คน

1.3 ครู จำนวน 178 คน ได้แก่

ครูโรงเรียนเทศบาล 1 จำนวน 43 คน

ครูโรงเรียนเทศบาล 2 จำนวน 17 คน

ครูโรงเรียนเทศบาล 3 จำนวน 57 คน

ครูโรงเรียนเทศบาล 4 จำนวน 20 คน

ครูโรงเรียนเทศบาล 5 จำนวน 41 คน

1.4 นักเรียน 3,754 คน

1.5 ผู้ปกครอง 3,754

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้วยการเลือกโดยใช้การเปิดตารางเปรียบเทียบของ เคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling มาเรียม นิลพันธุ์ 2549 : 123) จำนวนทั้งสิ้น 888 คน มีรายละเอียดการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 คณะกรรมการบริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จำนวน 33 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน รองนายกเทศมนตรี จำนวน 3 คน สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน และหัวหน้าส่วนราชการ (ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักงานการช่าง หัวหน้าสำนักงานปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองวิชาการ ผู้อำนวยการกองคลัง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข ผู้อำนวยการกองสวัสดิการ ผู้อำนวยการกองการศึกษา) จำนวน 11 คน ใช้ประชากรในการเก็บข้อมูล ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีโรงเรียนเทศบาล 1-5 จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล 1-5 จำนวน 5 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล 1-5 จำนวน 5 คน ใช้ประชากรในการเก็บข้อมูล ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 ครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 5 โรงเรียน จำนวน 153 คน โดยการเปิดตารางเปรียบเทียบของเคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (มาเรียม นิลพันธุ์ 2549 : 120) ได้แก่

3.1 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 1 จำนวน 43 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 36 คน

3.2 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 2 จำนวน 17 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 14 คน

3.3 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 3 จำนวน 57 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 48 คน

3.4 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 4 จำนวน 20 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 19 คน

3.5 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 5 จำนวน 41 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 36 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 4 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ประชากรจำนวน 3,754 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง

346 คน ด้วยการเลือกโดยใช้การเปิดตารางเปรียบเทียบของ เคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)และการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

กลุ่มตัวอย่างที่ 5 ผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่ร่วมโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ประชากรจำนวน 3,754 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 346 คน ด้วยการเลือกโดยใช้การเปิดตารางเปรียบเทียบของ เคร็ชชีและมอร์แกน(Krejcie and Morgan) และการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน

การวิจัยนี้ดำเนินการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ประจำปีการศึกษา 2553 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจปรับปรุงพัฒนาและขยายผลโครงการต่อไป เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อสามารถนำผลการประเมินไปพัฒนาใช้ในปีการศึกษาต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้มีความเข้าใจในความหมายตรงกัน ผู้วิจัยขอให้นิยามศัพท์ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียนที่มีความสามารถมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ได้นำเสนอผลงานของตนเอง เข้าร่วมแข่งขันทักษะทางวิชาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้น และพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้า มีการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีการรวบรวมผลงานของตนเอง เกิดการแข่งขัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพ ของแต่ละบุคคล

2. การประเมินโครงการตามรูปแบบของ CIPP Model หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ ซึ่งเป็นการประเมินอย่างเป็นระบบ ทำให้ทราบข้อบกพร่องของโครงการที่ควรปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาอย่างถูกต้อง โดยการประเมินจะต้องกระทำทั้ง 4 ด้าน คือ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต

2.1. การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ต่อความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง

2.2. การประเมินปัจจัยนำเข้าหรือปัจจัยป้อน (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านต่างๆ ได้แก่ ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ และความเหมาะสมด้านงบประมาณ

2.3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินการดำเนินงาน ได้แก่ การดำเนินการภายในโครงการ การดำเนินงานตามแผน ความสามารถในการบริหารโครงการและการกำกับติดตามการดำเนินงาน

2.4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการและความพึงพอใจ

3. คณะกรรมการบริหารเทศบาล หมายถึง คณะกรรมการบริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล และหัวหน้าส่วนราชการ (ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักงานการช่าง หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองวิชาการ ผู้อำนวยการกองคลัง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข ผู้อำนวยการกองสวัสดิการ ผู้อำนวยการกองการศึกษา)

4. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีที่รับผิดชอบหน้าที่ตามโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ

5. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ทั้ง 5 โรงเรียน ได้แก่

5.1 โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม)

5.1 โรงเรียนเทศบาล 2 (ประชาภิบาล)

5.1 โรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านบ่อ)

5.1 โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านซูกุ่ม)

5.1 โรงเรียนเทศบาล 5 (กระดาศไทยอนุเคราะห์)

6. นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนที่เข้าร่วมแข่งขันในโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เทศบาลเมืองกาญจนบุรี ประจำปีการศึกษา 2553

7. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา รวมถึงบุคคลที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กนักเรียนที่เข้าร่วมแข่งขันในโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการประเมินผลการศึกษาผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นต่างๆซึ่งครอบคลุมถึงแนวคิดทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. โครงสร้างการทำงานของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
2. โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
 - 3.1 ความหมายของการประเมินโครงการ
 - 3.2 ลักษณะที่สำคัญของการประเมินโครงการ
 - 3.3 วัตถุประสงค์ในการประเมินโครงการ
 - 3.4 ขั้นตอนหรือกระบวนการประเมินโครงการ
 - 3.5 ประเภทของการประเมินโครงการ
 - 3.6 ประโยชน์ของการประเมินโครงการ
4. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินโครงการ
 - 4.1 รูปแบบการประเมินโครงการ
 - 4.2 รูปแบบการประเมินโครงการแบบจำลองชิป (CIPP Model)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างการทำงานของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

เทศบาลเมืองกาญจนบุรีประกอบด้วยสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยสมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้ง จำนวน 18 คน รองนายกเทศมนตรี ทำหน้าที่บริหารเทศบาลให้ เป็นไปตามแบบแผนของทางราชการและตามความต้องการของท้องถิ่น มีพนักงานและลูกจ้างเป็น ผู้ปฏิบัติงาน มีจำนวนทั้งสิ้น 518 คน แยกได้ดังนี้ (เทศบาลเมืองกาญจนบุรี 2552 : 65 – 67)

พนักงานเทศบาล	จำนวน	117 คน
พนักงานครูเทศบาล	จำนวน	178 คน
ลูกจ้างประจำ	จำนวน	48 คน
พนักงานจ้างผู้เชี่ยวชาญพิเศษ	จำนวน	1 คน
พนักงานจ้างตามภารกิจ	จำนวน	98 คน
พนักงานจ้างทั่วไป	จำนวน	76 คน

วิสัยทัศน์

บ้านเมืองน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม เลิศล้ำการศึกษา การกีฬา พัฒนาการท่องเที่ยว

นโยบายเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

1. ด้านส่งเสริมประชาธิปไตย จะส่งเสริมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข
2. ด้านการบริหารจัดการ บริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
3. ด้านการศึกษา จะสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาการศึกษาให้ เป็นไปตามเจตนารมณ์ ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ กีฬา ดนตรี ศิลปวัฒนธรรม และ คุณธรรม รวมถึงการศึกษาระดับก่อนประถมวัย โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
4. ด้านการกีฬา สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนากีฬาในทุกระดับ เพื่อให้ประชาชนมี สุขภาพและพลานามัยที่ดีถ้วนหน้า
5. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับความเจริญของท้องถิ่นตามแผนพัฒนา เทศบาล และสอดคล้องกับผังเมืองรวม
6. ด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน เพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันสาธารณ ภัยรวมถึงการเพิ่มอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น และการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง

7. ด้านสาธารณสุข สนับสนุนส่งเสริมบริการด้านสาธารณสุขเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

8. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

9. ด้านการจราจร ประสานวางแผนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สภ.เมืองกาญจนบุรี รวมทั้งสนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์ ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการขยายตัวในอนาคต

10. ด้านงานทะเบียนราษฎร สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาระบบให้บริการที่สะดวกรวดเร็ว และแม่นยำทันต่อความต้องการของประชาชน

11. ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว สนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

12. ด้านประเพณีและวัฒนธรรม สนับสนุนเพื่อให้ชนรุ่นหลังได้รับรู้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

13. ด้านการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง และเสริมสร้างอาชีพแก่บุคคลในชุมชนให้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ โดยยึดสถาบันครอบครัวที่อบอุ่นเป็นพื้นฐานสำคัญ และพัฒนาให้ชุมชนมีความสะอาดและสิ่งแวดล้อมที่ดี มีสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ครบครัน

14. ด้านการพัฒนาสวนสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนมีสถานที่ออกกำลังกาย ได้พักผ่อนหย่อนใจ ได้พบปะสังสรรค์และนันทนาการ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีกิจกรรมร่วมกัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

เทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 6 ยุทธศาสตร์ และแต่ละยุทธศาสตร์ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ก่อสร้างปรับปรุงรักษาถนน ทางเท้า และท่อระบายน้ำ

แนวทางการพัฒนาที่ 2 การติดตั้งและขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ

แนวทางการพัฒนาที่ 3 พัฒนาระบบการจราจร การขนส่งมวลชน และการประปา

แนวทางการพัฒนาที่ 4 พัฒนาการวางผังเมืองรวมและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบบริหารบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และการจัดการน้ำเสีย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนา ส่งเสริมคุณภาพชีวิต และสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ปรับปรุงระบบการบริการสาธารณสุข และการป้องกันโรค

แนวทางการพัฒนาที่ 3 เสริมสร้างความเข้มแข็งและการดำเนินกิจกรรมของชุมชน

แนวทางการพัฒนาที่ 4 พัฒนาและเสริมสร้างอาชีพให้กับประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพการเมืองการบริหาร

แนวทางการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากร

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ปรับปรุงจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ในการปฏิบัติงาน

แนวทางการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวทางการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และพัฒนาประสิทธิภาพการรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาการศึกษาศึกษา กีฬา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาศึกษา

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ปรับปรุงจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่การปฏิบัติงานของโรงเรียน

แนวทางการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนากีฬา

แนวทางการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาที่ 5 ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียนและประชาชน

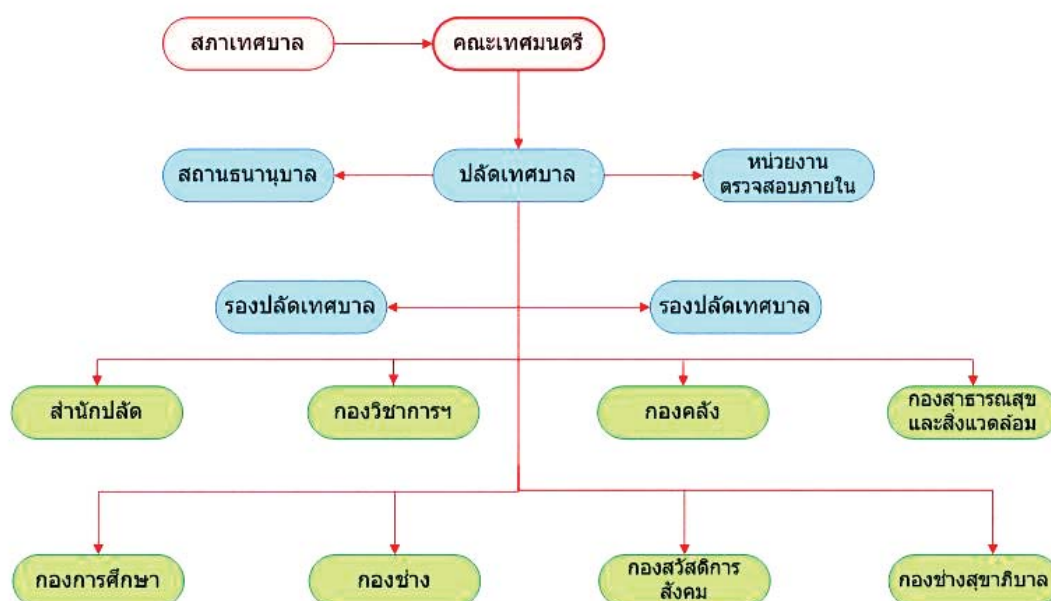
ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาที่ 1 พัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมือง

แนวทางการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

สภาพทั่วไป

1. ลักษณะที่ตั้ง/อาณาเขตและเขตการปกครอง

เทศบาลเมืองกาญจนบุรีจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พุทธศักราช 2478 (ตราไว้ ณ วันที่ 25 มีนาคม 2478 และมีผลบังคับใช้ในวันเดียวกัน) โดยการยกฐานะชุมชนในท้องที่ ตำบลบ้านเหนือ และตำบลบ้านใต้ เป็นเทศบาล มีเนื้อที่ 2.08 ตารางกิโลเมตร ต่อมาเมื่อความเจริญได้แผ่ขยายออกไป เทศบาลจึงได้ขอขยายเขตเพิ่มขึ้นจากเดิม เป็น 9.16 ตารางกิโลเมตร โดยขยายเขตเข้าไปในพื้นที่ของตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง ตำบลปากแพรก และตำบลท่ามะขาม อำเภอเมือง ตามพระราชกฤษฎีกาการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ.2517 (ตราไว้ ณ วันที่ 23 สิงหาคม 2517) สำนักงานตั้งอยู่ที่ ถนนหลักเมือง ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลท่าล้อ อำเภอท่าม่วง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับฝั่งขวาของแม่น้ำแควใหญ่ แม่น้ำแม่กลอง

2. สภาพภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ได้แก่ พื้นที่ทางด้านใต้ของจังหวัดลักษณะเป็นที่ราบ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะในเขตเทศบาล มีแม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย ไหลผ่าน คือ แม่น้ำแควใหญ่ และแม่น้ำแควน้อย ไหลมารวมกันเป็นแม่น้ำแม่กลองที่บริเวณหน้าเมือง ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปมีความชื้นสูง และแห้งแล้ง ลักษณะอากาศในเขตเทศบาลแบ่งออกเป็น 3 ฤดูกาล ได้แก่

1. ฤดูร้อน เดือน กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม
2. ฤดูฝน เดือน พฤษภาคม - พฤศจิกายน
3. ฤดูหนาว เดือน พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม/ขนส่งเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ๆ ดังนี้

ทางรถยนต์

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 324 แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 จากอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ถึงด่านเจดีย์สามองค์

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 324 เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างจังหวัดกาญจนบุรี และสุพรรณบุรี ผ่านอำเภอพนมทวน

ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3199 เป็นเส้นทางจากอำเภอเมือง ไปยังเขื่อนศรีนครินทร์ และอำเภอศรีสวัสดิ์

ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3086 จากอำเภอเมือง ผ่านอำเภอบ่อพลอย อำเภอด่านช้างเข้าสู่จังหวัดสุพรรณบุรี

ทางรถไฟ

จังหวัดกาญจนบุรี มีเส้นทางรถไฟที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร คือ เส้นทางสายธนบุรี – น้ำตก จากสถานีธนบุรี ผ่านชุมทางหนองปลาดุก แยกเข้าอำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง อำเภอเมือง ถึงสถานีน้ำตก ที่อำเภอไทรโยค

ถนนในเขตเทศบาล

ในเขตเทศบาล มีระบบโครงข่ายถนน ตรอกและซอยต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 180 สาย รวมความยาวทั้งสิ้น 70 กิโลเมตร

ถนนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ค่อนข้างเล็กและแคบไม่เป็นไปตามมาตรฐานของกรมทางหลวงเนื่องจากไม่มีการวางผังเมืองมาแต่เดิมความกว้างของผิวจราจรรองรับไม่เพียงพอโดยเฉพาะบริเวณในส่วนที่เป็นเมืองเก่า

การไฟฟ้า

ในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีหน่วยงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตั้งอยู่ มีหน้าที่ควบคุมและดูแลการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับประชาชน ทุกครัวเรือนในเขตเทศบาลก็ได้รับบริการจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคนี้ ส่วนเทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับการติดตั้งซ่อมบำรุงไฟฟ้าสาธารณะ ที่ให้แสงสว่างตามถนนตรอกซอยต่าง ๆ

การประปา

การให้บริการประปาแก่ประชาชนในเขตเทศบาล เป็นการดำเนินการของการประปาภูมิภาคจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำแควใหญ่ และส่งไปยังสถานีจ่ายน้ำที่เขาถ้ำ เพื่อส่งต่อไปให้ประชาชนในเขตเทศบาลใช้ทุกครัวเรือน

การสื่อสารและโทรคมนาคม

ไปรษณีย์โทรเลข

ในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง คือ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขกาญจนบุรี ให้บริการแก่ประชาชนในเขตเทศบาลอย่างเพียงพอและทั่วถึง

โทรศัพท์

ในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีมีการให้บริการโทรศัพท์อยู่ 1 แห่ง คือสำนักงานบริการโทรศัพท์จังหวัดกาญจนบุรี มีหน้าที่ให้บริการโทรศัพท์แก่ประชาชนในเขตเทศบาล ในจำนวนนี้เป็นบ้านเรือนที่อาศัยอยู่เป็นประเภทของผู้เช่าที่เช่าเลขหมายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ธุรกิจ โทรศัพท์สาธารณะ ตามลำดับ

การจราจร

การจราจรในเขตเทศบาลจะเกิดปัญหาการจราจรในช่วงระยะเวลาเร่งด่วน เช่น ช่วงเช้าและช่วงเย็น ที่บริเวณตลาดสดเทศบาล ตลาดซูกโดน หน้าโรงเรียนเทศบาล 3 โรงเรียนเทศบาล 5 โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี เป็นต้น และควรมีการ

จัดการจราจรในบางซอยที่เป็นซอยคับแคบ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว เนื่องจากปริมาณรถยนต์และรถจักรยานยนต์เพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่พื้นผิวการจราจรมีปริมาณเท่าเดิม

การใช้ที่ดิน

แบ่งการใช้ที่ดินในเขตเทศบาล ได้ ดังนี้

พื้นที่พักอาศัยประมาณ	2,829	ไร่	2 งาน	1 ตารางวา
พื้นที่พาณิชยกรรม ประมาณ	1,533	ไร่	1 งาน	75 ตารางวา
พื้นที่ตั้งหน่วยงานของรัฐ ประมาณ	450	ไร่	37 ตารางวา	
พื้นที่สวนสาธารณะและนันทนาการ ประมาณ	187	ไร่	3 งาน	25 ตารางวา
พื้นที่ตั้งสถานศึกษา ประมาณ	427	ไร่	3 งาน	
พื้นที่สถาบันศาสนา ประมาณ	146	ไร่	1 งาน	

ด้านเศรษฐกิจ

1. สภาพเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

ในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรีประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย และรับจ้างทั่วไป โดยเฉพาะมีศูนย์ฝึกอาชีพเจริญในนิลอนันตพลพลอยกาญจน์ โรงงานของร้านวังแก้วจิวเวลรี่ ทำให้ประชาชนมีอาชีพเพิ่มขึ้น โดยจัดจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี และนำไปออกร้าน หรือจัดการแสดงที่กรมส่งเสริมการส่งออก กรมพาณิชย์สัมพันธ์นอกจากนี้ ในเขตเทศบาลฯ เป็นชุมชนเมืองประชาชนมีการประกอบอุตสาหกรรมขนาดเล็กอื่นๆ อีกเช่น โรงพิมพ์ โรงน้ำแข็ง อู่ซ่อมรถ โรงกลึงและเชื่อมโลหะ ทำเฟอร์นิเจอร์หวายและผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

2. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/รายได้ประชากร

สภาพทางเศรษฐกิจของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี รายได้ส่วนใหญ่ของประชากรขึ้นอยู่กับการค้าขาย รับจ้างทั่วไป และอีกส่วนหนึ่งมาจากการท่องเที่ยวในเขตเทศบาล

3. การเกษตรกรรม

พื้นที่ในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ใช้ปลูกไม้ยืนต้น มีเพียงเล็กน้อยที่ใช้ทำเกษตรกรรม โดยมากในเขตชุมชนจะเป็นตลาดรับซื้อผลิตผลทางการเกษตร

4. การอุตสาหกรรม

ในเขตเทศบาลก็จะมีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการผลิต การประกอบการ การซ่อมเครื่องจักรกลกระดูกตัวอยู่ค่อนข้างมาก ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะใช้เงินลงทุนไม่มากนัก และใช้แรงงานค่อนข้างน้อย เช่น

อุ้มอรรถยนต์	44	แห่ง
ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์	37	แห่ง
โรงงานผลิตน้ำแข็ง	1	แห่ง
โรงงานทำเส้นก๋วยเตี๋ยว	1	แห่ง
โรงกลึงและโรงเชื่อม	32	แห่ง
โรงงานผลิตน้ำบริโภค	3	แห่ง
โรงพิมพ์หนังสือ	4	แห่ง
ร้านตัดกระจก	6	แห่ง
โรงงานกระดาษ	1	แห่ง

5. การพาณิชย์กรรม/การบริการ

กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์กรรมและการบริการ ในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ จะอยู่ในรูปของร้านค้าทั่วไปจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี อาทิเช่น ร้านขายของชำ ร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม ร้านขายอุปกรณ์รถยนต์ ร้านขายอุปกรณ์ไฟฟ้า ร้านขายวัสดุก่อสร้าง ร้านเสริมสวย กิจการโรงแรม สถานบริการอาบอบนวด เป็นต้น บริษัทห้างร้าน รวมถึงธนาคารต่าง ๆ ในเขตเทศบาลพอสรุปได้ดังนี้

5.1 สถานประกอบการด้านพาณิชย์กรรม

สถานีบริการน้ำมัน	10	แห่ง
ศูนย์การค้า/ห้างสรรพสินค้า	3	แห่ง
ตลาดสด	3	แห่ง
ร้านค้าทั่วไป	700	แห่ง

5.2 สถานประกอบการเทศพาณิชย์

สถานธนาถุ บาล	1	แห่ง
โรงฆ่าสัตว์	1	แห่ง

5.3 สถานประกอบการด้านบริการ

โรงแรมไม่เกิน 30 ห้องพัก	28	แห่ง
โรงแรม 30 - 100 ห้องพัก	18	แห่ง
ตั้งแต่ 100 ห้องขึ้นไป	1	แห่ง
ธนาคารพาณิชย์	14	แห่ง
บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	1	แห่ง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	38	แห่ง

บริษัททั่วไป

148 แห่ง

โรงพยาบาล

1 แห่ง

6. การท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวภายในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีหลายแห่งประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและ ประวัติศาสตร์สมัยใหม่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 คือ

1. สะพานข้ามแม่น้ำแคว ตั้งอยู่ที่ตำบลท่ามะขาม ห่างจากตัวเมืองไปทางเหนือ ตามทางหลวงหมายเลข 323 ประมาณ 4 กิโลเมตร เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

2. อุทยานทหารสัมพันธมิตร ตั้งอยู่บริเวณหลังสถานีรถไฟกาญจนบุรี ห่างจากตัว เมืองไปทางเหนือ ประมาณ 1 กิโลเมตร สร้างขึ้นจากการเกณฑ์ทหารสัมพันธมิตร มาสร้างทาง รถไฟสายยุทธศาสตร์ ผ่านกาญจนบุรีไปประเทศพม่า เป็นเหตุให้ทหารเสียชีวิต ชาวไทยจึงได้ สร้างอุทยานฝังศพผู้เสียชีวิตดังกล่าว

3. พิพิธภัณฑ์อักษะเขลยศึก หรือพิพิธภัณฑ์สงคราม วัดได้สร้างเป็นกระท่อม เลียนแบบค่ายเขลยศึกในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นที่รวบรวมภาพวาดและภาพถ่าย ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ อาวุธและลูกกระเบิด ตั้งอยู่ภายในวัดไชยชุมพลชนะสงคราม(วัด ใต้) ถนนไชยชุมพล ภายในตัวเมืองกาญจนบุรี เปิดให้ชมทุกวัน เวลา 08.00 – 18.00 น.

4. ประตูกำแพงแก้ว เป็นซุ้มประตูเก่าสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.237 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ตั้งอยู่บนถนนหลักเมือง ตำบลบ้านเหนือ ใกล้กับแม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำ แควน้อย

7. การปลุกสัตว์

ตามชนเมืองที่ห่างไกลจากชุมชน เช่นการเลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด โดยจะเป็นการเลี้ยงไว้ ตามบ้านเรือนไม่ได้เลี้ยงเพื่อการค้า บริเวณที่เลี้ยงเพื่อการค้ามักจะอยู่ไกลออกไปจากแหล่งชุมชน ก็จะมีการเลี้ยงสุกรและมีการเลี้ยงโคเนื้อ

8. ด้านสังคม

8.1 จำนวนประชากร

ประชากรในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2553 มีจำนวน ทั้งสิ้น 29,930 คน แยกเป็นชาย 14,064 คน หญิง 15,866 คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 22,612 คน

ตารางที่ 1 ประชากรในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

อายุประชากร	ชาย	หญิง	รวม
น้อยกว่า 1 ปี	55	70	125
1 – 6 ปี	1,174	998	2,172
7 – 12 ปี	1,393	1,401	2,794
13 – 17 ปี	1,228	1,181	2,409
18 – 60 ปี	8,798	10,238	19,036
60 ปี ขึ้นไป	1,416	1,978	3,394
รวม	14,064	15,866	29,930

8.2 ด้านศาสนา

ประชาชนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีบางส่วนที่นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามตามลำดับ ในเขตเทศบาลมีวัด 3 แห่ง โบสถ์ 3 แห่ง และศาลเจ้า 3 แห่ง

8.3 วัฒนธรรมและประเพณี

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลด้านวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

วัฒนธรรมท้องถิ่น	ประเพณีท้องถิ่น
งานสมโภชศาลเจ้าพ่อหลักเมือง งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว งานวันชาวเรือชาวแพ งานเทศกาลเห็ดโคน งานเทศกาลกินเจ พิธีถวายบังคมพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ 3 พิธีถวายพระพรและทำบุญตักบาตรเนื่องในวันคล้ายวัน ประสูติของสมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราช	ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีวันขึ้นปีใหม่

9. กีฬานันทนาการ และสถานที่พักผ่อน

ในเขตเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีการจัดสถานที่ให้ประชาชนพักผ่อนและทำกิจกรรมหลายประเภทตามความเหมาะสม ดังนี้

1. สนามกีฬาเอนกประสงค์ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ สนามกีฬาเทศบาลเมืองกาญจนบุรี (หน้าสุสานสหประชาชาติ) สนามกีฬาน้ำโรงเรียนเทศบาล 5 สนามกีฬาบริเวณสวนสมเด็จพระญาณสังวร
2. สนามฟุตบอล จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ สนามฟุตบอลเทศบาลเมืองกาญจนบุรี (หน้าสุสานสหประชาชาติ) สนามฟุตบอลโรงเรียนเทศบาล 5 สนามฟุตบอลสวนสมเด็จพระญาณสังวร
3. สนามบาสเก็ตบอล 1 แห่ง คือสนามที่ศูนย์เยาวชนเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
4. สนามตระกร้อ 1 แห่ง ที่สนามศูนย์เยาวชนเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
5. สระว่ายน้ำเทศบาลเมืองกาญจนบุรี 1 แห่ง
6. ห้องสมุดประชาชน 2 แห่ง คือ หอสมุดรัชมังคลาภิเษก บริเวณข้างสนามกีฬาเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และห้องสมุดประชาชนข้างโรงเรียนเทศบาล 5 (กระดาศไทยอนุเคราะห์)
7. สวนสาธารณะ ในเขตเทศบาลมีสถานที่ที่ประชาชนใช้เป็นที่พักผ่อน ออกกำลังกาย เล่นกีฬา ได้แก่

สวนหน้าสุสานสหประชาชาติ

สวนหน้าเทศบาล

สวน ร. 3

สวนริมน้ำ (สวนสุขภาพ)

สวนเทศบาลข้างบ้านมณีวงศ์

สวนบริเวณอาคาร 60 พรรษามหาราช

สวนบริเวณถนนปากแพรก – ถนนสองแคว

สวนแยกชุมชนเตาปูน

สวนเกาะกลางถนนแสงชูโต และถนนอุทอง

สวนภูมิทัศน์สะพานข้ามแม่น้ำแคว

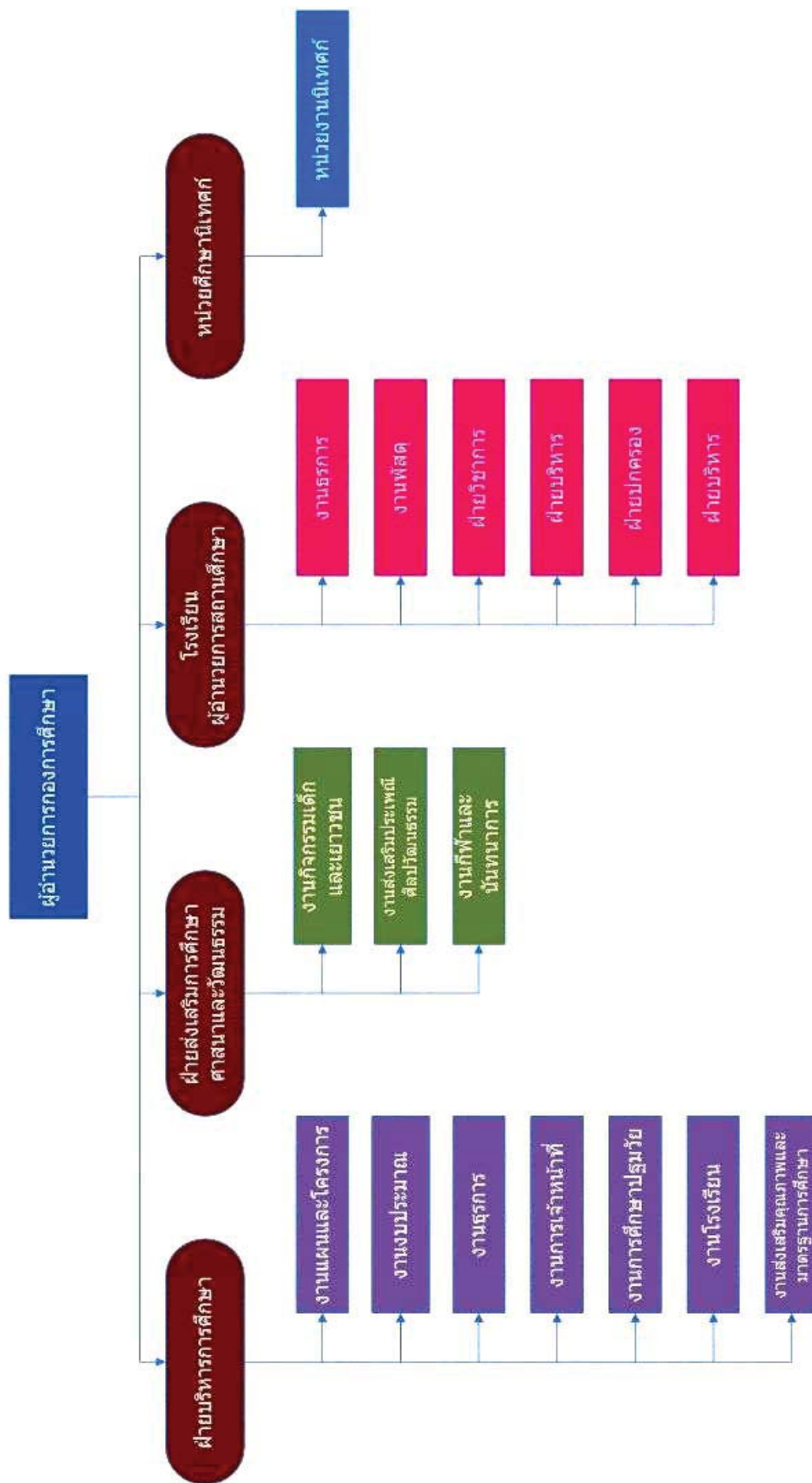
สวนสาธารณะสมเด็จพระญาณสังวร

10. สภาพทั่วไปในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

1. กองการศึกษาของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีบุคลากรตามสภาพจริงทั้งหมด 20 คน

พนักงาน	จำนวน	13	คน
ลูกจ้างประจำ	จำนวน	1	คน
ลูกจ้างทั่วไป	จำนวน	6	คน

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างการบริหารงานกองการศึกษา

ภารกิจและงานในหน้าที่กองการศึกษา

กองการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาและพัฒนาการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษา การศึกษานอกระบบการศึกษาและการศึกษาตามอัธยาศัยเช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดการศึกษาปฐมวัย (อนุบาลศึกษา) ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาโดยให้ มีงานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานบริหารวิชาการ งานโรงเรียน งานศึกษานิเทศก์ งานกิจการนักเรียน งานฝึกและส่งเสริมอาชีพ งานแผนงาน/โครงการ และเครือข่ายทางการศึกษา งานกิจการทางศาสนา ส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม งานกีฬาและนันทนาการ งานกิจกรรมเด็กเยาวชนและศึกษานอกโรงเรียน (เด็กเร่ร่อนด้อยโอกาสในเขตเทศบาลฯ) และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผู้อำนวยการกองการศึกษา ระดับ 8 เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกองการศึกษา และแบ่งหน่วยงานภายในส่วนราชการออกเป็น 2 ฝ่าย 10 งาน 1 หน่วย ศึกษานิเทศก์และโรงเรียนเทศบาล 5 โรง ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารการศึกษา

มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ ของงานบริหารกองการศึกษาทั้งหมด เช่น งานธุรการ งานแผนงานและโครงการ งานการเจ้าหน้าที่ งานการศึกษาปฐมวัย งานโรงเรียน งานกิจการนักเรียน และงานงบประมาณ

1.1 งานธุรการ มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานสารบรรณของกองการศึกษา
2. งานดูแลรักษาจัดเตรียม และให้บริการเรื่องสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ติดต่อ และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ
3. งานประสานงานเกี่ยวกับการประชุมสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และพนักงานเทศบาล
4. งานตรวจสอบและแสดงรายการเกี่ยวกับเอกสารสำคัญของทางราชการ
5. งานสารณณกุศลของทางเทศบาล และหน่วยงานต่างๆ ที่ขอความร่วมมือ
6. งานรักษาความสะอาด ความปลอดภัยของสถานที่ราชการ
7. งานขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญจักรพรรดิมาลา หรือผู้ทำคุณประโยชน์
8. งานจัดทำคำสั่งและประกาศ

9. งานรับเรื่องราวร้องทุกข์และร้องเรียน
10. งานพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนพนักงานครู ลูกจ้าง และการให้บำเหน็จ

ความชอบกรณีพิเศษ

11. งานการลาพักผ่อนประจำปี และการลาอื่น ๆ
12. งานสวัสดิการของกองการศึกษา
13. งานด้านประชาสัมพันธ์และอำนวยความสะดวกของประชาชน
14. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2 งานแผนงานและโครงการ มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ กำหนดนโยบาย
2. งานประสานโครงการและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา
3. งานติดตามและประเมินผลแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของกองการศึกษา
4. งานแผนการศึกษาของทางเทศบาล
5. งานจัดตั้งโรงเรียน และขยายโรงเรียน
6. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3 งานการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่ควบคุมดูแล และรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของการเจ้าหน้าที่ วางแผน และทะเบียนประวัติ

1.3.1 งานเจ้าหน้าที่ หน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1. ควบคุมดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงานเทศบาลที่สังกัดกองการศึกษา ในเรื่องการกำหนดตำแหน่ง บรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย เลื่อนระดับ การสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกและการคัดเลือก

2. การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี

3. การพัฒนาบุคลากร เช่น การลาศึกษาต่อ การฝึกอบรม สัมมนา การศึกษาดูงานและทัศนศึกษานอกสถานที่

4. งานดำเนินการทางวินัย ร้องเรียนและร้องทุกข์

5. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3.2 งานวางแผนบุคลากรและทะเบียนประวัติ มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานวางแผนบุคลากรทางการศึกษา

2. งานจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประวัติ

3. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

1.4 งานโรงเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานควบคุมดูแลโรงเรียนเทศบาล
2. งานตรวจสอบหลักฐานเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน
3. งานพิจารณาแต่งตั้ง ยุบ เลิกเรียน
4. งานดูแล จัดเตรียม และให้บริการวัสดุอุปกรณ์ กลุ่มมือครู สื่อการเรียนการสอนแก่โรงเรียน
5. งานจัดตั้งและส่งเสริมสมาคมครู นักเรียน และมูลนิธิต่าง ๆ ตลอดจนการจัดตั้งคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนและการส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน
6. งานติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. งานเผยแพร่ข่าวสาร เอกสารต่าง ๆ กฎ ระเบียบ และนโยบายของทางราชการอันเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน
8. งานส่งเสริมสุขภาพอนามัยในโรงเรียน
9. งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
10. งานปลูกฝังวินัย และถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาติ
11. งานปลูกฝังประชาธิปไตยให้กับเด็กและชุมชน
12. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

1.5 งานกิจการนักเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานตรวจสอบสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน
2. งานสำรวจเด็กที่มีอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเพื่อให้เข้าเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา
3. งานเกี่ยวกับเด็กเล็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ
4. งานการวิเคราะห์ วิจัยศึกษาสาเหตุที่นักเรียนประพฤติตัวที่ไม่เหมาะสม
5. งานประสานงานกับสถานศึกษา ผู้ปกครอง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
6. งานติดตามแก้ไขปรับปรุง เสนอแนะ และวางแผนปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนเป็นรายบุคคล
7. จัดทำรายงานการศึกษา และสถิติข้อมูลต่าง ๆ
8. งานเกี่ยวกับทะเบียน ประกาศนียบัตร และใบสุทธิ
9. งานตรวจสอบสถานที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
10. งานแนะนำเด็กเดือนห้ามปรามนักเรียนที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสมแล้วรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาหรือนำตัวนักเรียนมาสอบสวน

11) งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

1.6 งานงบประมาณ มีหน้าที่เกี่ยวข้อง

1. งานเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี เช่น การวางฎีกา เตรียมการเบิกจ่ายเงินและสิ่งแทนตัวเงิน การตรวจสอบหลักฐานใบสำคัญคู่จ่ายเงินทุกประเภททั้งในและนอกงบประมาณ รวมถึงการลงบัญชี ทำรายงานการบัญชี

2. งานรวบรวมรายละเอียดและดำเนินงานเกี่ยวกับการงบประมาณของกองการศึกษา เช่น การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดทำงบประมาณการทำหนังสือชี้แจงได้ตอบด้านงบประมาณ การพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่าย

3. งานการบริหารและควบคุมงบประมาณของกองการศึกษา

4. งานเกี่ยวกับการทำบัญชีถือจ่ายเงินเดือนพนักงานครูเทศบาลตามแบบและวิธีการของสำนักงานงบประมาณกำหนด เช่น จัดทำแผนสรุปยอดเงินงบประมาณ อัตราเงินเดือนที่ขอถือจ่ายประจำปี การจัดทำบัญชีถือจ่ายเงินเดือนเพิ่มระหว่างปีหรือเงินเพิ่มทุกกรณี การสรุปยอดจำนวนอัตราเงินเดือน การเลื่อนเงินเดือนกรณีพิเศษ การจัดทำสถิติเงินเดือนพนักงานครูเทศบาล การจัดทำสถิติประกอบบัญชีถือจ่ายประจำปีซึ่งแสดงจำนวนโรงเรียน นักเรียน ห้องเรียน และครู

5. งานเกี่ยวกับการขออนุมัติ จัดหา จัดซื้อ จัดจ้าง เบิกจ่าย ซ่อมแซม และบำรุงรักษาพัสดุ ตลอดจนจัดทำบัญชีทะเบียนพัสดุ เก็บรักษาใบสำคัญหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับพัสดุ

6. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

2.1 งานการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย งานฝึกและส่งเสริมอาชีพและงานห้องสมุด พิพิธภัณฑ์และเครือข่ายทางการศึกษา

2.1.1 งานการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานด้านการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย

2. งานประสานงานในการดำเนินงานทางการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

2.2 งานกิจกรรมเด็กและเยาวชน มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานกิจกรรมเด็กและเยาวชน และงานกีฬาและนันทนาการ

2.2.1 งานกิจกรรมเด็กและเยาวชน มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานพัฒนาเยาวชนให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ
2. งานศูนย์เยาวชน
3. งานควบคุม ตรวจสอบ นิเทศ ติดตามผล และประเมินผลกิจกรรมเด็กและเยาวชน
4. งานชุมชนต่าง ๆ
5. งานบริการด้านวิชาการ
6. งานติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา
7. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

2.2.2 งานกีฬาและนันทนาการ มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพ
2. งานส่งเสริมกีฬาพื้นฐาน
3. งานพัฒนาเทคนิคการกีฬา
4. งานส่งเสริมการกีฬาเพื่ออาชีพ
5. งานจัดการแข่งขันกีฬา
6. งานบริการอาคารสถานที่และผู้ตัดสินกีฬา
7. งานส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ
8. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 งานส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติในหน้าที่ของงานกิจการศาสนา และงานส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม

2.3.1 งานกิจการศาสนา มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานกิจการศาสนา
2. งานทำนุบำรุงศาสนา
3. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3.2 งานส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น
2. งานส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
3. งานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. งานอนุรักษ์ศาสนาสถาน โบราณสถาน และโบราณวัตถุ
5. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

3. หน่วยศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วย

3.1 งานนิเทศการศึกษา มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานสำรวจความต้องการและปัญหาทางการศึกษา
2. งานจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการศึกษา
3. งานวิจัยทางการศึกษา
4. งานพัฒนาหลักสูตร
5. งานให้บริการทางการศึกษาทั่วไปด้วยการนิเทศให้คำปรึกษาแนะนำปัญหา

ทางวิชาการ

6. งานเขียนเอกสาร ตำรา ผลิตภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอน
7. งานค้นคว้าทดลอง และเผยแพร่เทคนิควิทยาการแผนใหม่ทางการศึกษา
8. งานประชุม อบรม สัมมนา ประสานงาน และให้บริการด้านวิชาการ
9. งานการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา
10. งานส่งเสริมสุขภาพ และควบคุมมาตรฐานการศึกษา
11. งานประสานงานดำเนินงานด้านวิชาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
12. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

3.2 งานระบบสารสนเทศ มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานข้อมูลข่าวสารทั่วไป
2. งานทางระบบงานคอมพิวเตอร์
3. งานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศข้อมูลข่าวสารที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์จัดระบบและวางแผนการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
4. งานส่งเสริม แนะนำ อบรมเกี่ยวกับวิธีและขั้นตอนของการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
5. งานศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศ

6. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

3.3 งานวิชาการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ของงานส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตร และงานพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

3.3.1 งานส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตร มีหน้าที่เกี่ยวข้อง

1. งานส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตรตามหลักเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

2. งานส่งเสริมการปกครอง และเผยแพร่การศึกษาและวิชาการ
3. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

3.3.2 งานพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับ

1. งานพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา
2. งานศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และเผยแพร่เทคนิควิทยาการแผนใหม่
3. งานจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการศึกษาและการทดลองวิจัยทาง

การศึกษา

4. งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

4. โรงเรียน

มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนภายในท้องถิ่นของเทศบาลซึ่งจัดการศึกษา 3 ระดับ ได้แก่ ระดับก่อนวัยประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน คุณภาพการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นแหล่งให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ชุมชนตลอดจนเป็นสถานที่ออกกำลังกายของเยาวชน และเป็นแหล่งความรู้แก่ชุมชน งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

4.1 ข้อมูลด้านบุคลากรทางการศึกษา

ตารางที่ 3 ข้อมูลพนักงานครู/ครูจ้างสอนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

ชื่อโรงเรียน	จำนวนบุคลากรทางการศึกษา				
	ผู้บริหาร	อนุบาล	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	นักการ
เทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม)	2	3	40	-	2
เทศบาล 2 (ประชาภิบาล)	2	2	15	-	2
เทศบาล 3 (บ้านบ่อ)	2	4	53	-	3
เทศบาล 4 (บ้านซูกุ่ม)	2	4	16	-	1
เทศบาล 5 (กระชายไทยอนุเคราะห์)	2	3	24	14	2
รวม	10	16	148	14	11

ตารางที่ 4 ข้อมูลสถาบันการศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียนแยกตามระดับ			รวม
	อนุบาล	ประถม	มัธยม	
เทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม)	169	760	-	929
เทศบาล 2 (ประชาภิบาล)	148	159	-	307
เทศบาล 3 (บ้านบ่อ)	221	1,122	-	1,343
เทศบาล 4 (บ้านขุ่ม)	104	300	-	404
เทศบาล 5 (กระดาศไทยอนุเคราะห์)	123	345	303	771
รวม	765	2,686	303	3,754

โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ

โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยวิธีการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเทศบาลเมืองกาญจนบุรีได้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ที่มุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข (Green and Happiness Society) โดยยึดหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งการพัฒนาที่สมดุลและมีการบูรณาการแบบองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางให้สามารถปรับตัวพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงและความผันผวนของกระแสโลกาภิวัตน์ นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยจัดกระบวนการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อสร้างแหล่งการเรียนรู้และสังคมแห่งความรู้สำหรับเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้มีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้และปรับตนเองให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมืองและเศรษฐกิจของโลก และกระจายอำนาจของการศึกษาไปสู่จังหวัดและโรงเรียนเพื่อเร่งดำเนินการปฏิรูปสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น การจัดการศึกษาที่ควรมีรากฐานเกิดจากพื้นดินถิ่นเกิดของคน

ท้องถิ่น ซึ่งนอกจากยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้เจริญงอกงาม ความเป็นเลิศทางวิชาการ academic excellence ก็ได้ถูกนำเข้ามาใช้บันทึกไว้ในนโยบายการจัดการศึกษาของไทย จากนโยบายดังกล่าว จึงส่งผลให้การจัดการศึกษาต้องเร่งดำเนินการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นที่ยอมรับกันว่าการดำเนินงานในสถานศึกษา งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพนักเรียนบรรลุเป้าหมาย ซึ่งงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา และงานวิชาการยังเป็นงานหลัก เป็นงานส่วนใหญ่ที่สุดของระบบ เป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษา งานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ดังนั้นสถานศึกษาใดที่งานวิชาการก้าวหน้า หรือมีความเป็นเลิศทางด้านการศึกษาซึ่งทำให้สถานศึกษานั้นมักมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ส่วนสถานศึกษาใดงานวิชาการล่าช้า หรือไม่เป็นที่นิยมนั้นจะไม่ใช่ที่นิยม ขาดความศรัทธา และมักเสื่อมถอยไม่เป็นที่ยอมรับสำหรับการบริหารงานวิชาการ และการบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของความเป็นเลิศทางวิชาการ (academic excellence) ก็ได้ถูกนำเข้ามาใช้บันทึกไว้ในนโยบายการจัดการศึกษาของไทย แม้คำว่าอริสราภาพทางวิชาการก็เช่นกัน ซึ่งรากฐานแนวคิดที่นำมาปลูกฝังเพื่อให้ ความหวังในการพัฒนาสังคมและสภาพแวดล้อมซึ่งควรมีผลสนองความสำเร็จในด้านเศรษฐกิจ จึงอยู่ที่จิตวิญญาณคนท้องถิ่น ซึ่งมีรากฐานความรักพื้นดินอย่างลึกซึ้ง การเปลี่ยนแปลงร่วมกันระหว่างคนกับคน และระหว่างคนกับสรรพสิ่งอื่นๆ เท่าที่ผ่านพ้นมาแล้ว แทนที่จะมีผลนำไปสู่เป้าหมายตามความปรารถนา กลับเปลี่ยนทิศทางหันกลับมาสู่การสั่งสมปัญหาเพิ่มมากขึ้นตามที่เขียนไว้ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายพัฒนาคนให้เป็นคนผู้มีความรับผิดชอบ ความเป็นมนุษย์อย่างครบถ้วน

วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการ

1. เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานด้านการจัดการศึกษา
2. เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษา
3. เพื่อส่งเสริมให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

ตารางที่ 5 รายละเอียดโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ (แผนพัฒนา 3 ปี เทศบาล
เมืองกาญจนบุรี 2553 – 2555 : 146)

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย ผลผลิตของ โครงการ	งบ ประมาณ	ระยะเวลา ดำเนินงาน	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
โครงการแข่งขัน ความเป็นเลิศ ทางวิชาการ ระดับเทศบาล	1. เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานด้าน การจัดการศึกษา 2. เพื่อให้เกิดการ แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ และประสบการณ์ ด้านการจัดการศึกษา 3. เพื่อส่งเสริมให้เกิด แนวคิดในการพัฒนา ศักยภาพ การ จัด การศึกษาให้มีคุณภาพ	- นักเรียนได้แสดง ความสามารถของ ตนเอง	150,000	กรกฎาคม – สิงหาคม 2553	- ครูและนักเรียนได้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้านความรู้ทางวิชาการ - ได้เข้าร่วมการแข่งขัน และแสดงผลงาน - สามารถนำความรู้ไปใช้ ในด้านต่าง ๆ ต่อไป - ทำให้มีความรู้ความ เข้าใจในด้านวิชาการเพิ่ม มากขึ้น

แนวคิดหลักและความสำคัญเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

สังคมปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วและมีความสลับซับซ้อน กิจกรรมต่างๆ ได้รับการกำหนดขึ้นเพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น กิจกรรมดังกล่าวคือสิ่งที่เรียกว่า แผนงาน หรือโครงการ นั่นเอง โครงการมากมายที่เกี่ยวกับการศึกษา การเกษตร สาธารณสุข ความมั่นคงปลอดภัยและอื่นๆ เพื่อพัฒนาความเจริญดังกล่าวแล้วต้องใช้ทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นเงิน วัสดุ อุปกรณ์ กำลังคน โครงการบางโครงการมีประโยชน์มากและเห็นคุณค่าอย่างชัดเจน แต่บางโครงการเมื่อทำไปแล้วไม่เกิดประโยชน์ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรโดยใช่เหตุ แต่การที่จะระบุว่าโครงการใดมีประโยชน์มีคุณค่าหรือไม่โดยใช้วิธีการประเมินโครงการ (ประชุม รอดประเสริฐ 2529 : 68 – 74 อ้างถึงใน กรุณา รูปแพ 2546 : 12)

ดังนั้นการประเมินโครงการจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราสามารถคาดคะเนว่า โครงการโครงการที่กำหนดขึ้นนั้นหากว่าเรานำไปปฏิบัติแล้วเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด และควรที่จะดำเนินการต่อไปหรือต้องปรับปรุงแก้ไขการประเมินโครงการช่วยทำให้การใช้ทรัพยากร เป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุก ส่วนของโครงการ ข้อมูลใดหรือปัจจัยเป็นปัญหาจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานได้จริงหรือใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมคุ้มค่า ทรัพยากรทุกชนิดจะได้รับการ

จัดสรรให้อยู่ในจำนวนหรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็นหรือมากเกินไปจะได้รับการตัดทอนและทรัพยากรใดที่ขาดแคลนจะได้รับการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้น การประเมินโครงการ จึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่กล่าวแล้วว่าโครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผนงาน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปได้ด้วยดี และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติย่อมกระทบต่อแผนงานทั้งหมดโดยส่วนรวม ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกัน ว่าหากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมหมายถึงการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินงานเป็นไปได้อย่างดี

ความหมายของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเป็น “ศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science)” หรือเป็น “วิทยาการประยุกต์” ที่เกิดจากการผสมผสานของศาสตร์หลายแขนง โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีแนวคิดและวิธีการที่ผูกพันกับวิชาการสาขาเศรษฐศาสตร์เป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาเฉพาะคำว่า “การประเมินโครงการ” แล้ว อาจบอกได้ว่าเป็นคำผสมของคำสองคำคือคำว่า “การประเมิน” กับคำว่า “โครงการ” ซึ่งทั้งสองคำต่างก็มีความหมายหรือคำจำกัดความเฉพาะของตนเอง “การประเมิน” หรือ “การประเมินผล” มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Evaluation” ซึ่งหมายถึงกระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีความหมายเกี่ยวเนื่องกับคำอื่น ๆ อีกหลายคำ เช่น การวิจัย (Research) การวัดผล (Measurement) การตรวจสอบรายงานผล (Appraisal) การควบคุมดูแล (Monitoring) การประมาณการ (Assessment) และการพิจารณาตัดสิน (Judgment) เป็นต้น ซึ่งคำดังกล่าวแล้วอาจสรุปเป็นความหมายหรือคำจำกัดความร่วมกันได้ว่า เป็นการประมาณค่าหรือการประมาณผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโดยอาศัยข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมด้วยวิธีการสอบถาม ทดสอบ สังเกต และวิธีการอื่น ๆ แล้วทำการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจว่าการดำเนินงานนั้นมีคุณค่าหรือบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานนั้นมากน้อยเพียงใด

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้คำจำกัดความของ “โครงการ” ว่าหมายถึง แผนหรือเค้าโครงที่กำหนดไว้ โครงการเป็นศัพท์ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Project” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือระดับหนึ่งของแผนงาน (Plan) และในบางตำราถือว่ามีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “Program” ซึ่งหมายถึงแผนงานที่มีรายละเอียดในการปฏิบัติงานชัดเจน ฉะนั้นจึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าโครงการคือ Project หรือ Program ในภาษาอังกฤษนั่นเอง ความหมาย

ของโครงการและรายการปฏิบัติงาน ได้กล่าวไว้อย่างละเอียดแล้วในตอนที่ 1 โดยคำว่า “การประเมิน” หรือ “การประเมินผล” รวมกับคำว่า “โครงการ” จึงเป็นคำศัพท์ทางวิชาการโดยเฉพาะว่า การประเมินโครงการ (Project or Program Evaluation) ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

การประเมินโครงการ หมายถึง การตรวจสอบวัตถุประสงค์ของโครงการว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ และบรรลุถึงเป้าหมายนั้นด้วยควมมากน้อยเพียงใด

การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการในการพิจารณาวิเคราะห์ถึงคุณลักษณะและคุณภาพของโครงการ

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือการใช้วิธีการวิจัยเพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและมีความเชื่อถือได้ของโครงการ แล้วพิจารณาตัดสินว่าโครงการนั้นบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือไม่และด้วยคุณภาพของความสำเร็จนั้นเป็นเช่นใด

การประเมินโครงการ หมายถึง การประมาณค่าการดำเนินงานของกิจกรรมใด ๆ อย่างมีระบบเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานนั้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

รัตนะ บัวสนธิ์ (2540 : 17) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า เป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการ เพื่อให้การตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าวดีหรือไม่ดีอย่างไร

ประทุม รอดประเสริฐ (2535 : 73) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่า การประเมินโครงการเป็นการวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ของ โสภบ ลักษณ์ (2537 : 1 – 16) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่าการประเมินโครงการในเรื่องการจัดกิจกรรมด้านการศึกษว่าเป็นการประเมินเพื่อหาข้อมูลสำหรับการแก้ไขให้โครงการดำเนินไปอย่างราบรื่น

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541 : 2) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่า กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาংশชี้ให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบ แล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงโครงการนั้นเพื่อดำเนินงานต่อไป หรือยุติการดำเนินงานโครงการนั้น

นิสา ชูโต (2527 : 9) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า หมายถึง กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ความหมาย และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการ และหาผลที่แน่ใจว่าเกิดโครงการเพื่อเป็นการเพิ่มพูนคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

ประทุม รอดประเสริฐ (2529 : 73) ให้ความหมายการประเมินโครงการหรือการประเมินผลมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Evaluation” ซึ่งหมายถึง กระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจการวิจัย (Research) การวัดผล (Measurement) การตรวจสอบรายงานผล (Appraisal) การควบคุมดูแล (Monitoring) การประมาณการ (Assessment) และการพิจารณา

ตัดสิน (Judgment) สรุปคำจำกัดความร่วมกันได้ว่า เป็นการประมาณค่า หรือการประเมินผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานโดยข้อมูลที่ได้รวบรวมด้วยวิธีการสอบถาม ทดสอบ สังเกตและวิธีการอื่น ๆ แล้วทำการวิเคราะห์เพื่อตัดสินว่า การดำเนินงานนั้นมีคุณค่าหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานนั้นมากน้อยเพียงใด

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2531: 16) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินโครงการโกวิท ประวาลพุกษ์ (2535: 12) ได้ให้ความหมาย การประเมินโครงการเป็นกระบวนการสำหรับการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยการรวบรวมข้อมูลเพื่อการปรับปรุงงานนั้นให้มีประสิทธิภาพ

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2529 : 191) ได้ให้ความหมายการประเมินผลไว้ว่า หมายถึง การวิจัยประยุกต์ซึ่งได้นำระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างนโยบาย แผนงาน โครงการ (หรือตัวแปรอิสระ) กับ ผลลัพธ์และผลกระทบ (หรือตัวแปรตาม) ทั้งที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์และผลกระทบที่พึงปรารถนา กับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เพื่อสังเคราะห์รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์และผลกระทบข้างเคียงที่อาจไม่เคยคาดคิดไว้ล่วงหน้า

จากความหมายดังกล่าวแล้วอาจสรุปได้ว่าสรุป การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของโครงการซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินงานโครงการ โดยนำมาใช้เป็นสารสนเทศในการตรวจสอบเป้าหมายของโครงการ และพิจารณาจุดเด่นจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบ แล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงเพื่อดำเนินงานนั้นต่อไป หรือจะยุติการดำเนินงานเสียหรือนำข้อมูล ปัญหาอุปสรรคที่พบไปใช้ในแนวทางในการดำเนินงานโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันต่อไป

روبินส์ (Robbins, 1973) เสนอความเห็นไว้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการของการดูแลติดตาม เพื่อที่จะดูว่าองค์กรหรือหน่วยงานได้รับและใช้ทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด

ไบรอันและไวท์ (Bryant and White, 1976) กล่าวว่า การประเมินผล เป็นความพยายามอย่างหนึ่งในการบันทึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และกำหนดว่าทำไมสิ่งนั้นจึงเกิดขึ้น การประเมินจึงหมายความว่า เป็น ความพยายามที่จะค้นหาว่าแผนหรือโครงการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรเป็นไปตามที่คาดหมายไว้หรือไม่เพียงใด

แอลคิน (Alkin อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันนท์, 2545) ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่าเป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุป เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

รอสซีและฟรีแมน (Rossi and Freeman, 1982) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ว่าเป็นการประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยทางสังคมศาสตร์อย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินกรอบความคิด รูปแบบการดำเนินงาน และประโยชน์ของแผนงานในการเข้าแทรกแซงทางสังคม กล่าวคือ การวิจัยประเมินผลเกี่ยวข้องกับการใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อวินิจฉัยและปรับปรุงการวางแผน ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของแผนงาน

นอกจากนี้ ฟรีแมน (Freeman, 1982 อ้างถึงในประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2530 : 45) ยังกล่าวถึงความหมายของการประเมินผลโครงการแบบรวบยอดว่า เป็นการประเมินผลซึ่งนำแนวความคิดและวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อพิจารณาว่าโครงการ สิ่งที่ป้อนเข้าหรือปัจจัยนำเข้าได้รับการดำเนินการตามแผนที่วางไว้หรือไม่ และเพื่อกำหนดว่าโครงการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือขยายผลไปในทิศทางใด สอดคล้องกับความตั้งใจหรือไม่ มองในแง่นี้ การประเมินผลแบบรวบยอด จึงเป็นการวิจัยประเมินผลที่มีความหมายครอบคลุมทั้งการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) อันหมายถึงการที่นโยบายได้รับการดำเนินการตามแผนงานขั้นตอนที่วางไว้หรือไม่ และนโยบายนั้นเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในทิศทางของวัตถุประสงค์ที่พึงประสงค์หรือไม่อย่างไร

ซักแมน (Suchman, 1977 อ้างถึงในวุฒิสาร ดันไชยและคณะ, 2546) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการ เป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการ เพื่อการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าว ดีหรือไม่อย่างไร หรือเป็นการค้นหาว่าผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรม เป็นไปตามความต้องการหรือวัตถุประสงค์ หรือความมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ และเสนอให้มีการพิจารณาถึงเงื่อนไขสำคัญของการประเมินผลภายใต้หัวข้อ 4 ประการคือ

1. การพิจารณาถึงคุณลักษณะของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จในระดับสูงหรือต่ำ
2. การพิจารณาศึกษาผู้รับบริการสาธารณะตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ว่าผู้ใดได้รับผลกระทบมากหรือน้อย
3. การศึกษาเงื่อนไข เช่น พื้นที่ เวลา และสถานการณ์ ที่ทำให้นโยบาย แผนงาน หรือโครงการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

4. การพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดจากนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นผลกระทบเดี่ยว – ผลกระทบเชิงซ้อน ผลกระทบที่ตั้งใจ – ผลกระทบที่ไม่ตั้งใจ ผลกระทบทางตรง – ผลกระทบทางอ้อม เป็นต้น

สุรพล กาญจนจิตรรา (2537, อ้างถึงในกรมการพัฒนาชุมชน 2541: 21) กล่าวว่า การประเมินผล เป็นเครื่องมือที่ใช้ตัดสินใจในการปฏิบัติงานว่าโครงการที่ดำเนินการได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายโครงการหรือไม่ และการประเมินผลก็เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ ต่อไป

สมคิด พรหมจ้อย (2542) เสนอไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อช่วยในการบริหาร ซึ่งผู้บริหารสามารถใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด

ในแง่ความหมายของการประเมินผลโครงการ สมพร แสงชัย และสุนทร เกิดแก้ว (2538, อ้างถึงในกรมการพัฒนาชุมชน 2541 : 21) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการ เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจในทุกขั้นตอนของการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินหลังจากที่เริ่มการปฏิบัติตามโครงการแล้ว โดยมีรูปแบบการประเมินผลโครงการประกอบด้วย (1) ประเมินเฉพาะวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อดูว่าการปฏิบัติงานตามโครงการนั้นจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด และ (2) ประเมินอย่างเป็นระบบ ทั้งส่วนที่นำเข้า ได้แก่ เงิน คน วัสดุอุปกรณ์ และกระบวนการเปลี่ยนแปลง เช่น ระบบบริหารต่าง ๆ รวมทั้งผลที่เกิดจากโครงการนั้น

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กิจกรรมที่เป็นกระบวนการการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อเท็จจริงถึงระดับความสำเร็จ ความผิดพลาด ปัญหาอุปสรรค ผลกระทบต่อโครงการในส่วนที่นำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้โครงการมีประสิทธิภาพหรือไม่ก็ยกเลิกโครงการ

ลักษณะที่สำคัญของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเป็นหนึ่งในวิธีการต่าง ๆ ซึ่งจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ การจะพิจารณาว่าโครงการใดสมควรได้รับการประเมินนั้นจะต้องมีลักษณะพื้นฐานสำคัญ ดังที่ สมหวัง พิชยานุวัฒน์ (2524 : 17) กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของโครงการที่สมควรได้รับการประเมินนั้นต้องประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ (Objective)

2. ความมีเอกเทศ (Discreteness)

3. การกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกลมกลืน (Coherent Organized Action)

4. สถานที่ตั้ง (Location)

ประทุม รอดประเสริฐ (2535 : 58) ได้เสนอแนะว่า ผู้ประเมินต้องสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการให้แน่ชัดเสียก่อน ว่าทำไมจึงต้องประเมินและมีบทบาทสำคัญอย่างไร ซึ่งคำถามเกี่ยวกับกระบวนการประเมิน มีดังนี้

1. ทำไมจึงต้องมีการประเมิน กล่าวคือ นำผลการประเมินไปทำอะไร และจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในโครงการ

2. ต้องการข้อมูลประเภทไหนในการประเมิน การใช้แบบสอบถามทำให้ได้ผลเพียงพอหรือไม่ จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือไม่

3. ต้องใช้วิธีการอะไรในการประเมิน

4. กระบวนการประเมิน จะเข้าถึงแหล่งข้อมูลแบบใด โครงการทั้งทางด้านผลที่เกิดขึ้น (Effects) และผลกระทบของโครงการ (Impacts) ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปเปรียบเทียบกับผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือเพื่อจะได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ของโครงการ

5. กำหนดเวลาเป็นอย่างไร

6. มีบุคลากร และงบประมาณเพื่อการประเมินหรือไม่

7. ใครเป็นผู้ที่จะใช้ผลการประเมิน และจะเสนอผลการประเมินในรูปแบบใด

โกวิท ประวาลพุกภัย (2535: 12) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่าการประเมินโครงการเป็นกระบวนการสำหรับการตรวจสอบการดำเนินงานโดยการรวบรวมข้อมูล เพื่อการปรับปรุงงานนั้นให้มีประสิทธิภาพ

รัตน์ บัวสนธิ์ (2540: 42 – 43) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการประเมินโครงการไว้ 7 ประการ คือ

1. การประเมินโครงการเป็นกระบวนการมากกว่าวิธีการ ซึ่งเป็นกระบวนการใน 2 ลักษณะคือ

1.1 เป็นกระบวนการของการตัดสินใจกระบวนการเกี่ยวกับโครงการ โดยใช้มาตรฐานหรือเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ รวมทั้งการบรรยายผลที่เกิดขึ้นกับโครงการ

1.2 เป็นกระบวนการใช้ข้อมูลประกอบการเปรียบเทียบ หาแนวทางเลือกที่จะปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

2. การประเมินโครงการ เป็นการพิจารณาตรวจสอบว่าโครงการนั้นได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มากเพียงใด รวมทั้งเป็นการประเมินผลกระทบที่เกิดกับโครงการด้วย
3. การประเมินโครงการ เป็นการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation)
4. การประเมินโครงการ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเรียนการสอนที่ดำเนินมาจนจบโครงการ ดังนั้น การประเมินผลการเรียนการสอนจึงเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ
5. การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการที่มุ่งค้นหาคำตอบเฉพาะของโครงการ ไม่ได้มุ่งในเรื่องของการค้นหาทฤษฎี หรือหลักเกณฑ์ในการหาข้อสรุป แต่เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์
6. การประเมินโครงการเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารซึ่งมีประโยชน์มากมาย
7. การประเมินโครงการเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ปฏิบัติโครงการ

สรุปได้ว่าการดำเนินโครงการใด ๆ นั้น การประเมินโครงการมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่จะบอกให้ทราบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการนั้น ๆ ได้บรรลุผลมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้จะช่วยบอกถึงว่า วัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้นั้น มีความสอดคล้องและเหมาะสมเพียงใด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการของโครงการเพื่อที่จะปรับปรุงโครงการเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการประเมินโครงการ

วัตถุประสงค์ในการประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่สามารถทำได้เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของโครงการ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถใช้ในการพิจารณาการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามผลการประเมินจะไม่เกิดประโยชน์หากผลการดำเนินโครงการนั้นไม่สามารถนำไปใช้ในเวลาที่เหมาะสม เช่น การประเมินผลเมื่อโครงการสิ้นสุดลง ผู้ประเมินจะได้ เฉพาะสารสนเทศตอนสิ้นสุดโครงการเท่านั้น และถ้าผลการประเมินที่ได้แสดงว่าโครงการไม่ประสบ ความสำเร็จ ผู้ประเมินก็จะไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลังไปยังช่วงเวลาที่ดำเนินงานจะได้ เพียงความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ซึ่งยากที่จะยืนยันความถูกต้องของข้อมูล นอกจากนี้ผู้ประเมินจะไม่ทราบว่าเกิดอะไรขึ้นในระหว่างการดำเนินงาน โครงการจึง ไม่ประสบความสำเร็จทำให้ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าอะไรคือสาเหตุที่สำคัญ สิ่งเหล่านี้ ไม่เป็นผลดีต่อการดำเนินงานในปีถัดไป การประเมินผลโครงการ

เป็นกระบวนการที่จะบังชี้ถึง คุณค่าหรือประสิทธิภาพของสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง กับโครงการ ซึ่งถือว่าการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อการบรรลุผลสำเร็จในการบริหารโครงการ สำหรับการประเมินผลโครงการโดยทั่วไปมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย คือ เพื่อศึกษาว่า วัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุนั้นยังเป็นวัตถุประสงค์ที่ยังมีความเหมาะสม และมีความสอดคล้องกับ สถานการณ์อยู่หรือไม่ นอกจากนี้ยังเป็นการค้นหา วัตถุประสงค์ที่กำหนดเพื่อพิจารณาหลักการและ เหตุผลของแผนงานที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จ และ กำหนดแนวทางการแก้ไขความล้มเหลวของ การปฏิบัติ รวมทั้งเพื่ออำนวยความสะดวก สำหรับการเพิ่มประสิทธิผลและเพื่อเป็นพื้นฐาน ในการวิจัยเพื่อแสวงหาข้อมูล สำหรับผู้บริหารใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างเหมาะสมใน การดำเนินโครงการยิ่งขึ้นในอนาคต ในด้านประโยชน์ของการประเมินผลโครงการนั้นมีอยู่ด้วยกันหลายประการ เช่น เพื่อใช้ ผลจากการประเมินผลโครงการเพื่อการวางแผนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างจำกัดเพื่อที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร เพื่อให้ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศ จากผลการประเมินโครงการในการวางแผนและตัดสินใจดำเนินโครงการในอนาคต และสามารถเพิ่มความรอบคอบ ในการตัดสินใจดำเนินโครงการในอนาคตได้อีกด้วย ซึ่งผลการประเมินโครงการสามารถนำผลสำเร็จมาสู่องค์กร และลดอุปสรรคจากการดำเนินโครงการนำไปปรับปรุงให้เกิด ประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนี้การประเมินผลโครงการยังสามารถสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติ เนื่องจากการประเมินผลโครงการจะทำให้ผู้บริหารสามารถศึกษาและวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงงาน และแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมและวิธีการปฏิบัติใหม่ๆ มาใช้ปฏิบัติในครั้งต่อไป

การดำเนินการประเมินโครงการใด ๆ ก็ตามจะต้องมีจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงของการดำเนินงานตามโครงการ ซึ่งจะช่วยในการตรวจสอบ สำหรับนำไปใช้ในการจัดทำข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดทำโครงการหรือเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงรูปแบบการบริหารโครงการให้เกิดความถูกต้องเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อโครงการที่จัดทำขึ้น และได้มีนักวิชาการศึกษานักการศึกษาได้อธิบายรายละเอียดไว้ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนหรือยกเลิก การประเมินผลจะเป็นเครื่องมือช่วยตัดสินใจว่าควร จะยกเลิกโครงการหรือสนับสนุนให้มีการขยายผลต่อไป โดยเฉพาะการมีโครงการใหม่ ๆ ยังมิได้จัดทำในรูปของโครงการทดลอง (Experimental) มีโอกาสจะผิดพลาดหรือล้มเหลวได้ง่าย ความล้มเหลวของโครงการจึงมิใช่ความล้มเหลวของผู้บริหารเสมอไป ดังนั้น ถ้าเราประเมินผลแล้วโครงการนั้น สำเร็จตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายไว้ก็ควรดำเนินการต่อไป แต่ถ้าประเมินผลแล้วโครงการนั้นมีปัญหาหรือมีผลกระทบเชิงลบมากกว่า เราก็ควรยกเลิกไป

2. เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามโครงการ ว่าเป็นไปตามที่กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หรือกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้เพียงใด

3. เพื่อปรับปรุงงาน ถ้าเรานำโครงการไปปฏิบัติแล้ว พบว่าบางโครงการไม่ได้เสียทั้งหมด แต่ก็ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ เราควรนำโครงการนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยพิจารณาว่าโครงการนั้นบกพร่องในเรื่องใด เช่น ขาดความร่วมมือของประชาชน ขัดต่อค่านิยมของประชาชน ขาดการประชาสัมพันธ์ หรือสมรรถนะขององค์การที่รับผิดชอบต่ำ เมื่อเราทราบผลของการประเมินผล เราก็จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงประเด็น

4. เพื่อศึกษาทางเลือก (Alternative) โดยปกติในการนำโครงการไปปฏิบัตินั้น ผู้บริหารโครงการจะพยายามแสวงหาทางเลือกที่ดีที่สุด จากทางเลือกอย่างน้อย 2 ทางเลือก ดังนั้นการประเมินผลจะเป็นการเปรียบเทียบทางเลือก ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกทางเลือกใดไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงให้น้อยลง

5. เพื่อขยายผล ในการนำโครงการไปปฏิบัติ ถ้าเราไม่มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง อาจจะไม่ทราบถึงความสำเร็จของโครงการ แต่ถ้าเราประเมินผลโครงการเป็นระยะสม่ำเสมอ ผลปรากฏว่าโครงการนั้น บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ เราก็ควรจะขยายผลโครงการนั้นต่อไป แต่การขยายผลนั้นมิได้หมายความว่าขยายไปได้ทุกพื้นที่ การขยายผลต้องคำนึงถึงมิติของประชากร เวลา สถานที่ สถานการณ์ต่าง ๆ เช่น โครงการปลูกพืชเมืองหนาวจะประสบความสำเร็จดีในพื้นที่ภาคเหนือ แต่ถ้าขยายผลไปยังภูมิภาคอื่นอาจจะไม่ได้ผลดีเสมอไป เพราะต้องคำนึงถึงลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เชื้อชาติ ค่านิยม ฯลฯ ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือสิ่งที่นำไปในพื้นที่หนึ่งอาจได้ผลดี แต่นำไปขยายผลในพื้นที่หนึ่งอาจไม่ได้ผล หรือ สิ่งที่เคยทำได้ผลดีในช่วงเวลาหนึ่ง อาจจะไม่ได้ผลดีในอีกช่วงเวลาหนึ่ง

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2529 : 3) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงคุณภาพของโครงการที่กำลังดำเนินการ
2. เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ทางการศึกษาอย่างเหมาะสมและประหยัดที่สุด
3. เพื่อประเมินคุณภาพ ผลผลิต และความต้องการต่าง ๆ
4. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของโครงการ และหาแนวทางในการปรับปรุงโครงการให้เหมาะสม
5. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของโครงการ และหาแนวทางในการปรับปรุงโครงการให้เหมาะสม

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2531 : 15) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการไว้ 4 ประการ คือ

1. เพื่อการหาข้อมูลต่างๆ เพื่อมาใช้ในการวางแผนโครงการ
2. เพื่อการหาข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการ
3. เพื่อการหาข้อมูลที่แสดงถึงผลสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ
4. เพื่อการหาข้อมูลต่างๆ ที่แสดงให้เห็นประสิทธิภาพของโครงการ

รัตน์ บัวสนธิ์ (2538 : 86) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการ ได้แก่

1. ทำให้ผู้ดำเนินโครงการได้รับข้อมูลที่สำคัญอันจะใช้สำหรับการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติ หรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมของโครงการที่ดำเนินการอยู่ในขณะนั้น
2. ช่วยให้เกิดการพิจารณาตรวจสอบวัตถุประสงค์ของโครงการโดยสม่ำเสมอว่า จะได้รับการตอบสนองหรือบรรลุถึงหรือไม่
3. บางครั้งก็อาจใช้ผลการประเมินเพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจดำเนินการขยายโครงการให้ต่อเนื่อง หรือระงับล้มเลิกโครงการ

วัลลภ กันทรพิชัย (2541 : 54) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการวิจัยประเมินว่า เพื่อทราบปัญหาหรือการพัฒนาเป็นการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปว่างานที่ดำเนินไปเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนานั้นได้ผลสมดังจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายเพียงใดต้องแก้ไขปรับปรุงวิธีการอย่างไรหรือควรจะทำอย่างไรต่อไป

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541 : 2) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการวิจัยประเมินเป็นกระบวนการวิจัยที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวัตถุประสงค์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจิตวิสัยของผู้ประเมินเพียงอย่างเดียว ในการจัดเก็บข้อมูลมีการใช้เครื่องมือซึ่งส่วนมากต้องพัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ เพื่อใช้เป็นตัวบ่งชี้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงาน การวิจัยประเมินโครงการจึงเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามากกว่าการประเมินเชิงจิตวิสัยที่อาศัยเพียงแต่ความคิดเห็นหรือความรู้ของผู้ประเมินเท่านั้น ดังนั้นจุดประสงค์ของการวิจัยประเมินผลจึงทำขึ้นเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดจากโครงการกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและการปรับปรุงโครงการในอนาคต

ขั้นตอนหรือกระบวนการประเมินโครงการ

การประเมินผลโครงการเป็นกระบวนการที่ต้องมีการดำเนินงานอย่างมีระบบ และขั้นตอนมีความสอดคล้องกับสถานะแวดล้อมของโครงการ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้อง และมีความสมเหตุสมผลกันและกัน เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล

การวัดผล โครงการ การสรุปผลการประเมินผล เป็นต้น ขั้นตอนหรือกระบวนการประเมินต้องมีจุดเริ่มต้นของการกระทำและดำเนินไปได้โดยใช้เวลาและทรัพยากรต่างๆ จนสิ้นสุดลง ณ เวลาหนึ่ง ซึ่งคล้ายๆ กันกับการเดินทางว่าจะออกเดินทางเมื่อใด ไปโดยพาหนะอะไร ใช้เส้นทางไหน และจะถึงจุดหมายเมื่อใด ถ้าผู้เดินทางมีข้อมูลเหล่านี้ ย่อมมองเห็นภาพได้ สามารถเตรียมตัวเพื่อร่วมเดินทางได้ดีขึ้น การประเมินโครงการก็เช่นเดียวกัน มีขั้นตอนการกระทำว่า จะทำอะไรบ้าง เมื่อรู้ว่าจะทำอะไร ในขั้นตอนไหน จะทำให้รู้ต่อไปว่าจะใช้วิธีการอะไร และไปสิ้นสุดที่ไหนด้วยเกี่ยวกับขั้นตอนของการประเมินโครงการมีนักวิชาการได้กำหนดไว้หลายท่าน ดังนี้

ประทุม รอดประเสริฐ (2535 : 77) กล่าวว่า การประเมินโครงการนอกจากจะประเมินโครงการทั้งหมดโดยส่วนรวมแล้ว แต่ละส่วนของโครงการจะต้องได้รับการประเมินควบคู่กันไป ด้วยเสมอ คือ การประเมินข้อมูลนำเข้า (Input) การประเมินตัวกระบวนการ (Process) และการประเมินผลงาน (Output) ซึ่งแต่ละส่วนและโดยทั้งหมดของโครงการจะประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาและพิจารณาถึงรายละเอียดของวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่า โครงการที่กำหนดขึ้นนั้นมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่สามารถดำเนินการได้หรือไม่ จะมีการปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้มีความเฉพาะเจาะจงและปฏิบัติได้ อย่างไรก็ตามการประเมินผลโครงการในขั้นตอนนี้ถือได้ว่าเป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานจริง เป็นการตรวจสอบและทบทวนความเรียบร้อยวัตถุประสงค์โครงการเป็นสำคัญ

2. การศึกษาความเป็นไปได้ของข้อมูล ซึ่งเป็นการประเมินข้อมูลและทรัพยากรต่างๆ ที่จะต้องใช้ดำเนินการว่ายังมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะใช้ปฏิบัติงานหรือไม่ ข้อมูลและทรัพยากรที่มีอยู่สามารถที่จะสนองตอบวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยังจะใช้ทรัพยากร การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมของทรัพยากรที่จะต้องใช้เพื่อการบริหารโครงการ

3. การเก็บรวบรวมและการกระทำกับข้อมูลและทรัพยากร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการดำเนินโครงการในลักษณะเป็นการเก็บรวบรวม และจำแนกข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่เป็นสัดส่วน และให้มีความเป็นจริงมากที่สุด การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบกระบวนการว่าเหมาะสมกับข้อมูลหรือทรัพยากรที่นำเข้าหรือไม่

4. การวิเคราะห์ การแปลความหมาย และการสรุปผลซึ่งเป็นขั้นตอนที่ข้อมูลได้ผ่านกระบวนการเรียบร้อยแล้ว และผู้ประเมินจะต้องทำการวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นเช่นใด ตรงตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ จะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ดียิ่งขึ้นในลักษณะใดและผลที่เกิดขึ้นจะมีแนวโน้มไปในลักษณะใดการประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการ

ประเมินผลงานของโครงการที่เกิดขึ้นว่าเป็นโครงการที่ให้ผลประโยชน์คุ้มค่ากับการดำเนินงานหรือไม่ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นแล้วดำเนินงานต่อไปหรือจะล้มเลิกยุติโครงการ

วิโรจน์ สารัตตะ (2532 อ้างถึงใน อนุกุล บุตรธรรม 2540 : 51 – 52) ได้กล่าว ขั้นตอนการประเมินโครงการไว้ว่าการประเมินผลสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นแผนในระดับใด ต่างก็อาศัยขั้นตอนที่เหมือนกันดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแผน/โครงการที่จะทำการประเมินว่ามีกิจกรรมในการดำเนินงานอะไรบ้าง กิจกรรมนั้นต้องการให้เกิดผลอะไรและผลที่เกิดขึ้นต้องการในปริมาณเท่าใดมีคุณภาพเพียงใด (พิจารณาวัตถุประสงค์และเป้าหมาย)

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูล ที่จะแสดงให้เห็นถึงปริมาณ และคุณภาพผลิตผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นเป็นความคาดหวังไว้หรือไม่เพียงใด ซึ่งเครื่องมืออาจแตกต่างกันไปตามชนิดของข้อมูลที่จะรวบรวม เช่น แบบสำรวจ แบบสอบถาม เป็นต้น ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือที่กำหนดขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลอาจจะใช้วิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามาตรฐาน หรืออื่นๆ แล้วแต่ประเภทของข้อมูลที่จะรวบรวมได้ และจุดมุ่งหมายของการใช้ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการประเมิน ซึ่งควรให้กะทัดรัดชัดเจนเข้าใจง่ายขั้นตอนที่ 6 รายงานผลการประเมินดำเนินการได้หลายวิธี จัดทำเป็นเอกสารรายงานการชี้แจงการจัดแสดงผลงาน

ขั้นตอนที่ 7 การนำผลการประเมินไปอาจนำไปเป็นข้อมูล และสารสนเทศประกอบการวางแผนของโรงเรียนต่อไป

กฤษฎา กรุดทอง (2531: 32 – 33) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานการประเมินโครงการไว้ 3 ขั้นตอนใหญ่ คือ

1. ขึ้นวางแผนการประเมินโครงการ ประกอบด้วย

- 1.1 ศึกษาตัวโครงการที่ต้องการประเมิน
- 1.2 กำหนดจุดประสงค์การประเมิน
- 1.3 กำหนดเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัดอย่างปรนัย
- 1.4 ออกแบบการประเมินโครงการ
- 1.5 กำหนดแหล่งข้อมูล
- 1.6 กำหนดเครื่องมือ
- 1.7 กำหนดวิธีวิเคราะห์ข้อมูล
- 1.8 กำหนดตารางปฏิบัติการประเมิน

1.9 เขียนเค้าโครงการประเมิน

2. ขั้นตอนโครงการ ประกอบด้วย

2.1 สร้างเครื่องมือ

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 วิเคราะห์ข้อมูล

2.4 ตีความ

2.5 สรุปผล

3. ขั้นตอนรายงาน ประกอบด้วย

3.1 เขียนรายงาน

3.2 เสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2540 : 120) ได้กล่าวว่า กระบวนการประเมินผลโครงการมีขั้นตอนดังนี้

1. หลักการเหตุผล และความสำคัญของการประเมินโครงการ
2. ประเมินโครงการเพื่ออะไร: การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ
3. ประเมินอะไร: การวิเคราะห์โครงการ
4. ประเมินได้อย่างไร: การออกแบบการประเมิน
5. ข้อมูลที่ต้องการมีอะไรบ้างหรือจะได้ข้อมูลเหล่านั้นด้วยวิธีใด: การเก็บรวบรวม

ข้อมูล

6. จะแยกและย่อสรุปข้อมูลเพื่อให้มีความหมายได้อย่างไร: การวิเคราะห์ข้อมูล
7. ผลการประเมินเป็นอย่างไรจะให้ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจทราบได้อย่างไร: การเขียน

รายงานและการรายงานผลการประเมิน

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2536 : 13 – 16) ได้เสนอขั้นตอนในกระบวนการของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะประเมิน ซึ่งอาจจะไม่เหมือนวัตถุประสงค์ของโครงการก็ได้ แต่ผู้ประเมินจะเปลี่ยนแปลงเป้าหมายของโครงการให้เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นต้น

2. การเลือกวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องคำนึงถึง เพราะบางวัตถุประสงค์อาจวัดไม่ได้ ในช่วงเวลาทำการประเมิน

3. การเลือกอุปกรณ์ เครื่องมือ และกระบวนการ ให้เหมาะสมกับรายละเอียดของวัตถุประสงค์ ที่จะประเมิน

4. การเลือกตัวอย่าง ต้องคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ดี

5. การกำหนดการวัดและตารางเวลาการสังเกต ต้องเลือกเวลาให้เหมาะสม ต้องวัดผลบ่อยแค่ไหน เมื่อใดจึงจะได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง

6. การเลือกเทคนิควิเคราะห์ ต้องหาเทคนิคที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของข้อมูล

7. การหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวสอดคล้องกับ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2524 : 65 – 76) ได้เสนอขั้นตอนของกระบวนการประเมินโครงการ ไว้ในลักษณะเดียวกัน คือ

1. ทำการศึกษาและวิเคราะห์โครงการที่จะทำการประเมิน ซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะการได้รู้จักโครงการที่จะประเมินโครงการเท่าไร ก็สามารถเพิ่มโอกาสที่จะทำให้การประเมินตรงเป้าหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ประเมินควรจะได้ศึกษาโครงการในเรื่องต่าง ๆ ให้ละเอียด

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการโดยมีลำดับขั้นตอน ซึ่งในการตั้งวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ มีดังนี้

2.1 ระบุบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

2.2 ระบุเรื่องราวหรือข่าวสารที่บุคคลหรือองค์กรเหล่านั้นต้องการได้จากการประเมิน เพื่อประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการในแง่ต่าง ๆ

2.3 สรุปวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการนั้น ๆ

3. ออกแบบการประเมินโครงการ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนที่เป็นหัวใจสำคัญของการประเมินโครงการ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับธรรมชาติของโครงการที่จะทำการประเมิน

4. สร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อันได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น

5. รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมิน

6. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งส่วนมากจะเป็นการคำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (Content Analysis)

7. วางแผนการเขียนสรุปการประเมินและนำเสนอผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนการประเมินโครงการนั้น จะเริ่มตั้งแต่การศึกษาโครงการที่จะทำการประเมินอย่างละเอียดลึกซึ้ง กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินเลือกอุปกรณ์

เครื่องมือและกระบวนการต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งเลือกอุปกรณ์เครื่องมือและกระบวนการต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งเลือกเทคนิคที่จะวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวมไปถึงการเขียนรายการในการประเมินด้วย ซึ่งก่อนที่ผู้ประเมินจะทำการประเมินโครงการใด ๆ นั้น

ความมุ่งหมายของการประเมินโครงการดังที่ได้กล่าวแล้วจะสามารถกล่าวเป็นข้อสรุปที่แสดงถึงความสำคัญ หรือคุณประโยชน์ของโครงการได้ ดังนี้

1. การประเมินจะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของการดำเนินงาน มีความชัดเจนขึ้น กล่าวคือ ก่อนที่โครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำไปใช้ย่อมจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหาร และผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานในการดำเนินงานหากขาดความแน่นอนแฉะชัดจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนช่วยทำให้โครงการมีความชัดเจน และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผล มากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2. การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า หรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใดหรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวน หรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น หรือมีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอน และทรัพยากรใดที่ขาดก็จะได้รับการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าโครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ฉะนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดี ย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดี และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมดโดยมีส่วนร่วม ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่าหากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมหมายถึงการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และดำเนินการไปด้วยดีเช่นเดียวกัน

4. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการ และทำให้โครงการมีข้อที่ก่อให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง ดังตัวอย่างโครงการเขื่อนน้ำโจน ซึ่งในการสร้างถนนเพื่อไปสู่สถานที่สร้างเขื่อนนั้นต้องผ่านป่าไม้ธรรมชาติ ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และสัตว์ป่าหลายชนิดอาจต้องสูญพันธุ์ การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดโครงการป้องกันรักษาป่า และโครงการอนุรักษ์ และอพยพสัตว์ป่าขึ้นเพื่อการแก้ปัญหาเป็นต้น

5. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงานดังที่ได้กล่าวแล้วว่าการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบ และควบคุมชนิดหนึ่ง ซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบ และมีความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมาก ทุกอย่างของโครงการ และปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงานจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด กล่าวคือ ทั้งข้อมูลนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Outputs) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอน ส่วนใดที่เป็นปัญหา หรือไม่มีคุณภาพจะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐาน หรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น จึงถือได้ว่าการประเมินผลเป็นการควบคุมคุณภาพของโครงการ

6. การประเมินโครงการมีส่วนในการสร้างขวัญ และกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชา หรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไข และเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการ อันย่อมจะนำมาซึ่งผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง โดยลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีความพึงพอใจ และมีความตั้งใจ กระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไป และมากขึ้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การประเมินโครงการมีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างขวัญ กำลังใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

7. การประเมินโครงการช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรคปัญหา ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวแล้วจะช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนั้นผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผน หรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหาร และฝ่ายการเมือง

โพรวิสต์ได้เสนอขั้นตอนของการประเมินโครงการไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การบรรยายโครงการ (Program Definition) เป็นขั้นตอนที่ระบุหรือบรรยายรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการ ซึ่งส่วนมากประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ 1) วัตถุประสงค์ของโครงการ 2) ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุสำหรับดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ 3) กิจกรรมของการดำเนินงานซึ่งจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนประกอบ 3 ส่วนอาจเปรียบได้กับผลผลิต (Outcomes) ปัจจัยเบื้องต้น (An-tecedents) และกระบวนการ (Process) การประเมินในขั้นที่ 1 จึงเป็นการพิจารณาความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ของโครงการที่จัดทำ

ขั้นที่ 2 การดำเนินโครงการ (Program Installation) เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการประเมินกิจกรรมการดำเนินงานว่า ทั้งปัจจัยและกระบวนการ สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

เพียงใด ขั้นนี้จะทำให้ทราบความแตกต่างระหว่างสิ่งที่วางแผนหรือสิ่งที่คาดหวังไว้ในขั้นที่ 1 กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ข้อควรระวังในการเปรียบเทียบก็คือ การพิจารณาถึงความเชื่อถือได้และความเที่ยงตรงของการเปรียบเทียบ

ขั้นที่ 3 กระบวนการของโครงการ (Program Process) เป็นการตรวจสอบผลผลิตย่อย ๆ ของโครงการ ซึ่งเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นบางส่วนจากการดำเนินโครงการ เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงาน ในขั้นนี้ ผู้ประเมินมุ่งหาคำตอบว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ย่อย (Interim Product) ที่จะนำไปสู่วัตถุประสงค์หลักหรือวัตถุประสงค์ขั้นสุดท้าย (Terminal Objective) มากน้อยเพียงใด

ขั้นที่ 4 ผลผลิตของโครงการ (Program Product) เป็นการประเมินผลขั้นสุดท้ายที่เกิดขึ้นเกิดมาจากโครงการ ผู้ประเมินจะต้องตอบคำถามให้ได้ว่าโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์สุดท้ายหรือไม่

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลที่ได้ (Cost – benefit Analysis) ขั้นนี้เป็นทางเลือก (Option) ที่จะทำการประเมินหรือไม่ก็ได้ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลที่ได้จะเป็นเครื่องชี้ประสิทธิภาพของโครงการ

ชาร์ลส์ (Charles, 1977 อ้างถึงใน วุฒิสาร ตันไชย และคณะ, 2546) ได้กำหนดขั้นตอนของการประเมินผลโครงการไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่ประเมินว่าจะประเมินอะไร โดยผู้ประเมินจะต้องรู้ว่าประเมินอะไร
2. การวัดสิ่งที่ประเมิน ซึ่งเมื่อกำหนดแล้วว่าจะประเมินอะไร จะต้องกำหนดว่าจะตรวจสอบหรือวัดสิ่งที่ต้องการประเมินนั้นอย่างไร หรือวัดในสิ่งนั้นด้วยวิธีการใด อย่างไร จากนั้นจึงเริ่มทำการประเมิน
3. การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเมื่อได้ข้อมูลมาครบถ้วนแล้ว ต่อไปก็เป็นเรื่องของ การนำเอาข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้มาทำการวิเคราะห์ โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น มีวิธีการอยู่หลากหลายรูปแบบ ซึ่งผู้วิเคราะห์จะต้องพิจารณาเลือกวิธีการ หรือเครื่องมือในการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับความต้องการ และตามหลักการทางสถิติ เพื่อที่จะให้ได้ผลออกมาตามที่กำหนดไว้

ในทัศนะของโรบบินส์ (Robbins, 1973) การประเมินผลโครงการ มีขั้นตอนการดำเนินการอยู่ 3 ขั้นตอนประกอบด้วย

1. การวัดสิ่งที่เกิดขึ้นจริง โดยกำหนดว่าจะวัดอะไร แล้ววัดโดยอะไร วิธีการเช่นไร เช่น วัดปริมาณและคุณภาพของผลผลิต หรือประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน เป็นต้น จากนั้นจึงกำหนดวิธีการและแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เปรียบเทียบข้อมูลที่วัดได้กับมาตรฐาน เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จะทำการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่มีอยู่ ถ้าผลจากการปฏิบัติจริง หรือผลจากการวัดแตกต่างไปจากมาตรฐาน การทบทวนการดำเนินโครงการก็จะเกิดขึ้น

3. เมื่อการปฏิบัติแตกต่างไปจากมาตรฐานแล้ว ต้องทำการพิจารณาเพื่อทบทวนถึงสาเหตุ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ต่าง ๆ ซึ่งทำให้อาจมีการปรับปรุงวิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการทำงานใหม่ เพื่อให้สามารถทำงานได้ตามมาตรฐาน หรือหากวิเคราะห์แล้วไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงวิธีการทำงานใหม่ได้ ก็อาจจะต้องกำหนดมาตรฐานของการปฏิบัติงานเสียใหม่ให้สอดคล้องกับที่ควรจะเป็น

ซามูเอล (Samuel, 1983 อ้างถึงในวุฒิสาร ตันไชยและคณะ, 2546) ได้แบ่งขั้นตอนของการประเมินผลโครงการไว้ 4 ขั้นตอนประกอบด้วย

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลโครงการ โดยเป็นการกำหนดว่าจะทำการประเมินในเรื่องอะไรเพื่อจะได้นำผลการประเมินมาใช้ และจะนำไปใช้ทำอะไร

2. การกำหนดถึงคุณลักษณะของข้อมูลที่ต้องการใช้ว่าเป็นข้อมูลแบบใด มีลักษณะอย่างไร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ต้องการ โดยใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูล รวมถึงการจัดทำข้อมูลไว้ด้วย

4. การวิเคราะห์และการแปลความหมายของข้อมูล เพื่อนำไปใช้ตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากทัศนะของนักวิชาการที่ได้หยิบยกมากล่าวถึงแล้ว สามารถสรุป ขั้นตอนของการประเมินผลโครงการได้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดความมุ่งหมายของการประเมินผลว่าต้องการประเมินอะไร และจะเอาผลการประเมินนั้นไปใช้ทำอะไร

2. กำหนดข้อมูล คุณลักษณะ และแหล่งข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวม เช่น กำหนดว่าจะต้องใช้ข้อมูลประเภทใด ข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม หรือจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ต้องการใช้อข้อมูลในเชิงคุณภาพ หรือข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นต้น

3. กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคุณลักษณะของข้อมูลจะช่วยให้ผู้ประเมินสามารถกำหนดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ว่าจะใช้วิธีการใด การสังเกต การสัมภาษณ์ หรือการสอบถาม เป็นต้น

4. การเก็บข้อมูลจากที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 3

5. การรวบรวมและจัดทำข้อมูลดิบที่เก็บรวบรวมมา ให้เป็นสารสนเทศที่เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามที่ต้องการ

6. การแปลความหมายข้อมูล และการนำเอาผลของการประเมินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541 : 2) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการวิจัยการประเมินเป็นกระบวนการที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวัตถุประสงค์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้ประเมินเพียงอย่างเดียว ในการจัดเก็บข้อมูลมีการใช้เครื่องมือซึ่งส่วนมากต้องพัฒนาขึ้นมา โดยเฉพาะเพื่อใช้เป็นตัวบ่งชี้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงาน การวิจัยประเมินโครงการจึงเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามากกว่าการประเมินเชิงจิตวิสัยที่อาศัยเพียงความคิดเห็นหรือความรู้ของผู้ประเมินเท่านั้น ดังนั้นจุดประสงค์ของการวิจัยประเมินผลจึงทำเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดจากโครงการกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจในอนาคต เสนอขั้นตอนในกระบวนการของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะประเมิน ซึ่งอาจจะไม่เหมือนวัตถุประสงค์ของโครงการก็ได้ แต่ผู้ประเมินจะเปลี่ยนแปลงเป้าหมายของโครงการให้เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นต้น

2. การเลือกวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องคำนึงถึง เพราะบางวัตถุประสงค์อาจวัดไม่ได้ ในช่วงเวลาทำการประเมิน

3. การเลือกอุปกรณ์ เครื่องมือและกระบวนการให้เหมาะสมกับรายละเอียดของวัตถุประสงค์ที่จะประเมิน

4. การเลือกตัวอย่าง ต้องคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ดี

5. การกำหนดการวัดและตารางเวลาการสังเกต ต้องเลือกเวลาให้เหมาะสม ต้องวัดผลบ่อยแค่ไหน เมื่อใดจึงจะได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง

6. การเลือกเทคนิควิเคราะห์ ต้องหาเทคนิคที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของข้อมูล

7. การหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

วัลลภ กันทรพัญ์ (2541: 54) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการวิจัยประเมินว่า เพื่อทราบปัญหาหรือการพัฒนาเป็นการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปว่างานที่ดำเนินไปเพื่อแก้ไขหรือพัฒนานั้นได้ผลสมดังจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายเพียงใด ต้องแก้ไขปรับปรุงวิธีการอย่างไรหรือควรจะทำอย่างไรต่อไป

สรุปขั้นตอนการประเมินหรือกระบวนการประเมินโครงการ ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอนซึ่งมีความสัมพันธ์กันดังนี้ 1) ขั้นตอนวางแผนการประเมินโครงการ 2) ขั้นตอนดำเนินการประเมินโครงการ 3) ขั้นตอนรายงานผลการประเมินโครงการ

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการประเมินโครงการ

ประเภทของการประเมินโครงการ

การแบ่งประเภทการประเมินโครงการคงมิใช่เป็นการกำหนดเกณฑ์เด็ดขาด แต่จำเป็นต้องอาศัยเกณฑ์หลายชนิดมาจำแนกประเภท เช่น ใช้เวลา วัตถุประสงค์ วิธีการ และรูปแบบการประเมินมาบ่งบอกถึงประเภทของการประเมิน ซึ่งในที่นี้อาจจำแนกการประเมินโครงการออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) แบ่งตามลำดับเวลาการบริหารโครงการ การประเมินโครงการประเภทแบ่งตามลำดับเวลาการบริหารโครงการ แบ่งได้เป็น 3 ระยะคือ

1.1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการหรือก่อนนำโครงการไปปฏิบัติ (Intrinsic evaluation) เป็นการประเมินที่อยู่ในขั้นตอนของการวางแผนโครงการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ก่อนลงมือดำเนินการจัดทำโครงการ ซึ่งอาจทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1.1.1 การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ โดยการพิจารณาปัญหาและความจำเป็นในการจัดทำโครงการ ซึ่งเป็นการพิจารณาสภาพความพร้อมของการจัดทำโครงการในด้านต่าง ๆ

1.1.2 การวิเคราะห์โครงการหรือการประเมินร่างโครงการ เป็นการพิจารณาเอกสารโครงการเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของสิ่งที่กำหนด ความสอดคล้องระหว่างหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ฯลฯ เพื่อให้โครงการที่เสนอมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.2 การประเมินขณะดำเนินงาน (On going evaluation) เป็นการประเมินที่จัดทำในระหว่างการดำเนินโครงการ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความก้าวหน้าของโครงการเป็นช่วง ๆ เพื่อดูว่าการดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรในแต่ละช่วงของการดำเนินงาน ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จะนำมาใช้เพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการเพื่อให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นในช่วงต่อไป การประเมินขณะดำเนินงานนี้ต้องอาศัยกลไกของระบบการกำกับติดตามงานมาช่วย จึงจะทำให้การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การประเมินหลังการดำเนินงาน (Pay – off evaluation) เป็นการประเมินที่จัดทำขึ้นเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นลงแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบว่าเมื่อได้ดำเนินโครงการจนสิ้นสุดแล้วได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ตลอดจนการติดตามตรวจสอบผลกระทบหรือผลข้างเคียงว่ามีอะไรเกิดขึ้นตามมาอีกบ้าง กล่าวคือ การประเมินหลังการดำเนินงาน มีจุดเน้น คือ 1) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้น (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ของโครงการ 2) เป็นการประเมินผลรวมสรุปของโครงการทั้งหมด (Summative evaluation) คือ การประเมินตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงาน ค่าใช้จ่าย และผลผลิตของโครงการ

2. แบ่งตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

การประเมินโครงการประเภทแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) การประเมินความก้าวหน้าของโครงการ (Formative evaluation) เป็นการประเมินขณะที่กำลังดำเนินงานอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงาน ตลอดจนการศึกษาค้นคว้า ปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ในระหว่างการดำเนินโครงการ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความราบรื่น บรรลุตามเป้าหมายของโครงการ 2) การประเมินผลรวมสรุปหรือประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (Summative evaluation) เป็นการประเมินหลังจากเสร็จสิ้นโครงการแล้ว เพื่อตรวจสอบว่าโครงการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลการประเมินจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจว่าควรจะยุติโครงการ ดำเนินโครงการต่อไปโดยไม่ต้องปรับขยายหรือปรับขยายโครงการในช่วงต่อไป

3. แบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน

การประเมินโครงการประเภทแบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน แบ่งการประเมินได้เป็น 4 ประเภท คือ

3.1 การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับ นโยบาย เป้าหมาย สภาพเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาและความต้องการของบุคคลและ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ตลอดจนทรัพยากรและข้อจำกัดต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการสารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ

3.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input evaluation) เป็นการประเมินความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ก่อนเริ่มโครงการว่ามีทรัพยากรพร้อมที่จะดำเนินโครงการหรือไม่ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการของการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3.3 การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินขณะดำเนินงานหรือประเมินความก้าวหน้าของโครงการ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงการดำเนินโครงการ

3.4 การประเมินผลผลิตหรือผลงาน (Product evaluation) เป็นการประเมินหลังจากการดำเนินโครงการสิ้นสุดแล้ว ประกอบด้วยการประเมินผลลัพธ์ (Output evaluation) โดยพิจารณาจากปริมาณและคุณภาพของผลผลิตเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการและการประเมินผลกระทบ (Impact evaluation) โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของแผนงานหรือองค์การ สารสนเทศที่ได้นำมาใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของผลผลิตของโครงการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อการตัดสินใจว่า ควรคงไว้ ปรับขยายหรือล้มเลิกโครงการ

4. แบ่งตามหลักที่ถูกยึดในการประเมิน

การประเมินโครงการประเภทแบ่งตามหลักที่ถูกยึดในการประเมิน แบ่งการประเมินได้เป็น 2 ประเภท คือ

4.1 การประเมินที่ยึดเป้าหมายของโครงการหรืองานเป็นเกณฑ์ (Goal based evaluation) เป็นการประเมินที่ตัดสินคุณค่าของโครงการจากการเปรียบเทียบผลของโครงการกับผลที่คาดหวังตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของโครงการ

4.2 การประเมินที่เป็นอิสระจากเป้าหมายของโครงการ (Goal – free evaluation) เป็นการประเมินที่ไม่จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการ กล่าวคือ การตัดสินคุณค่าของโครงการควรเน้นที่การตีค่าของผลทั้งหมดที่เกิดขึ้น (Actual Outcomes) จากโครงการซึ่งประกอบด้วยการประเมินผลที่คาดหวังตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของโครงการและผลที่มีได้คาดหวัง

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

นารัตน์ สุวรรณผ่อง (2542) ได้ทำการสรุปถึงประโยชน์ของการประเมินผลโครงการสามารถกล่าวได้โดยสรุป 3 ประการคือ

1. เพื่อช่วยการตัดสินใจเชิงนโยบาย โครงการที่เป็นโครงการนำร่องหลายโครงการ ที่ได้รับการประเมินว่ามีประโยชน์ หลังจากนั้นอาจถูกเสนอเข้ามาเป็นนโยบายขององค์กร / หน่วยงานได้

2. เพื่อช่วยในการบริหารงาน ต้องใช้การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลายทาง การประเมินผลจะช่วยให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ของการดำเนินงาน เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการบริหารงานต่อไป

3. เพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติเกิดการเรียนรู้ในกระบวนการทำงาน ตลอดจนกิจกรรมที่ดำเนินการว่าได้ผลดี ผลเสียอย่างไร ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาการทำงาน

สรุปได้ว่า การประเมินผลโครงการก่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. การประเมินจะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ และมาตรฐานของการดำเนินงาน มีความชัดเจนขึ้น กล่าวคือ ก่อนที่โครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำไปใช้ย่อมจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหาร และผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์ หรือ มาตรฐานในการดำเนินงานหากขาดความแน่นอนแจ่มชัดจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนช่วยทำให้โครงการมีความชัดเจน และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผล มากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2. การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่า หรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใด หรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวน หรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น หรือมีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอน และทรัพยากรใดที่ขาดก็จะได้รับการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า โครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดี ย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดี และบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมดโดยมีส่วนร่วม ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่าหากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมหมายถึงการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุถึงวัตถุประสงค์ และดำเนินงานไปด้วยดีเช่นเดียวกัน

4. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการ และทำให้โครงการมีข้อที่ก่อให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง ดังตัวอย่างโครงการเขื่อนน้ำ

โจน ซึ่งในการสร้างถนนเพื่อไปสู่สถานที่สร้างเขื่อนนั้นต้องผ่านป่าไม้ธรรมชาติ ทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และสัตว์ป่าหลายชนิดอาจต้องสูญพันธุ์ การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดโครงการป้องกันรักษาป่า และโครงการอนุรักษ์ และอพยพสัตว์ป่าขึ้นเพื่อการแก้ปัญหาเป็นต้น

5. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงานดังที่ได้กล่าวแล้วว่าการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบ และควบคุมชนิดหนึ่ง ซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบ และมีความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมาก ทุกอย่างของโครงการ และปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงานจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด กล่าวคือ ทั้งข้อมูลนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Outputs) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอน ส่วนใดที่เป็นปัญหา หรือไม่มีคุณภาพจะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐาน หรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น จึงถือได้ว่าการประเมินผลเป็นการควบคุมคุณภาพของโครงการ

6. การประเมินโครงการมีส่วนในการสร้างขวัญ และกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชา หรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข และเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการ อันย่อมจะนำมาซึ่งผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง โดยลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีความพึงพอใจ และมีความตั้งใจ กระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไป และมากขึ้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การประเมินโครงการมีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างขวัญ กำลังใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

7. การประเมินโครงการช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรคปัญหา ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวจะช่วยทำให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนั้นผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผน หรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหาร และฝ่ายการเมือง

สรุป

1. การประเมินโครงการทำให้มีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานในการดำเนินการที่ชัดเจน
2. การประเมินโครงการทำให้มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์เต็มที่และคุ้มค่า
3. การประเมินโครงการทำให้แผนงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ เริ่มจากการวางแผน ดำเนินการตามแผนและประเมินผล

4. การประเมินโครงการ ทำให้เกิดการควบคุมคุณภาพของงาน วิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา

5. การประเมินโครงการเพื่อทราบปัญหาอุปสรรค ข้อดี ข้อเสีย ตลอดจนแนวทางการปรับปรุงแก้ไขเพื่อผู้บริหารจะได้มีข้อมูลประกอบในการตัดสินใจว่าจะดำเนินการขยายหรือยุติโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินหรือแบบจำลองของการประเมิน หมายถึง กรอบความคิดหรือแบบแผนที่เป็นระบบซึ่งแสดงให้เห็นขั้นตอนหรือกระบวนการของการประเมินซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการใช้เป็นแนวทางหรือข้อชี้แนะต่อ การวางแผนและการปฏิบัติงานการประเมิน รูปแบบการประเมินจึงเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของสถาปนิกนั่นเอง

รูปแบบการประเมินโครงการทางการศึกษาที่สำคัญและได้รับความนิยมกันมาก สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ สำหรับใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการของผู้บริหาร ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และอัลคิน (Alkin)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการวินิจฉัย หรือการตัดสินใจคุณค่า เป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นกระบวนการของการกำหนด และวินิจฉัยคุณค่าของโครงการ โดยเทียบกับเกณฑ์ภายในและเกณฑ์จากภายนอก ได้แก่รูปแบบของสคริฟเวน (Scriven) สเตก (Stake) และโพรวัส (Provas)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย เป็นการประเมินที่เน้นการตรวจสอบที่เกิดขึ้นจากโครงการว่า สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) และครอนบัค (Cronbach)

การพิจารณาจัดกลุ่มของการประเมิน นอกจากจะมีการแบ่งออกเป็นประเภท หรือชนิดของการประเมิน (Type of Evaluation) สามารถแบ่งตามลักษณะของการประเมินโดยการพิจารณา รูปแบบของการประเมิน (Evaluation Model) ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิวัฒนาการของแนวคิดในเรื่องการประเมินโครงการที่ได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2537 : 34 – 40) กล่าวว่า การออกแบบประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่งผู้ประเมินจะต้องพิจารณาว่า จะประเมินได้อย่างไรจึงจะทำให้ผลประเมินถูกต้องตามสภาพความเป็นจริงครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของผู้ที่จะใช้ผลประเมิน ซึ่งจะต้องให้ทันเวลาด้วยการสังเคราะห์รายงานการประเมินทั้งหลาย ปรากฏแบบประเมิน 3 รูปแบบ คือ

1. แบบประเมินเชิงสำรวจ แบบประเมินแนวนี้นี้จะเป็นการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่จะช่วยในการประเมิน เช่น การวิเคราะห์ตัวโครงการเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของโครงการกับกิจกรรมในโครงการ การวิเคราะห์เอกสารเป็นวิธีการหลักที่ใช้ในการประเมินตามแนวการสำรวจ จากความคิดของบุคคลที่เกี่ยวข้องจุดอ่อนของการใช้แบบประเมินเชิงสำรวจ คือ ผลการประเมินค่อนข้างจะมีความเป็นปรนัยต่ำซึ่งทำให้ผลของการประเมินเป็นที่น่าสนใจ คือ ความพยายามเก็บข้อมูลเชิงความคิดเห็นให้มีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน และพยายามประเมินจากหลักฐานหรือเอกสารที่มีอยู่เป็นสำคัญ

2. แบบประเมินเชิงทดลอง เป็นการประเมินโดยอาศัยแบบการทดลองในการวิจัยแบบทดลองแบบการทดลองที่นิยมใช้กันมากเป็นแบบมีกลุ่มเดียว เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้น โดยการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นโดยการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการวัดก่อนและหลัง การทดลอง ที่มีกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว มีจุดอ่อนค่อนข้างมาก ซึ่งอาจแก้ไขโดยอาศัยแบบทดลองที่มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แต่ผลที่เกิดขึ้นยังเป็นที่น่าสงสัยว่าเปรียบเทียบกันได้จริงหรือทำให้ผลการประเมินที่ได้เน้นที่ผลมากเกินไป ซึ่งผลการประเมินมีผลกระทบต่อการปรับปรุงกิจกรรมและการดำเนินการต่าง ๆ น้อย

3. แบบประเมินตามโมเดลการประเมิน นักประเมินได้พัฒนาโมเดลการประเมินขึ้นเพราะโมเดลในการประเมินจะเป็นเครื่องชี้ทิศทางว่า การประเมินจะเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง และในการเลือกใช้แบบประเมินจะต้องเลือกให้สอดคล้องกับความจำเป็น หรือความต้องการของผู้ใช้ ผลประเมินโมเดลที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะมีความคล้ายคลึงกันซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยกระบวนการและผลผลิตเป็นแก่นในการเสนอโมเดล ซึ่งแยกได้เป็น 3 ประเภท คือ

3.1 โมเดลที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal or Objective Attainment Model) หรือที่รู้จักในนามรูปแบบของไทเลอร์ (Tylerion Model) การประเมินตามโมเดลนี้ เป็นการเปรียบเทียบข้อความที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย ไทเลอร์ (Tyler) เสนอแนะว่า ควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมกับส่วนประกอบ (Performance) ถ้าผลการเปรียบเทียบปราศจากความขัดแย้งกัน ก็แสดงว่าบรรลุจุดมุ่งหมายถ้ามีส่วนขัดแย้งกันก็แสดงว่าไม่บรรลุจุดมุ่งหมายการประเมินตามโมเดลนี้มีลักษณะเป็นการประเมินในระบบปิด คือสนใจเฉพาะผลที่ใช้ประเมินจุดมุ่งหมายเท่านั้นและเป็นการประเมินรวมสรุป (Summative Evaluation) ที่เน้นผลสุดท้ายที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง

โครงการน้อยมาก แต่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงสรุป เช่น การยุติโครงการหรือการรับรองโครงการ

3.2 โมเดลเน้นการตัดสินใจหรือโมเดลเน้นการประจักษ์หน้า(Countenance Model) ของสเตก (Stake) ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการบรรยายสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นในด้านสิ่งนำ หรือปัจจัยที่ใช้ในโครงการ การปฏิบัติ และผลลัพธ์ โมเดลนี้เป็นการบรรยายสิ่งที่มุ่งประเมินอย่างถ่องแท้ก่อนการตัดสินใจคุณค่า

ตอนที่ 2 เป็นเมตริกการตัดสินใจที่ประกอบด้วยสิ่ง นำการปฏิบัติ และผลลัพธ์ ซึ่งจะต้องประเมินเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

3.3 โมเดลเน้นการจัดเป็นหลัก ได้แก่ โมเดลของสตัฟเฟิลบีมและคณะมีชื่อว่า ซีปโมเดล (CIPP Model) การประเมินตามโมเดลนี้เป็นการให้ได้ว่าซึ่งสารนิเทศเพื่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ อย่างถูกต้อง การประเมินโมเดลนี้ประกอบด้วยการประเมิน 4 ประเภท คือการประเมินสภาพแวดล้อม การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิตรายละเอียดดังต่อไปนี้

การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินความต้องการหรือความจำเป็นเพื่อการจัดทำโครงการหรือจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และการกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการต่างๆ ซึ่งทำได้โดยศึกษาสภาวะแวดล้อมต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อโครงการ

การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินความพอเพียงของปัจจัยเบื้องต้น ซึ่งได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยต่างๆ

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินได้ว่าได้นำโครงการปฏิบัติตามแผนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งอาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ ประเมินก่อนนำไปปฏิบัติจริงและประเมินกระบวนการขณะปฏิบัติอยู่ ซึ่งจะให้ผลได้อย่างทันทั่วทั้งที่เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการดำเนินโครงการอันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลลัพธ์ที่ได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งอาจทำได้ทันทีที่โครงการสิ้นสุดลง และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานต่อมาอีกระยะหนึ่ง ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรับรอง การล้มเลิกหรือการปรับขยายโครงการ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2529 : 5) ได้กล่าวว่า เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะรูปแบบการประเมินโครงการนอกจากจะให้ภาพรวมของลักษณะการประเมินแล้ว ยังให้แนวทางในการตั้งข้อ

คำถาม และความมุ่งหมาย ตลอดจนวิธีการรวบรวมข้อมูล เพื่อการประเมินอีกด้วยในสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา รูปแบบการประเมินที่ใช้มักรวมๆ เอารูปแบบการประเมินหลายรูปแบบมาเป็นแนวทางการประเมิน (Guideline) ที่พัฒนาขึ้น โดยคณะกรรมการประเมินโครงการทางการศึกษาทั้งหลาย ซึ่งจะพบว่าสถาบันเหล่านั้นเน้นการประเมินโครงการในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง จากรูปแบบการประเมิน 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal – Based Model) ผู้ปฏิบัตินำตามรูปแบบการประเมินนี้คือ ไทเลอร์ ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่เก่าแก่และใช้กันอย่างกว้างขวางที่สุด ในการประเมินโครงการต่างๆ การประเมินรูปแบบนี้จะเน้นความสำคัญของการประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal Attainment หรือ Objective – Based Model) กล่าว คือการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญ คือ ผลผลิตจากโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ก็ประเมินได้ว่าโครงการนั้นสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ตามแนวคิดนี้จะเห็นได้ว่าปัญหาใหญ่จะอยู่ที่ว่า การที่จะวัดผลสัมฤทธิ์นั้นเป็นเรื่องลำบากเพราะบ่อยครั้งวัตถุประสงค์ของโครงการเขียนไว้ในรูปอัตรานำมาทำให้การวัดวัตถุประสงค์เป็นไปได้ยาก ดังนั้นก่อนที่จะมีการประเมินโครงการใดก็ตามจะต้องนำวัตถุประสงค์ของโครงการนั้นมาเขียนเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเสียก่อน ซึ่งจะง่ายต่อการสร้างเครื่องมือวัดและการเปรียบเทียบผลจากการปฏิบัติ (Performance) กับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่วางไว้

2. การประเมินแบบตอบสนองหรือมีส่วนร่วม (Responsive Model) สเตค (Stake) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินของ สคริเวนและครอนบาค (Scriven and Cronbach) มาประยุกต์ให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เพื่อให้มองเห็นภาพชัดเจน และสะดวกในการวัดและการประเมินการประเมินแบบ Responsive Model นี้เน้นที่กิจกรรมมากกว่าจุดมุ่งหมายของโครงการ และนอกจากนั้นยังพุ่งความสนใจไปที่ปัญหาและสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการนั้น หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการประเมินแบบนี้ก็คือ การรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือเป็นปัญหาของผู้ใช้บริการของโครงการ โดยผลตอบสนองจากผู้ร่วมโครงการจะสะท้อนให้เห็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการได้

3. การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship Model) อีสเนอร์ (Eisner) เป็นผู้บุกเบิกแนวคิดการประเมินโครงการ โดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งแตกต่างจากรูปแบบการประเมินโดยทั่วไป การประเมินแบบนี้จะเน้นที่บทบาทของผู้ประเมินโดยไม่ยึดจุดมุ่งหมาย ไม่ได้คำนึงถึงปัญหาหรือข้อโต้แย้งใด ๆ และไม่ได้ประเมินโครงการโดยอาศัยการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ แต่เป็นการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับโครงการนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นผู้กำหนดแนว (Guideline) และเกณฑ์การประเมิน ดังนั้นการประเมินจึงเกิดขึ้นจากการสำรวจตรวจสอบโครงการของผู้เชี่ยวชาญ

และเกณฑ์ที่ผู้เชี่ยวชาญกำหนดขึ้นมานั้นส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางวิชาชีพของผู้เชี่ยวชาญ(Connoisseurship) กล่าวโดยสรุป การประเมินโครงการโดยผู้เชี่ยวชาญนี้เรายอมรับผลการประเมินเพราะผู้เชี่ยวชาญเองจึงทำให้ผลการประเมินโครงการเป็นที่เชื่อถือได้

4. การประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision-making Model) มี 2 รูปแบบ คือ

4.1 สตัฟเฟิลบีม ได้อธิบายการประเมินแบบจำลองชิป (CIPP) ว่า หมายถึงกระบวนการจำแนก รวบรวมและเสนอข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของความมุ่งหมายการออกแบบหรือการวางแผนการดำเนินงานและแผนงานของโครงการใดโครงการหนึ่ง เพื่อเป็นแนวในการตัดสินใจรับผิชอบ และเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการนั้น

4.2 อักลิน (Aklin) ซึ่งได้อธิบายความหมายการประเมินโครงการแบบ CES ว่า หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินใจได้พิจารณาเลือกตามความเหมาะสมปัจจุบันนี้มีนักประเมินได้คิดค้นรูปแบบการประเมิน เพื่อนำมาใช้ในการประเมินโครงการทางการศึกษาเป็นจำนวนมาก และมีผู้ให้ข้อคิดเห็นว่ารูปแบบการประเมินที่มีอยู่ยังไม่สามารถที่จะนำมาใช้ในการประเมินได้ทุกโครงการ ดังนั้นนักประเมินจึงมีการดัดแปลงปรับปรุง บูรณาการรูปแบบการประเมินให้เหมาะสมกับโครงการที่จะประเมิน โดยอาจจะประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินที่ได้รับการพัฒนาแล้วเป็นแนวคิดสำหรับในการนำไปใช้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2531: 24) กล่าวถึงคำว่า รูปแบบการประเมิน (Evaluation Model) เรียกว่าแบบจำลองของการประเมินหมายถึง กรอบความคิด หรือแบบแผนที่เป็นระบบซึ่งแสดงให้เห็นขั้นตอน หรือกระบวนการของการประเมินมีประโยชน์อย่างมากในการใช้เป็นแนวทางหรือข้อชี้แนะต่อการวางแผน และการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบการประเมินจึงเสมือนพิมพ์เขียวของสถาปนิกนั่นเอง และได้แบ่งรูปแบบการประเมินโครงการ เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นการวินิจฉัยหรือการตัดสินใจ (Judgmental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นกระบวนการของการกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าของโครงการโดยอาศัยเกณฑ์ภายในและเกณฑ์ภายนอก ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ สคริฟเวน และคณะ

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการของผู้บริหาร ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีมและอักลิน

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective – centered Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตรวจสอบผลที่เกิดจากโครงการว่า สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าเพียงใด ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์และครอนบาค

รัตน์ บัณฑิต (2538 : 120) กล่าวถึงรูปแบบของการประเมิน (Model of Program Evaluation) ว่า หมายถึงร่างหรือเค้าโครงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงภาพรวมทั้งหมดของสิ่งนั้นเป็นเพียงกรอบ หรือ ความคิดของสิ่งต่างๆ ที่ยังมีได้ลงมือปฏิบัติและมีลักษณะเป็นนามธรรม รูปแบบการประเมินโครงการนี้มีผู้รู้หรือนักประเมินโครงการได้นำเสนอไว้หลากหลายรวมทั้งจะพยายามบูรณาการรูปแบบการประเมินโครงการต่างๆ เข้าด้วยกัน ได้แก่ 1) รูปแบบการประเมินโครงการของไทเลอร์ (Tyler's Model) 2) รูปแบบการประเมินโครงการของครอนบาค (Cronbach's Model) 3) รูปแบบการประเมินโครงการของสเตค (Stake's Model) 4) รูปแบบการประเมินโครงการของโพรวิส (Provis's Model) 5) รูปแบบการประเมินโครงการของชิป (CIPP's Model) 6) รูปแบบการประเมินโครงการของอักลิน (Aklin's Model) เป็นต้นรูปแบบการประเมินโครงการมีผู้เสนอความคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินไว้มากมายหลายรูปแบบแต่ละแบบมีแนวคิดทฤษฎี เหตุผลและวิธีการประเมินที่มีผู้นิยมนำไปใช้เป็นแบบอย่าง (Model) ในการประเมินสภาพการณ์ของปัญหาที่จะประเมินต่างๆ กันไป เพียงแนวคิดในเชิงปฏิบัติอาจดัดแปลงบูรณาการหรือปรับปรุงแนวคิด และวิธีการให้สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาของการประเมินของแต่ละโครงการ

จากการพิจารณาประเภท และรูปแบบของการประเมินโครงการตามที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้วยการใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป เพราะระบบการประเมินรูปแบบนี้เป็นการประเมินที่จะทำการศึกษาตรวจสอบทุกขั้นตอน กล่าวคือศึกษาตั้งแต่สภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิตของโครงการพัฒนาชีวิตครู ซึ่งจะทำได้สามารถประเมินได้ครบทุกกระบวนการ นำผลของข้อมูลมาพิจารณาในการปรับปรุงได้ตามขั้นตอน ซึ่งคาดว่าผล การประเมินจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการโครงการพัฒนาชีวิตครู และกระทรวงศึกษาธิการ ในอันที่จะเป็นแนวทางนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของโครงการในแต่ละขั้นตอนให้เกิดทั้งประสิทธิภาพ ประสิทธิผลให้แก่ข้าราชการครู และหน่วยงานทางการศึกษาต่อไป

รูปแบบการประเมินโครงการแบบจำลองชิป (CIPP Model)

รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam : CIPP Model) ดาเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Danial L.Stufflebeam, 1985) และคณะได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินที่เรียกว่า ชิปปี้โมเดล (CIPP Model) เป็นรูปแบบ การประเมินที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เป็นรูปแบบการประเมินที่มีระบบแบบแผนอย่างชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในการประเมินโครงการ ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

การประเมินตามทัศนะของ สตัฟเฟิลบีม มีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมิน คือการจัดหาข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ คุณค่าของการประเมินจะมากน้อยเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับข้อมูลสารสนเทศที่ได้มานั้นสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจมากน้อยเพียงใด
2. การประเมินเป็นกระบวนการที่เป็นวัฏจักร กล่าวคือ เป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องครบวงจรของการดำเนินงานโครงการ ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ
3. กระบวนการประเมิน ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ
 - 3.1 การระบุบรรยายข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.3 การจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจนำไปใช้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2545 : 184 – 194) กล่าวว่า การประเมินแบบ CIPP Model ไม่ใช่เป็นการประเมินแต่เพียงแต่ให้บรรลุลวัตถุประสงค์เท่านั้น แต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้ได้รายละเอียด เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุม ซึ่งมีลักษณะเป็นการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อย ของการประชุมเพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรม แผนการประชุมได้ทันทั่วถึง และมีการประเมินรวมสรุป หลังโครงการประเมินสิ้นสุดลงแล้วบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการประชุมที่เหมาะสม กรอบความคิดการประเมินแบบ CIPP Model จึงเป็นที่นิยมใช้เพราะนักประเมินจะได้ข้อดี ข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารได้เป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติ จึงเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง

มโนทัศน์เบื้องต้นของรูปแบบ CIPP Model นั้นประเภทของการตัดสินใจที่แตกต่างกัน จำเป็นต้องใช้สารสนเทศในการตัดสินใจที่แตกต่างกัน สตัฟเฟิลบีมได้จำแนกการตัดสินใจและการประเมินเพื่อการบริหารและการวางแผนไว้ 4 ประเภท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพเศรษฐกิจ สังคม นโยบายทางการศึกษา นโยบายทางการเมือง ความต้องการของสังคม ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนปรัชญาทางการศึกษา ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจวางแผน กำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับโครงการ

2. การประเมินตัวป้อน หรือปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้นต่าง ๆ เช่น บุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณหรืออื่น ๆ โดยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจวางแผนโครงการ หรือหาวิธีการที่จะดำเนินโครงการให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นวิธีการหรือยุทธวิธีที่เป็นไปได้กับทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินขณะดำเนินงาน เพื่อระบุจุดเด่นจุดด้อยของแนวทางที่เลือกใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หลังจากนำไปปฏิบัติจริง เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการต่าง ๆ ให้เหมาะสมได้ทันทั่วถึงขณะที่ดำเนินงานนั้นกำลังกระทำอยู่เพื่อให้สามารถดำเนินการตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ด้วยดี

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินหลังจากการดำเนินโครงการสิ้นสุดลงแล้ว เพื่อเป็นการตัดสินใจคุณค่า ผลผลิตของโครงการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าในการดำเนินงานนี้ได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจว่าจะปรับปรุงโครงการ หรือให้ดำเนินการโครงการต่อไปหรือยุบเลิกโครงการนั้น ๆ ไปเลย

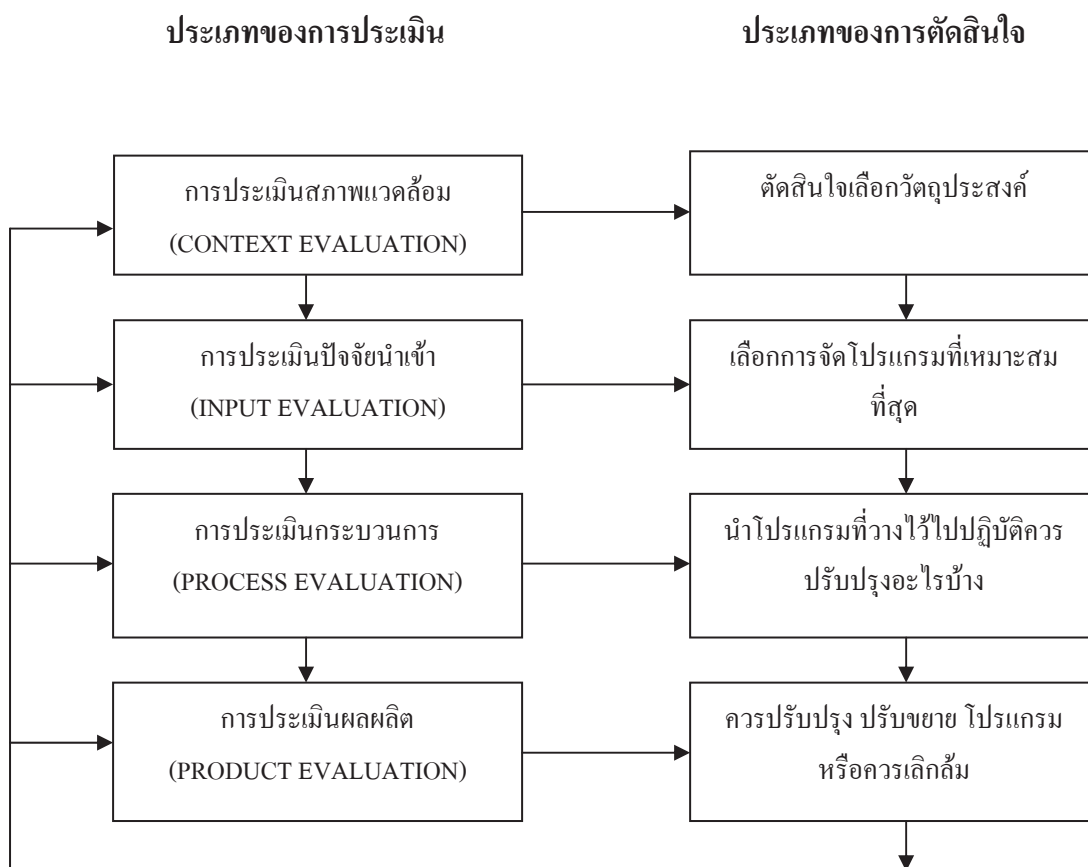
แบบจำลองซิปป์จะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (รัตนะ บัวสนธ์ 2540 : 111)

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินใจตัดสินและดูผลสำเร็จของโครงการ และประเภทของการตัดสินใจ สรุปเป็นแผนภูมิดังแผนภูมิที่ 6

แผนภูมิที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในรูปแบบซิปป์
ที่มา : สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, วิธีวิทยาการประเมิน:ศาสตร์แห่งคุณค่า , พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2544) , 168.

รูปแบบนี้ได้แสดงให้เห็นถึงชนิดของการประเมินผล ชนิดของการกำหนดการตัดสินใจ ชนิดของการตัดสินใจ และชนิดของการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการตัดสินใจทางเลือกต่าง ๆ โดยได้เสนอแบบจำลองซิปป์ เพื่อการประเมิน 4 ด้าน คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation)
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

สัจจ อุทรานันท์ (2532 : 289) กล่าวว่า การประเมินแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) เหมาะสมในการประเมินระบบหลักสูตร มิติที่นำมาพิจารณาสำหรับการประเมินส่วนต่าง ๆ คือ

1. การประเมินสภาพแวดล้อม เป็นการประเมินสภาพปัญหา ความต้องการของสังคม ปรัชญา และแนวคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมาย
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ อาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น
3. การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะกระบวนการบริหารและบริการหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น
4. การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินว่าผลิตผลตรงกับเป้าหมายของหลักสูตรหรือความต้องการของสังคมเพียงใด

กล่าวโดยสรุป แบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) เป็นรูปแบบที่สามารถประเมินได้ทั้งระบบและต่อเนื่อง เพราะเป็นการประเมินตั้งแต่บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต รูปแบบนี้จึงสามารถให้ข้อมูลค่อนข้างละเอียดแก่ผู้บริหารในการที่จะตัดสินใจทำการเปลี่ยนแปลงหรือดำเนินโครงการต่อไป จึงทำให้รูปแบบนี้เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ทั้งในการประเมินโครงการในปัจจุบัน

รายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินโครงการแบบชิปปี้ (CIPP) มีดังต่อไปนี้

1. ประเมินบริบท การประเมินสภาพแวดล้อมเป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่ว ๆ ไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การประเมินสภาพแวดล้อมนี้มีลักษณะเด่นๆ ที่สำคัญมากมาย จัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่ (Macro analytic) เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมินการบรรยายและการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม นอกจากนี้ ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย การประเมินสภาวะแวดล้อมทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัย และการจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของที่ประชุม และสถานการณ์

วิธีการประเมินสภาวะแวดล้อมมี 2 วิธี คือ

1. วิธีสภาวะที่ไม่แน่นอน (Contingency mode) เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อมข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้างๆ เช่น การสำรวจงานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง การประเมินค่านิยมของชุมชน ข้อเสนอแนะต่างๆ แนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจสถิติประชากร ฯลฯ การสำรวจปัญหาเหล่านี้ทำให้คาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนโครงการ

ต่อไป คำถามที่ใช้ในการประเมินสถานะแวดล้อมแบบวิธีสถานะที่ไม่แน่นอน คือ คำถามประเภท “ถ้า....แล้ว”

2. วิธีสถานะที่เหมาะสมหรือสอดคล้อง (Congruence mode) เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติ (Actual result) กับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินแบบนี้ทำให้เราทราบว่าวัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การประเมินสภาพแวดล้อม จะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับระบบเพื่อประโยชน์สำหรับผู้บริหารในทางปฏิบัติสถาบันการศึกษาควรจะได้มีการประเมินสถานะแวดล้อมเพื่อที่จะให้ได้มาทั้งข้อมูลที่เป็นวิธีสถานะที่ไม่แน่นอนและวิธีสถานะที่เหมาะสมหรือสอดคล้อง การกำหนดเป้าหมายและคุณค่าระบบ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบเพื่อดูว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ต้องใช้วิธีแบบวิธีสถานะที่เหมาะสมหรือสอดคล้อง แต่ในสภาพของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความต้องการของบุคคลและสถานที่จะเป็นตัวหลักของการเปลี่ยนแปลงดังนั้นจึงควรใช้วิธีประเมินแบบวิธีสถานะที่ไม่แน่นอนโดยใช้คำถามแบบ “ถ้า....แล้ว” เพื่อตัดสินใจว่าเป้าหมายและนโยบายเดิมนี้ควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ดังนั้น ในการประเมินสถานะแวดล้อมโดยทั่วไป ควรจะใช้การประเมินทั้ง 2 แบบ เพราะวิธีสถานะที่เหมาะสมหรือสอดคล้องจะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของวัตถุประสงค์ ในขณะที่วิธีสถานะที่ไม่แน่นอนเป็นไปเพื่อการปรับปรุงในการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนด ทิศทางของหน่วยที่ประเมิน เพื่อที่จะได้สอดคล้องกับนโยบายและการตัดสินใจในการบริหารของระบบ ดังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างนักประเมินกับผู้บริหาร นักประเมินจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการตัดสินใจในปัจจุบัน และข้อมูลเกี่ยวข้องกับโครงการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่าง ๆ คือ

2.1 ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ

2.2 ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

2.3 การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์มือ ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยนำเข้า คือ การวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในรูปของราคาและกำไรที่จะได้รับ โดยการประเมินในด้านอัตราค่าจ้าง เวลา งบประมาณ วิธีการที่มีศักยภาพแต่ถ้าเป็นการประเมินด้านการศึกษา ผลกำไรอาจจะอยู่ในรูปตัวเลขก็ได้ การประเมินปัจจัยนำเข้านี้จะช่วยให้ข้อมูลที่จะตัดสินใจได้ว่า ควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตราค่าจ้างเท่าใด วางแผนและดำเนินการ

อย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสถานะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยนำเข้าเป็นการทำเฉพาะกรณี ๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น

รูปแบบของคำถามที่ใช้ถามมีมากมาย เช่น วัตถุประสงค์จะกำหนดวิธีดำเนินการได้หรือไม่ และจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ วิธีการที่กำหนดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ จะดำเนินการกับยุทธวิธีที่เลือกมาอย่างไร ฯลฯ คำถามต่าง ๆ เหล่านี้แสดงถึงความสำคัญของการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า เพื่อที่จะได้เป็นตัวกำหนดยุทธวิธีเพื่อให้การดำเนินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยคำถามที่จะใช้มีตั้งแต่ระดับกว้าง ๆ และคำถามเฉพาะ

3. การประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติ และลงมือทำการประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับชั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ใหญ่อยู่ 3 ประการ คือ

3.1 เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้

3.2 เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน

3.3 เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ยุทธวิธีในการประเมินกระบวนการ มี 3 วิธี คือ

1) แสดงให้เห็นหรือกระตุ้นเตือนถึงศักยภาพของทรัพยากรที่ทำให้เกิดความล้มเหลวในโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งต่อไปนี้ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มบุคลากร และนักศึกษา วิธีการสื่อสาร การให้เหตุผล ความเข้าใจและเห็นพ้องกันในวัตถุประสงค์ของแผนการโดยผู้ที่เกี่ยวข้องในแผนการนั้น และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากแผนการ ความเพียงพอของแหล่งทรัพยากร อุปกรณ์อำนวยความสะดวก บุคลากร ปฏิทินการปฏิบัติงาน เป็นต้น

2) เกี่ยวกับการวางแผนโครงการและการตัดสินใจก่อนการวางแผน โดยผู้อำนวยการโครงการระหว่างการดำเนินโครงการนั้น ตัวอย่างการตัดสินใจก่อนวางแผน เช่น ในโครงการพัฒนาแบบสอน ซึ่งมีความจำเป็นจะต้องเลือกโรงเรียนอย่างเจาะจง สำหรับเข้าร่วมโครงการทดลองสร้างข้อกระทงใหม่ ๆ ของแบบสอบ ผู้ตัดสินใจจะสามารถจัดเตรียมวางแผนโครงการล่วงหน้าได้ดีเมื่อมีโรงเรียนมาให้เลือกแต่ตัวเลือกเหล่านี้จะยังไม่มีจนกว่าจะมีรายชื่อของโรงเรียนที่จะสอบถามไป เมื่อโรงเรียนได้รับการติดต่อแล้ว จึงจะมีการตัดสินใจเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีความเต็มใจร่วมในการทดลองแบบสอบ ดังนั้น ผู้พัฒนาแบบสอบจึงต้องเลือกโรงเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการตามแบบสุ่มตัวอย่างมากที่สุด (แบบการสุ่มจะได้รับการตัดสินใจเลือกวิธีการมาก่อน) และเขาต้องกำหนดตารางเฉพาะในการบริหารแบบสอบถามในการทดลองตามรูปแบบของแบบสอบ ดังนั้น ใน

โครงการส่วนใหญ่สถานการณ์จึงต้องตัดสินใจจึงต้องมีจำนวนมาก และนี่เป็นเครื่องแสดงความจริงจังถึงความต้องการข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ

3) ยุทธวิธีในการประเมินกระบวนการ จะบอกลักษณะสำคัญใหญ่ๆ ของโครงการ ร่างโครงการ เป็นต้นว่า มโนทัศน์ที่ต้องการสอน และปริมาณของการอภิปรายที่จะมีในความหมายนี้เพื่อบรรยายว่า เกิดอะไรขึ้นจริงๆ สารนิเทศนี้จะให้ประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกล่าวทำไมวัตถุประสงค์จึงบรรลุหรือไม่บรรลุ

ส่วนประกอบที่เป็นหัวใจสำคัญของการประเมินกระบวนการ มี 4 อย่าง คือ

- 1) การจัดทำนักประเมินกระบวนการเต็มเวลา
- 2) เครื่องมือที่เป็นสื่อในการบรรยายกระบวนการ
- 3) การร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่างนักประเมินกระบวนการ และบุคลากรในโครงการ หรือในแผนงานเอง

4) การปรับปรุงโครงการประเมินอยู่เป็นนิจสิน

นักประเมินกระบวนการควรได้ประชุมพบปะกับผู้ตัดสินใจในโครงการเป็นระยะแต่ในการประชุมนี้ ผู้อำนวยโครงการอาจจะอภิปรายกับบุคลากรในแผนงานเพื่อชี้ถึงผู้ที่เกี่ยวข้องและผลประโยชน์ของกิจกรรมในอนาคต โดยที่ผู้ประเมินจะยังคงเขียนและฟังเป็นส่วนใหญ่ผู้ประเมินอาจจะจัดเตรียมสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินการที่ผ่านมาให้พร้อมเพื่อช่วยในการจำแนกประเด็นที่จะกระทำต่อไป หลังจากผู้ตัดสินใจได้แจกแจงประโยชน์และคำถามแล้วผู้ประเมินอาจจะให้ข้อมูลอีกครั้งว่า อะไรอยู่ในประเด็นที่เขาได้อยู่ ถึงแม้ว่าจะมีข้อมูลอื่น ๆ ที่น่าสนใจผู้ประเมินก็จะเก็บเอาไว้นานกว่าจะถึงเวลาที่เหมาะสม ระหว่างการประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการ ผู้ตัดสินใจอาจจะกำหนดเงื่อนไขของประเด็นที่ต้องการข้อมูลย้อนกลับ และผู้ประเมินให้สารนิเทศดาทกรอบที่ให้อำนาจ หรือผู้ประเมินอาจจะช่วยผู้วางแผนเองในการกำหนดปัญหาที่ต้องการคำตอบในการประชุมเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับครั้งต่อไป ซึ่งผู้ประเมินอาจทำได้โดยการวางแผนรวบรวมข้อมูลย่อยๆ แทรกในขณะนั้นทันที และชี้แจงให้ผู้ตัดสินใจทราบว่า มันจะช่วยให้สารนิเทศที่เขาต้องการหรือไม่เช่นนั้น นักประเมินอาจจะทำได้มากกว่านั้นผู้วางแผน โดยกำหนดปัญหาที่ต้องการคำตอบและข้อมูลที่ต้องการเลยก็ได้ในการรวบรวมสารนิเทศ นักประเมินกระบวนการต้องใช้วิธีการทั้งที่มีแบบแผนและไม่มีแบบแผน เช่น การวิเคราะห์ปฏิบัติการ การบันทึกอย่างอิสระภายหลังสิ้นสุดการดำเนินงานแต่ละวัน การสัมภาษณ์ การจัดอันดับ บันทึกประจำวันของเจ้าของโครงการ วิธีการเกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติของบันทึกการประชุมคณะกรรมการ การปรับปรุงข่ายงาน และกล่องแสดงความคิด นอกจากตัวแปรที่สำคัญตามทฤษฎีแล้ว ผู้ประเมินกระบวนการยังอาจจะค้นหาเหตุ หรือกรณีอื่นที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมแต่เป็นเหตุการณ์ที่มี

ความสำคัญต่อกระบวนการ ดังนั้น ผู้ประเมินจึงต้องใช้เครื่องมือใด ๆ เท่าที่จะหาได้ เพื่อสาวไปถึงสิ่งที่แสดงให้เห็นปัญหาอย่างแท้จริง

คุณค่าของการประเมินกระบวนการไม่ได้อยู่ที่ความสัมพันธ์กับการประเมินอื่น ๆ เท่านั้น แต่อยู่ที่

1) การประเมินกระบวนการขึ้นอยู่กับผลประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม และการประเมินปัจจัย คือ ถ้าสามารถประเมินสภาวะแวดล้อมและปัจจัยได้ดีมาก ผู้จัดการโครงการก็มีความมั่นใจมากขึ้นในการเลือกการดำเนินการ และถ้าปรากฏความขัดแย้งน้อยก็จะต้องมีการประเมินกระบวนการมากขึ้น นั่นคือ ถ้าการกำหนดวัตถุประสงค์และการวางโครงการคลุมเครือ โครงการนั้นอาจจะเป็นหัวข้อของปัญหาและบางครั้งก็เป็นเหตุแห่งความล้มเหลว ซึ่งการประเมินสภาวะแวดล้อมและปัจจัยจะช่วยชี้ให้เห็นและแก้ปัญหาแล้วตั้งแต่ต้น พอถึงการทำตามกระบวนการจำเป็นที่จะต้องมีการย้อนกลับ โดยต่อเนื่องเกี่ยวกับว่าทำอะไรโครงการนั้นจึงจะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด ในกรณีเช่นนี้การประเมินกระบวนการจึงจำเป็นที่สุดที่สามารถกระทำหน้าที่นี้

2) การประเมินกระบวนการมีความสำคัญมากกว่าการประเมินผลผลิตในระยะแรก การกำหนดแผนงาน แต่แนวโน้มที่จะกลับกันถ้าโครงร่างของการพัฒนาแผนงาน อาศัยการสำรวจน้อยลง แต่มีโครงร่างที่แน่นอนมากขึ้น การประเมินกระบวนการและการประเมินผลผลิตจะขึ้นต่อกันและกัน คือ การประเมินกระบวนการจะเข้าไปมีส่วนในการแปลความสิ่งที่เกิดขึ้นและถ้าต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนการ จะไม่สามารถตกลงได้โดยไม่ทราบว่ากระบวนการนั้นให้ผลอย่างไรบ้าง จึงต้องอาศัยสารนิเทศจากการประเมินผลผลิตเข้ามาร่วมด้วย โดยสรุป ภายใต้การประเมินกระบวนการ สารนิเทศจะถูกวิเคราะห์รวบรวมและนำเสนอเท่าที่ผู้ดำเนินโครงการต้องการ สารนิเทศนั้น อาจจะบ่อยทุกวันถ้าจำเป็นเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะแรก ๆ ของโครงการ ทั้งนี้การประเมินนี้ไม่เพียงแต่ให้สารนิเทศที่ต้องการแก่ผู้ตัดสินใจในการคาดคะเนล่วงหน้า และการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาเท่านั้น แต่ยังไม่ต้องบันทึกสารนิเทศของกระบวนการสำหรับแปลความหมายของความสำเร็จของโครงการด้วย การประเมินผลผลิตโครงการ มีจุดหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการเท่านั้น แต่ยังคงมีความจำเป็นยิ่งในระหว่าง การปฏิบัติตามโครงการด้วย

ระเบียบวิธีทั่ว ๆ ไปของการประเมินผลผลิต จะรวมถึงต่อไปนี้เข้าไว้ด้วยกัน คือ การดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่ เกณฑ์ในการจัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดมาได้ด้วยมาตรฐานสัมบูรณ์ (Absolute criteria) หรือมาตรฐานสัมพันธ์ (Relative criteria) ที่กำหนดไว้ก่อน และทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัย และกระบวนการร่วมด้วย

เกณฑ์นั้นอาจเป็นได้ทั้งเกณฑ์ที่เป็นเครื่องมือหรือเกณฑ์ที่มีความสอดคล้องกัน ซึ่ง สคริฟเวน (Scriven) ได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของเกณฑ์ทั้งสอง ดังนี้

1. เกณฑ์ที่เป็นเครื่องมือ จะสัมพันธ์กับความสำเร็จที่อยู่ในระดับปานกลางและมีสวนช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ในที่สุด เช่น ก่อนที่แบบสอบจะถูกสร้างขึ้น รูปแบบของแบบสอบและคำถามจำนวนมากในแบบสอบนั้นจะต้องได้รับการจัดทำขึ้นก่อนหรือที่นักเรียนจะสามารถอ่านคำว่า Cake ได้อย่างเข้าใจ เขาต้องมีการประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ความหมายของคำมาก่อน

2. เกณฑ์ที่มีความสอดคล้องกัน จะเป็นเกณฑ์เกี่ยวกับเงื่อนไขเบื้องต้นที่ถูกกำหนดไว้ซึ่งอาจเป็นอัตราการตก ออกของโรงเรียน ฯ หนึ่งในนั้นอยู่ถูกลดลงให้ได้ระดับที่กำหนดไว้ โดยกลุ่มนักเรียนจะต้องได้รับคะแนนสอบที่ระบุมากกว่า หรือเทียบกับจำนวนที่กำหนด หรือจะต้องแผนการสอนใหม่เข้าไปใช้ในโรงเรียนนั้น การระบุเกณฑ์แบบนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ตัดสินใจโดยเฉพาะ เท่าที่ผ่านมาการประเมินมีความหมายเพียงส่วนที่เป็นการประเมินผลผลิตเท่านั้นถึงแม้ว่าจะมีการประเมินแบบอื่นที่ต่างจากการประเมินผลผลิต แต่การประเมินเหล่านี้ก็ยังคงมีความสัมพันธ์คล้ายคลึงกันมาก

ทั้งการประเมินสภาวะแวดล้อมและการประเมินผลผลิต จะประเมินสิ่งที่มีอยู่ว่าบรรลุเป้าหมายได้อย่างไรระบบ โดยที่การประเมินสภาวะแวดล้อมจะพิจารณาโดยรวม และการประเมินผลผลิต พิจารณาความพยายามเปลี่ยนแปลงในระบบ ดังนั้น การประเมินสภาวะแวดล้อมจึงแสดงที่สิ่งจำเพาะในรูปแบบที่การประเมินผลผลิตจะนำไปใช้ในภายหลัง (สิ่งที่แสดงอย่างเจาะจงนั้นจะเป็นเกณฑ์สำหรับตัดสินความสำเร็จขั้นสุดท้ายของผลผลิต) การประเมินปัจจัยและการประเมินผลผลิตสามารถที่จะแยกให้เห็นได้ง่าย สำหรับการประเมินปัจจัยจะเกิดขึ้นก่อนดำเนินการเปลี่ยนแปลงโครงการ และการประเมินผลผลิตจะเกิดขึ้นในระหว่างและหลังโครงการ ในขณะที่การประเมินสภาวะแวดล้อมกำหนดสิ่งจำเพาะสำหรับการประเมินผลผลิต การประเมินปัจจัยก็แสดงสิ่งจำเพาะสำหรับการประเมินกระบวนการ การตัดสินใจโดยใช้การประเมินปัจจัยเป็นพื้นฐาน โดยเฉพาะสำหรับการวางแผน การประเมินผลผลิต ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการประเมินปัจจัย คือ การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการที่เลือก และการประเมินผลผลิตซึ่งสามารถประยุกต์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของระเบียบปฏิบัติได้ การประเมินผลผลิตจะสืบสาวสิ่งที่มีอยู่ว่า ได้รับวัตถุประสงค์แล้วหรือกำลังจะบรรลุ แต่การประเมินกระบวนการจะประเมินสิ่งที่มีอยู่ว่า ระเบียบการนั้นได้รับการกระทำไปตามที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินทั้ง 2 ชนิด จะให้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับการควบคุมและพัฒนาการเปลี่ยนแปลงระเบียบปฏิบัติในกระบวนการ การประเมินกระบวนการทำให้สามารถที่จะลงความเห็นได้ว่า การนำระเบียบปฏิบัติไปทำจริงนั้นตรงหรือไม่กับแบบที่วางไว้

และการประเมิน ผลผลิตช่วยให้ตกลงใจได้ว่า วัตถุประสงค์นั้นบรรลุหรือไม่ สารนิเทศทั้งสองชนิดร่วมกันจะแสดงให้เห็นอย่างหนักแน่นถึงสาเหตุได้มากกว่าอันใดอันหนึ่งโดยลำพัง ในการตัดสินใจว่าระเบียบปฏิบัตินั้นควรดำเนินต่อไป โดยมีการแก้ไขหรือว่าจะต้องกลับไปเริ่มต้นใหม่ทั้งหมด ถึงแม้จะเพิ่มหน้าที่ในการควบคุมโครงการเข้ามาด้วย การประเมินทั้งสองก็ยังคงอำนวยความสะดวกและช่วยอธิบายถึงผลที่ได้จากโครงการอยู่ การที่การประเมินผลผลิตรายงานว่า วัตถุประสงค์นั้นมีผลสัมฤทธิ์หรือไม่นั้น การประเมินกระบวนการจะแสดงให้เห็นถึงรากฐานสำหรับการแปลความหมายเหตุผล สำหรับสิ่งที่ได้มานั้น คือ ถ้าไม่ปรากฏผลสัมฤทธิ์ตาม วัตถุประสงค์ก็จำเป็นจะต้องรู้ว่าระเบียบปฏิบัติที่ตั้งใจไว้นั้นได้ถูกนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ การประเมินกระบวนการจะให้สารนิเทศสำหรับทำความเข้าใจในข้อนี้ และถ้าปรากฏผลสัมฤทธิ์ตาม วัตถุประสงค์ก็มีความจำเป็นที่ต้องมีคำบรรยายถึงระเบียบปฏิบัติที่ทำให้เกิดผลเช่นนั้นออกมา

สรุปแบบจำลอง CIPP

การประเมินบริบทหรือ หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับสิ่งที่จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกโครงการ แต่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ ได้แก่ ความต้องการของชุมชน และกลุ่มเป้าหมายที่จะรับบริการจากโครงการ จำนวนประชากร กระแสทิศทางของสังคมและการเมือง สภาพเศรษฐกิจ และปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ หมายถึง การประเมินทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการกำลังคนหรือจำนวนบุคคลที่ต้องใช้งบประมาณแหล่งเงินทุนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อาคารสถานที่ เครื่องมือและครุภัณฑ์การประเมินปัจจัยนำเข้าจะช่วยให้พิจารณาตัดสินใจว่าโครงการนั้น ๆ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะทำให้วัตถุประสงค์ของโครงการบรรลุผลสำเร็จหรือไม่และช่วยให้เกิดการวางแผนการจัดกิจกรรมของโครงการได้อย่างเหมาะสม การประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยเข้ามาให้เหมาะสมมากน้อยเพียงไรเป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นจะก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมีอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้นเพื่อจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้รัดกุมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมินผลผลิตของโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยเข้ามาให้เหมาะสมมากน้อยเพียงไรเป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือไม่กิจกรรมที่จัดขึ้นจะก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมีอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้น ผลที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินโครงการได้ผลมากน้อยเพียงใดเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้

หรือไม่ การประเมินผลผลิตจะมีการนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่จะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ เพื่อที่จะได้นำผลประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้รัดกุมมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือเพื่อการตัดสินใจปรับปรุงขยายโครงการนำไปใช้ต่อเนื่องต่อไป และเพื่อล้มเลิกโครงการ

สรุป ผู้วิจัยได้ศึกษาการประเมินโครงการในรูปแบบของชิปปี้และรูปแบบการประเมินอื่น ๆ ซึ่งมีแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน รูปแบบชิปปี้เป็นรูปแบบแรก que ประเมินองค์ประกอบทุก ๆ ด้านทั้งระบบ หรือในลักษณะขององค์รวม ตั้งแต่ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต จึงได้เลือกใช้ในการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP MODEL) มาใช้กับโครงการนี้ ซึ่งมีความเหมาะสมกว่ารูปแบบอื่นไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบที่มีการประเมินอย่างต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ทำให้เห็นผลการประเมินได้ทุกด้านสามารถนำไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหารโครงการว่าจะยุติ ปรับปรุง หรือดำเนินการโครงการต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เทียนสิน ทบศิลป์ (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมข้าราชการ “ชีวิตดีมีคุณค่า” ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นโดยใช้รูปแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้นได้แก่ บุคลากร สถานที่ฝึกอบรม และสื่ออุปกรณ์ มีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนงบประมาณมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง กระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ หลักสูตรวิทยากรและกิจกรรมในกระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมาก เนื้อหาวิชาหลักสูตรมีประโยชน์สอดคล้องและตอบสนองวัตถุประสงค์ของโครงการ วิทยากรตรงต่อเวลาเป็นแบบอย่างที่ดี และยกย่องผู้เข้ารับการอบรมข้าราชการครูผู้ผ่านการอบรมได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในระดับมาก ข้าราชการครูผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความต้องการให้มีโครงการเช่นนี้อีก ในระดับมาก และให้มีการติดตามและประเมินผลการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

อวยพร ตั้งธงชัย (2539 : บทคัดย่อ) พบว่าการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมเยาวชนดีเด่นทางด้านกีฬา โดยใช้รูปแบบจำลองชิปปี้ ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่าผู้ที่สอบผ่านการคัดเลือกมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่โครงการกำหนด วิธีการคัดเลือกมีความเหมาะสมมากแต่ควรมีการทบทวนเกณฑ์การคัดเลือก ด้านกระบวนการ พบว่า การดำเนินการและการจัดบริการสวัสดิการของโครงการ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง แต่การดำเนินการของ

โครงการยังขาดความต่อเนื่อง ความชัดเจน และความเข้าใจที่สอดคล้องกัน ด้านผลผลิต พบว่า นิสิตส่วนมากมีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.01 – 2.50 ระดับความสามารถทางทักษะก็พาดังเดิม สำหรับบัณฑิตมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ถึงปานกลาง รวมทั้งมีเจตคติที่ดีและความพึงพอใจต่อโครงการในระดับมาก

อนุกุล บุตรธรรม (2540 : 86 – 88) ได้ประเมินโครงการของแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษา จังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้างาน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่ไม่เคยศึกษาอบรมโครงการของแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสามัญศึกษา จังหวัดเลย 2) สภาพปัจจุบันการประเมินโครงการมีการประเมินทุกชั้นตอนและประเมินขณะดำเนินการอยู่ในระดับ 1 3) ปัญหาการดำเนินการก่อนการดำเนินการ พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการของโรงเรียนขณะดำเนินการคืองบประมาณไม่สอดคล้องกับความต้องการของโครงการหลังเสร็จสิ้นพบว่าขาดเครื่องมือ

รังสรรค์ อ้วนวิจิตร (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า การประเมินโครงการพัฒนาครูให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 ตามรูปแบบการประเมินโครงการแบบชิป (CIPP Model) โดยแบ่งมิติการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต พบว่า 1) ด้านบริบท เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 3) ด้านกระบวนการ พบว่า 3.1) การดำเนินงานในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 3.2) การดำเนินงานในระดับโรงเรียน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 4) ด้านผลผลิต พบว่า 4.1) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 4.2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูเมื่อมีวิทยฐานะครูชำนาญการ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 4.3) ขวัญในการปฏิบัติงานของครูเมื่อมีวิทยฐานะครูชำนาญการ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 4.4) สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงานของครู เมื่อมีวิทยฐานะครูชำนาญการ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 4.5) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูเมื่อมีวิทยฐานะครูชำนาญการ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

อารีย์ อัจฉริยนิช (2550 : บทคัดย่อ) พบว่า การประเมินโครงการเพิ่มพูนสมรรถภาพ School Net ประเทศไทย ศึกษากรณีระบบบริหารการเรียนการสอน พบว่าด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของโครงการ โครงสร้างสถานศึกษา การประสานงานกับสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง และความสอดคล้องของ School Net มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่า ความพร้อมของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สถานที่ ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน

ในด้านคอมพิวเตอร์ ระบบโปรแกรม ความถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัยของข้อมูล ความเหมาะสมของงบประมาณ และความเหมาะสมของจำนวนบุคลากร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการพบว่า ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน การปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานและความสามารถในการบริหารโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผลผลิตพบว่า การบริการด้านบทเรียนแก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของบทเรียน ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

มัทธา นัตรทอง (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 3 “เทศบาลอนุสรณ์” เทศบาลเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า 1) ผลการประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินกระบวนการ (Process) 3.1) นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3.2) ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3.3) ผู้ปกครองนักเรียนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4) ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์ของนักเรียน นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออก ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนก่อนการพัฒนา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด 5) ผลการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน 5.1) ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนก่อนและหลังการพัฒนา โดยภาพรวมพบว่า ก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด 5.2) ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ก่อนการพัฒนา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด 5.3) ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน ก่อนการพัฒนา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด 6) ร้อยละของผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนปีการศึกษา ก่อนการพัฒนา (ปีการศึกษา 2549) และปีการศึกษาหลังการพัฒนา (ปีการศึกษา 2550) โดยภาพรวม ปี

การศึกษาหลังการพัฒนาจำนวนนักเรียนที่มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยมและดี มีจำนวนมากกว่าปีการศึกษาก่อนการพัฒนา

งานวิจัยต่างประเทศ

ฟีโดเน (Fidone 1993 , อ้างถึงใน รสรินทร์ อรอมรรรัตน์ 2545 : 57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโปรแกรมวิทยาศาสตร์ระดับมัธยม โดยใช้องค์ประกอบบริบทของโมเดลช่วย ในการตัดสินใจหรือรูปแบบจำลองซิปป์ (CIPP Model) เพื่อเตรียมนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถ เฉพาะทางในระดับสูง โดยรวบรวมจากครูวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยม เกรด 6 – 12 จำนวน 100 คน นักเรียนสายวิทยาศาสตร์ เกรด 10,11 และ 12 จำนวน 618 คน โดยใช้คำถามเกี่ยวกับการวิจัยจำนวน 6 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย t - test การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการกระจายความถี่ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ของ หลักสูตร ความต้องการของหลักสูตร ระดับของเกรด การมอบหมายงาน และความชอบหรือไม่ชอบของนักเรียน ผลของการประเมินสรุปได้ ดังนี้ 1) นักเรียนต้องการประสบการณ์ทดลอง ในห้องปฏิบัติการและการศึกษาวิทยาศาสตร์อย่างกว้างขวางรวมทั้งการเยี่ยมชมชนทางวิทยาศาสตร์แห่งอื่นมากกว่าการทดลองในห้องปฏิบัติการและการศึกษาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติมในชั้นเรียน 2) ครูควรเน้นขอบข่ายของจุดประสงค์ในการศึกษาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน เพื่อการพัฒนาทักษะในห้องปฏิบัติการและพัฒนาทักษะการทำงาน 3) ทั้งนักเรียนและครู ต้องการหลักสูตรระยะสั้น ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาในสาขาอื่น ๆ โดยกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน 4) ครู ในโรงเรียนระดับกลางคิดว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิทยาศาสตร์ เป็นการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ และการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับนักเรียนเท่านั้น

จอย อลิชเบท โรบินสัน (2000) ได้ศึกษาโครงการประเมินความต้องการในด้านการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา พบว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษา มีความตระหนักในความจำเป็นของการศึกษา ความต้องการของจิตใจ อารมณ์ ความต้องการของสิ่งแวดล้อมและความต้องการในการให้ความรู้ เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการของนักเรียนกับพ่อแม่และการรับรู้ของโรงเรียนปรากฏว่ามีความเหมือนอยู่เพียงเล็กน้อย

โอดิน โอ นิล (2000) ได้ศึกษาการประเมินโครงการการศึกษาพยาบาลรูปแบบ ปี 2000 พบว่า โครงการการศึกษาพยาบาลรูปแบบ ปี 2000 เกี่ยวข้องกับสิ่งสำคัญ 3 ด้าน คือ 1) การฝึกปฏิบัติด้านการรักษาคณไข้ 2) ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) การขาดความเข้มข้นในด้านการแปรความและเครื่องมืออุปกรณ์ของการนับตัวเลข

เรนดูลิก (Rendulic 1995) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การตรวจหาวิธีประเมินคุณค่าที่มีศักยภาพ และความตรงของแบบจำลองหลักสูตร (ICE Model) มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะพัฒนาแบบจำลองการประเมินหลักสูตรจากหลายๆ แนวคิดให้เป็นแบบจำลองการประเมินหลักสูตรของวิทยาลัยชุมชน (Community College) และทำการทดสอบวิธีการตัดสินคุณค่าและความตรงของโมเดลที่พัฒนาขึ้น นั่นคือ แบบจำลองหลักสูตร และแบบจำลองประจักษ์หน้าของสเตค (Stake's Countenance Model) แบบจำลองที่พัฒนาขึ้นได้นำไปใช้ในการประเมินหลักสูตรการศึกษาในวิทยาลัยชุมชน ซึ่งเป็นการศึกษานำร่อง และทำการวิเคราะห์ผลการประเมิน พบว่า แบบจำลองหลักสูตร มีศักยภาพและความตรงในการประเมินหลักสูตรและยิ่งไปกว่านั้น สารสนเทศได้จากการประเมินยังนำไปใช้ในการตัดสินใจในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

กล่าวโดยสรุปว่าจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง การประเมินโครงการ จะเห็นได้ว่าการประเมินโครงการส่วนใหญ่พบว่าเป็นการประเมินตาม ลักษณะการกำหนดรูปแบบ หรือประยุกต์ตามรูปแบบต่างๆ ของการประเมิน เช่น วิเคราะห์โครงการที่ประเมินด้วยแบบจำลองชิปของสตัฟเฟิลบีม การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการช่วยพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาองค์กร หน่วยงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประเมินโครงการถือว่า เป็นขั้นตอนที่สำคัญของกระบวนการ เพราะจะช่วย ให้ทราบถึงข้อดี ข้อเสีย จุดเด่น จุดด้อย และข้อบกพร่องต่างๆ ของโครงการฝึกอบรม ตลอดจนทราบถึงการปฏิบัติงานว่าได้ทำตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใดเพื่อ ประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงโครงการในช่วงต่อไปการประเมินโครงการ แข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบจำลองชิป (CIPP Model) เป็นกรอบในการประเมิน โดยประเมินด้านบริบท (Context) ได้แก่ วัตถุประสงค์ของโครงการ ความสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้อง ความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ด้านกระบวนการ (Process) การดำเนินงาน ด้านผลผลิต (Product) ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากโครงการซึ่งความรู้เกี่ยวกับการประเมินโครงการ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเป็นแนวทางในการสรุปอภิปรายผลเกี่ยวกับข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยต่อไป

กล่าวโดยสรุปว่าจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การประเมินผลโครงการโดยใช้รูปแบบจำลองชิป (CIPP Model) เพื่อต้องการทราบว่าผลที่ได้รับ จากการดำเนินโครงการไปแล้วนั้นประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไร ตอบสนองความต้องการได้เพียงใด ควรปรับปรุงแล้วดำเนินการต่อไปหรือควรถูกยุติโครงการ ซึ่งเท่ากับเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ดำเนินการไปแล้ว วัตถุประสงค์ของการประเมินผล ได้แก่ เพื่อ

ศึกษาว่าวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุ นั้น ยังเป็นวัตถุประสงค์ที่ยังมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์อยู่หรือไม่ เพื่อการค้นพบวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อพิจารณาหาเหตุผลของความสำเร็จและความล้มเหลวของการปฏิบัติ เป็นต้น เพื่อนำไปใช้แก้ไขต่อไป เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับโครงการโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ มีการ วางแผน แนวทางการดำเนินการและผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการกำหนดคุณค่าหรือข้อดีของ โครงการดังกล่าวว่าดีหรือไม่อย่างไร สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) เป็นกรอบในการประเมิน ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) ซึ่งความรู้เกี่ยวกับการประเมินโครงการและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเป็นแนวทาง (Guidelines) ในการสรุปอภิปรายผลเกี่ยวกับข้อค้นพบในการศึกษาวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี คือ การประเมินบริบท ประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการดำเนินงาน และการประเมินผลผลิตของโครงการ

1. การดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีมาเป็นแนวทางในการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีนี้ โดยประเมินตามแบบจำลองซิปปี้ (CIPP Model) โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี หลักการ ข้อมูลสถิติ และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วออกแบบงานวิจัย สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทดสอบเครื่องมือ ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ
2. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลมาวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และเสนอแนะ
3. การรายงานผลการวิจัย ประกอบด้วย การเขียนรายงานการวิจัยฉบับร่างเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์เสนอแนะจัดพิมพ์ และรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี แบ่งออกเป็น

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1.1 คณะกรรมการบริหารเทศบาล จำนวน 33 คน ได้แก่

นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน

รองนายกเทศมนตรี จำนวน 3 คน

สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน

หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 11 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน ได้แก่

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1-5 จำนวน 5 คน

รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1-5 จำนวน 5 คน

1.3 ครู จำนวน 178 คน ได้แก่

ครูโรงเรียนเทศบาล 1 จำนวน 43 คน

ครูโรงเรียนเทศบาล 2 จำนวน 17 คน

ครูโรงเรียนเทศบาล 3 จำนวน 57 คน

ครูโรงเรียนเทศบาล 4 จำนวน 20 คน

ครูโรงเรียนเทศบาล 5 จำนวน 41 คน

1.4 นักเรียน 3,754 คน

1.5 ผู้ปกครอง 3,754

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้วยการเลือกโดยใช้การเปิดตารางเปรียบเทียบของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และ

ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling) (มาเรียม นิลพันธุ์ 2549 : 123) จำนวนทั้งสิ้น 888 คน มีรายละเอียดการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการบริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จำนวน 33 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน รองนายกเทศมนตรี จำนวน 3 คน สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน และหัวหน้าส่วนราชการ (ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักการช่าง หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองวิชาการ ผู้อำนวยการกองคลัง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข ผู้อำนวยการกองสวัสดิการ ผู้อำนวยการกองการศึกษา) จำนวน 11 คน ใช้ประชากรในการเก็บข้อมูล

กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีโรงเรียนเทศบาล 1 -5 จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล 1- 5 จำนวน 5 คน และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล 1- 5 จำนวน 5 คน ใช้ประชากรในการเก็บข้อมูล

กลุ่มที่ 3 ครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีทั้ง 5 โรงเรียน จำนวน 153 คน ได้แก่

3.1 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 1 จำนวน 43 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 36 คน ตามตารางของเครืจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (มาเรียม นิลพันธุ์ 2549 : 120)

3.2 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 2 จำนวน 17 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 14 คน ตามตารางของเครืจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (มาเรียม นิลพันธุ์ 2549 : 120)

3.3 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 3 จำนวน 57 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 48 คน ตามตารางของเครืจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (มาเรียม นิลพันธุ์ 2549 : 120)

3.4 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 4 จำนวน 20 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 19 คน ตามตารางของเครืจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (มาเรียม นิลพันธุ์ 2549 : 120)

3.3 ประชากรครูโรงเรียนเทศบาล 5 จำนวน 41 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 36 คน ตามตารางของเครืจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (มาเรียม นิลพันธุ์ 2549 : 120)

กลุ่มที่ 4 นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ประชากรจำนวน 3,754 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 346 คน ด้วยการเลือกโดยการใช้การเปิดตารางเปรียบเทียบของ เครืจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

กลุ่มที่ 5 ผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่ร่วมโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ประชากรจำนวน 3,754 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 346 คน ด้วยการเลือกโดยใช้การเปิดตารางเปรียบเทียบของ เคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการในครั้งนี้ประกอบด้วย คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 888 คน ใช้วิธีการเลือกโดยการเปิดตารางเปรียบเทียบของ เคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และเลือกโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive or Judgmental Sampling)

ตารางที่ 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน

ผู้ให้ข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. คณะผู้บริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี	33	33*
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี	10	10*
3. ครูผู้สอน	178	153
4. นักเรียน	3,754	346
5. ผู้ปกครอง	3,754	346
รวม	7,721	888

* ศึกษาจากประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามเป็น 3 ฉบับ แยกตามลักษณะของผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง คือ

1.1 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา กลุ่มสาระที่สอน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) ประกอบด้วย ด้านบริบท จำนวน 9 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 8 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 12 ข้อ ด้านผลผลิต จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

1.2 แบบสอบถามผู้ปกครอง จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ ประกอบด้วย ด้านบริบท จำนวน 3 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 7 ข้อ ด้านผลผลิต จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

1.3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นที่กำลังเรียน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ ประกอบด้วย ด้านบริบท จำนวน 2 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 5 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 10 ข้อ และด้านผลผลิต จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 ของแต่ละฉบับ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ ครอบคลุม 4 ด้าน คือด้านบริบท (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Output Evaluation)

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ของครูผู้สอนซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ และมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 3 ระดับ จากผู้ที่ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียนและผู้ปกครอง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยกำหนดระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เหมาะสม อยู่ในระดับ มาก
ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสม อยู่ในระดับ ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสม อยู่ในระดับ น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสม อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมิน

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ สำหรับนักเรียนและผู้ปกครอง โดยกำหนดระดับ ดังนี้

ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสม อยู่ในระดับ มาก
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสม อยู่ในระดับ ปานกลาง
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสม อยู่ในระดับ น้อย

เกณฑ์การประเมิน

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	เหมาะสมอยู่ในระดับ น้อย

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (structured interview) จำนวน 2 ฉบับ โดยใช้สัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารเทศบาล และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี แบบสัมภาษณ์มีส่วนประกอบ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต

2.1 ด้านบริบท (Context) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

- วัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการมีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและอนาคตมีลักษณะอย่างไร
- วัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ มีความชัดเจน เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงอย่างไร

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

- โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการมีความเหมาะสมกับนโยบายหรือไม่อย่างไร
- โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการควรปรับปรุงเกี่ยวกับด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นหรือไม่อย่างไร

2.3 ด้านกระบวนการ (Process) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

- ความเหมาะสมเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรม และการดำเนินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
- การบริหารโครงการและการกำกับติดตามการดำเนินงานเป็นอย่างไร

2.4 ผลผลิต (Product) จำนวน 1 ข้อ ได้แก่

- ผลผลิตของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

สำหรับรายละเอียดของการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสรุปได้
ดัง ตารางที่ 6

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบการประเมินกับกลุ่มตัวอย่าง

การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	แบบสอบถาม			แบบ สัมภาษณ์ ผู้บริหาร
		ครู	ผู้ปกครอง	นักเรียน	
ด้านบริบท	- วัตถุประสงค์ของโครงการ	✓	✓	✓	✓
	- ความสอดคล้องกับนโยบายขององค์กร	✓	-	-	✓
ด้านปัจจัยนำเข้า	- ความพร้อมของการดำเนินงาน	✓	✓	✓	✓
	- ความเหมาะสมของบุคลากร	✓	✓	✓	✓
	- ความเหมาะสมของงบประมาณ	✓	-	-	✓
ด้านกระบวนการ	- การดำเนินงานภายในโครงการ	✓	✓	✓	✓
	- การดำเนินงานตามแผน	✓	✓	✓	✓
	- ความสามารถในการบริหารโครงการ	✓	-	✓	✓
	- การกำกับติดตามการดำเนินงาน	✓	-	✓	✓
ด้านผลผลิต	- ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ	✓	✓	✓	✓
	- ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ	✓	✓	✓	✓

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบตรวจเอกสาร ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดย มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้จัดสร้างแบบสอบถามขึ้น จำนวน 3 ฉบับ โดยแต่ละฉบับใช้สอบถามครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ หนังสือ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการต่าง ๆ จากวิทยานิพนธ์ และเอกสารหลักสูตร หรือเอกสารทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมปัญหาที่ต้องการ แล้วขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุง แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา และด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

และจากนั้น ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อและคำถามแต่ละคำถามว่ามีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตหรือไม่ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

นำมาคำนวณค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อ ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ต้องมีมากกว่า 0.5 ขึ้นไป โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540 : 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
เมื่อ	$\sum R$	แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
เมื่อ	N	แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาแล้วทุกคนมีความเห็นว่าสอดคล้องกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และได้เสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามบางข้อเนื่องจากข้อคำถามใช้ภาษาไม่ถูกต้อง ดังนี้

แบบสอบถามของครูผู้สอน

เดิม การจัดระบบการประสานงานภายในและภายนอกโครงการ

แก้ไขเป็น การประสานงานระหว่างคณะกรรมการจัดการแข่งขันและผู้เข้าร่วม

แข่งขัน

แบบสอบถามของนักเรียน

เดิม โครงการนี้ทำให้นักเรียนได้มีความรู้

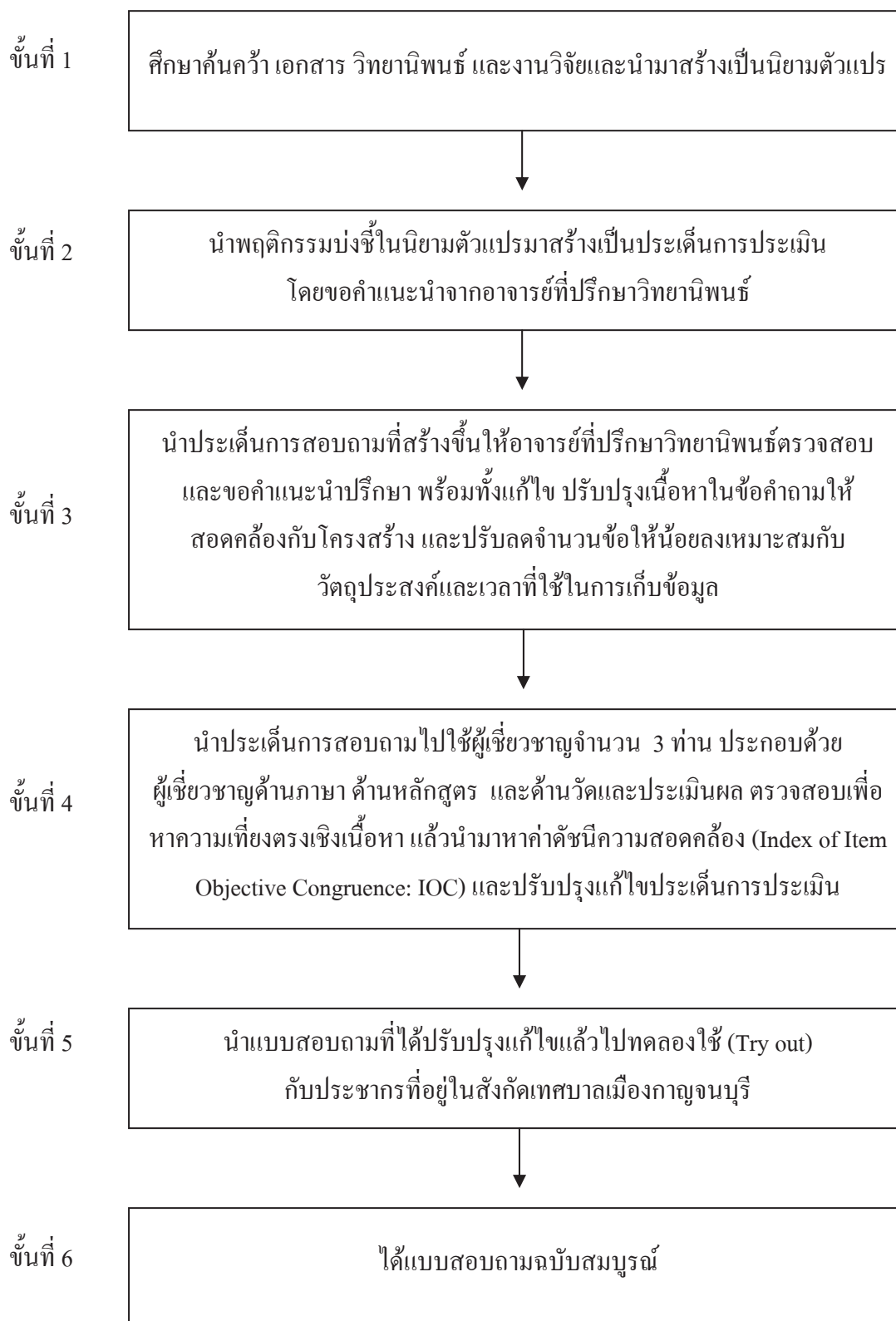
แก้ไขเป็น โครงการนี้ส่งเสริมให้เกิดความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 20 คน ผู้ปกครอง จำนวน 20 คน และนักเรียน จำนวน 20 คน

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากข้อ 4 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน เท่ากับ 0.95 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน เท่ากับ 0.92 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง เท่ากับ 0.92

6. ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ โดยสรุปขั้นตอนดังแผนภูมิที่ 7

ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีการดำเนินการไว้ดังแผนภูมิที่ 6

แผนภูมิที่ 6 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

2. แบบสัมภาษณ์

ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยสัมภาษณ์ความเหมาะสมของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ ในด้าน บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารหลักสูตร วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และนำมาสร้างเป็นนิยามตัวแปร

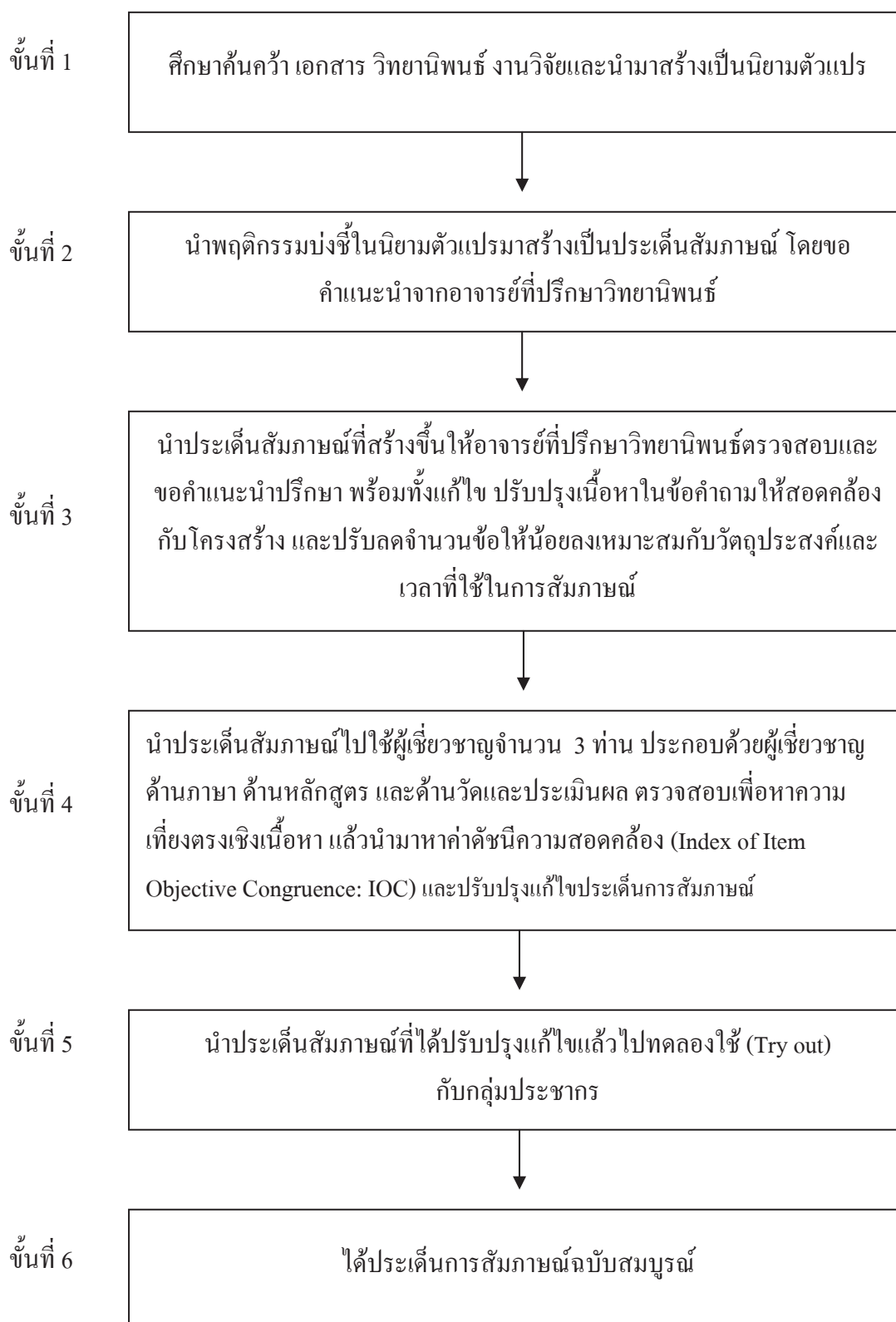
ขั้นที่ 2 นำพฤติกรรมบ่งชี้ในนิยามตัวแปร มาสร้างเป็นประเด็นสัมภาษณ์ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับข้อเสนอแนะให้ปรับประเด็นการสัมภาษณ์ โดยการจัดกลุ่มข้อคำถามที่สอดคล้องกันให้เป็นข้อเดียวกันและใช้คำถามที่สอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 3 นำประเด็นการสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Concurrence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 4 นำประเด็นการสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 5 นำแบบสัมภาษณ์ตามขั้นที่ 4 มาแก้ไขปรับปรุง

ขั้นที่ 6 ได้แบบการสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ โดยสรุปขั้นตอนดังแผนภูมิที่ 8

แผนภูมิที่ 7 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสร้างแบบสัมพันธ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

1.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับ นักเรียน ผู้ปกครองและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลและรับคืนด้วยตัวเอง

1.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview)

2.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อออกหนังสือถึงผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมส่งประเด็นสัมภาษณ์ไปก่อนล่วงหน้า

2.2 ประสานงานกับผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารสถานศึกษา ขอนัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

2.3 สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ตามวัน เวลาที่ได้นัดไว้ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการสัมภาษณ์ ดังนี้

ขั้นเตรียมก่อนสัมภาษณ์

1. เตรียมแบบสัมภาษณ์ให้พร้อม
2. เตรียมอุปกรณ์ ในการบันทึกการสัมภาษณ์ประกอบด้วย กระดาษโน้ต ปากกา เทปบันทึก

ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเองและแจ้งจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ โดยการถามคำถามตามข้อความในแบบสัมภาษณ์
3. ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกผลการสัมภาษณ์ โดยบันทึกเทปและจดบันทึก
4. ดำเนินการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและกล่าวคำอำลาผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยกำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

1.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ของแต่ละชุดที่เป็นข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ (frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

1.3 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ของแต่ละชุดที่เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) จากผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานการประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และ 3 ระดับ มาตรวจนับคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

1.4 นำแบบสอบถามตอนที่ 3 ของแต่ละชุดที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดมา จัดลำดับ จัดหมวดหมู่ในแต่ละด้าน เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเสนอเป็นลักษณะของความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาจัดลำดับและจัดหมวดหมู่ในแต่ละด้าน เพื่อนำไปวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอเป็นลักษณะของความเรียง

เกณฑ์การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินหลักสูตรจากแบบสอบถามครูผู้สอน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลตามแนวคิดเห็นของ 5 ระดับ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึงเหมาะสมอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึงเหมาะสมอยู่ในระดับ	น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึงเหมาะสมอยู่ในระดับ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึงเหมาะสมอยู่ในระดับ	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึงเหมาะสมอยู่ในระดับ	มากที่สุด

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการจากแบบสอบถามของผู้ปกครองและนักเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลผล โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ตามแนวความคิดของเบสท์ (Best 1970, อ้างถึงใน เสนาะ สุขสงวน 2548: 69) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึงเหมาะสมอยู่ใน ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึงเหมาะสมอยู่ใน ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.00	หมายถึงเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก

ตารางที่ 8 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

การประเมิน		ผู้ให้ข้อมูล / เครื่องมือ				การวิเคราะห์ข้อมูล
		ครู (แบบสอบถาม)	ผู้ปกครอง (แบบสอบถาม)	นักเรียน (แบบสอบถาม)	ผู้บริหาร (แบบสัมภาษณ์)	
ด้านบริบท	- ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ	✓	✓	✓	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	- ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง	✓	-	-	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ด้านปัจจัยนำเข้า	- ความเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์	✓	✓	✓	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	- ความเหมาะสมด้านบุคลากร	✓	✓	✓	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	- ความเหมาะสมด้านอาคารสถานที่	✓	-	-	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 8 (ต่อ)

การประเมิน		ผู้ให้ข้อมูล / เครื่องมือ				การวิเคราะห์ข้อมูล
		ครู (แบบสอบถาม)	ผู้ปกครอง (แบบสอบถาม)	นักเรียน (แบบสอบถาม)	ผู้บริหาร (แบบสัมภาษณ์)	
ด้านปัจจัยนำเข้า	- ความเหมาะสมด้านงบประมาณ	✓	-	-	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ด้านกระบวนการ	- ความสอดคล้องของกิจกรรมการแข่งขัน	✓	✓	✓	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	- การจัดกิจกรรมและการนำเสนอที่น่าสนใจ	✓	✓	✓	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	- การบริหารโครงการ	✓	-	✓	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	- การกำกับติดตามการดำเนินงาน	✓	-	✓	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ด้านผลผลิต	- ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ	✓	✓	✓	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	- ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ	✓	✓	✓	✓	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ได้ดำเนินการ ประเมินตามแนวคิดในการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยใช้รูปแบบการ ประเมินแบบชีปป์ (CIPP Model)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำ บรรยายข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหาโดยจำแนกเป็น 6 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบ สัมภาษณ์ได้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหาร เทศบาล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ด้านบริบท เกี่ยวกับความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของ โครงการ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยนำเข้า เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร อาคารสถานที่ และงบประมาณ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับความสอดคล้องของกิจกรรมการ แข่งขัน การจัดกิจกรรมและการนำเสนอที่น่าสนใจ การบริหารโครงการ และการกำกับติดตาม การดำเนินงาน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ด้านผลผลิต เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาล เมืองกาญจนบุรีและผู้บริหารเทศบาล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน
ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาล และคณะกรรมการบริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วย
นักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารเทศบาล โดยจำแนกตามเพศ
และระดับการศึกษา ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 9 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	178	51.45
- หญิง	168	48.55
รวม	346	100.00
2. ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่		
- ประถมศึกษาปีที่ 4	56	16.18
- ประถมศึกษาปีที่ 5	53	15.32
- ประถมศึกษาปีที่ 6	60	17.34
- มัธยมศึกษาปีที่ 1	64	18.49
- มัธยมศึกษาปีที่ 2	61	17.63
- มัธยมศึกษาปีที่ 3	52	15.03
รวม	346	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศชาย จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 51.45 รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 48.55 ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 18.49 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.63 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 17.34 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.18 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.32 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.03

ตารางที่ 10 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	166	47.98
- หญิง	180	52.02
รวม	346	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	67	19.36
- 30 – 39 ปี	116	33.53
- 40 – 49 ปี	83	23.99
- 50 ขึ้นไป	80	23.12
รวม	346	100.00
3. วุฒิทางการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	185	53.47
- ปริญญาตรี	136	39.31
- สูงกว่าปริญญาตรี	25	7.22
รวม	346	100.00
4. อาชีพ		
- ทำนา	56	16.18
- ทำไร่ – ทำสวน	68	19.65
- รับจ้าง	73	21.10
- ค้าขาย	85	24.57
- รับราชการ	64	18.50
รวม	346	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 52.02 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 47.98 ส่วนใหญ่อายุ 30 – 39 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 33.53 รองลงมาอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.99 อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 23.12 และต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 67 คน

คิดเป็นร้อยละ 19.36 วุฒิทางการศึกษาส่วนใหญ่จบต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 53.47 รองลงมาปริญญาตรีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 39.31 และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.22 อาชีพส่วนใหญ่ค้าขาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 24.57 รองลงมารับจ้าง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.10 ทำไร่ – ทำสวน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 19.65 รับราชการ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 และทำนา จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.18

ตารางที่ 11 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของครู

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	55	35.95
- หญิง	98	64.05
รวม	153	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	32	20.92
- 30 – 39 ปี	41	26.80
- 40 – 49 ปี	52	33.99
- 50 ขึ้นไป	28	18.29
รวม	153	100.00
3. วุฒิทางการศึกษา		
- ปริญญาตรี	110	71.90
- ปริญญาโท	43	28.10
- ปริญญาเอก	-	-
รวม	153	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 64.05 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 35.95 ส่วนใหญ่อายุ 40 – 49 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.99 รองลงมาอายุ 30-39 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 อายุต่ำกว่า 30 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 20.92 และอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.29 วุฒิทางการศึกษา ส่วนใหญ่จบปริญญาตรี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 71.90 รองลงมาปริญญาโท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 28.10

ตารางที่ 12 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	3	30.00
- หญิง	7	70.00
รวม	10	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
- 30 – 39 ปี	-	-
- 40 – 49 ปี	2	20.00
- 50 ขึ้นไป	8	80.00
รวม	10	100.00
3. วุฒิทางการศึกษา		
- ปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาโท	10	100.00
- ปริญญาเอก	-	-
รวม	10	100.00

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์การทำงาน		
- ต่ำกว่า 10 ปี	-	-
- 10 – 19 ปี	2	20.00
- 20 – 29 ปี	5	50.00
- 30 ขึ้นไป	3	30.00
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนใหญ่อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาอายุ 40-49 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 วุฒิต่างการศึกษา ส่วนใหญ่จบปริญญาโท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่ 20-29 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาอายุ 30 ปีขึ้นไปจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และอายุ 10-19 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 13 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	26	78.79
- หญิง	7	21.21
รวม	33	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
- 30 – 39 ปี	2	6.06
- 40 – 49 ปี	10	30.30
- 50 ขึ้นไป	21	63.64
รวม	10	100.00

ตารางที่ 13 (ต่อ)

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. วุฒิทางการศึกษา		
- ปริญญาตรี	18	54.55
- ปริญญาโท	15	45.45
- ปริญญาเอก	-	-
รวม	153	100.00
4. ประสบการณ์การทำงาน		
- ต่ำกว่า 10 ปี	17	51.52
- 10 – 19 ปี	5	15.15
- 20 – 29 ปี	11	33.33
- 30 ขึ้นไป	-	-
รวม	10	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่า คณะกรรมการบริหารเทศบาลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 78.79 รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 ส่วนใหญ่อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 รองลงมาอายุ 40-49 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 และอายุ 30-39 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.06 วุฒิทางการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาคือจบการศึกษาปริญญาโท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 ประสบการณ์การทำงานส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 51.52 รองลงมาอายุ 20-29 ปีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอายุ 10-19 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.15

ตารางที่ 14 สรุปผลการสอบถามการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ผลการสอบถาม												
การประเมินโครงการ	นักเรียน		ระดับความเหมาะสม	ลำดับที่	ผู้ปกครอง		ระดับความเหมาะสม	ลำดับที่	ครู		ระดับความเหมาะสม	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.			$\bar{X}$	S.D.			$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านบริบท	2.68	0.22	มาก	4	2.62	0.18	มาก	4	3.95	0.33	มาก	4
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	2.68	0.19	มาก	3	2.69	0.18	มาก	3	4.31	0.25	มาก	2
3. ด้านกระบวนการ	2.71	0.19	มาก	1	2.75	0.20	มาก	1	4.31	0.36	มาก	3
4. ด้านผลผลิต	2.69	0.25	มาก	2	2.71	0.21	มาก	2	4.45	0.15	มาก	1
โดยภาพรวม	2.69	0.21	มาก		2.69	0.19	มาก		4.25	0.27	มาก	

จากตารางที่ 14 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีโดยภาพรวม ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.27) นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.21) และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.19) ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลและคณะกรรมการบริหารเทศบาลมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ด้านบริบท ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.33) นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.68$, S.D. = 0.22) และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.18) ตามลำดับ

ด้านปัจจัยนำเข้า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.25) นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.68$, S.D. = 0.19) และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.18) ตามลำดับ

ด้านกระบวนการ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.36) ผู้ปกครอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.75$, S.D. = 0.20) และนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 0.19) ตามลำดับ

ด้านผลผลิต ครูผู้สอนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.15) ผู้ปกครอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 0.21) และนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.25) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 สรุปผลการสัมภาษณ์การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ผลการสัมภาษณ์		
การประเมินโครงการ	ผู้บริหารสถานศึกษา	คณะกรรมการบริหารเทศบาล
1. ด้านบริบท	เหมาะสม	เหมาะสม
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	เหมาะสม	เหมาะสม
3. ด้านกระบวนการ	เหมาะสม	เหมาะสม
4. ด้านผลผลิต	เหมาะสม	เหมาะสม

จากตารางที่ 15 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี มีความเห็นในการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมในทุกด้าน จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารเทศบาล มีความเห็นในการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมในทุกด้าน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการบริหารเทศบาล ด้านบริบท
พบว่าโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารเทศบาล ด้านบริบท โดยภาพรวมมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับ เหมาะสม ทั้งนี้เพราะการดำเนินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ การจัดสภาพแวดล้อมของสถานที่เอื้อต่อผู้เข้าร่วมแข่งขันและผู้เข้าร่วมงาน โครงการเหมาะสมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน และโครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการบริหารเทศบาล ด้านปัจจัยนำเข้า
พบว่าผู้รับผิดชอบโครงการมีความตั้งใจในการดำเนินงานตามโครงการ ส่วนวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่ บุคลากรและงบประมาณในการสนับสนุนมีความเพียงพอ

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการบริหารเทศบาล ด้านกระบวนการพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนเห็นด้วยกับขั้นตอนการดำเนินโครงการและเป็นไปด้วยความสะดวกเรียบร้อย มีความเหมาะสมดี

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการบริหารเทศบาล ด้านผลผลิตพบว่า ผู้ที่เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ทั้ง นักเรียน ครู และผู้เข้าร่วมการแข่งขันและร่วมชมชมงานจะได้รับความรู้มากยิ่งขึ้นและยังพึงพอใจที่จัดโครงการนี้เพื่อที่จะไปพัฒนาการเรียนการสอนของตัวเอง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านบริบท โดยภาพรวมเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

เป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพที่กำหนดไว้ ปรากฏผลตามรายละเอียดในตารางที่ 16 ถึงตารางที่ 18

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียน ด้านบริบท

ด้านบริบท	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
วัตถุประสงค์ของโครงการ			
1. โครงการนี้ส่งเสริมให้เกิดความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ	2.52	0.52	มาก
2. วัตถุประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ	2.83	0.38	มาก
รวม	2.68	0.22	มาก

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท โดยภาพรวมพบว่า ระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.68$, S.D. = 0.22)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.83$, S.D. = 0.38) และวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมให้เกิดความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.52$, S.D. = 0.52)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ปกครอง ด้านบริบท

ด้านบริบท	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
วัตถุประสงค์ของโครงการ			
1. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	2.52	0.52	มาก
2. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ	2.83	0.38	มาก
3. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการผู้ปกครองและชุมชน	2.51	0.52	มาก
รวม	2.62	0.18	มาก

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีด้านบริบท โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.62$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.83$, S.D. = 0.38) และ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการผู้ปกครองและชุมชน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.51$, S.D. = 0.52)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของครูผู้สอน ด้านบริบท

ด้านบริบท	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
วัตถุประสงค์ของโครงการ			
1. โครงการสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของครูและนักเรียน	3.95	0.69	มาก
2. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน	3.45	0.79	ปานกลาง
3. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.94	0.49	มาก
4. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายเทศบาลเมืองกาญจนบุรี	3.63	0.79	มาก
5. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ	4.27	0.97	มาก
6. ความเป็นไปได้ของการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.14	0.90	มาก
รวม	3.90	0.31	มาก
การประสานงานกับส่วนที่เกี่ยวข้อง			
1. การกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการ	3.64	0.48	มาก
2. การได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาในเครือข่าย	4.46	0.69	มาก
3. ความเหมาะสมของควมดีในการประสานงานกับสถานศึกษาในเครือข่าย	4.10	0.47	มาก
รวม	4.07	0.41	มาก

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท พบว่า

วัตถุประสงค์ของโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.97) และ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.79)

การประสานงานกับส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาในเครือข่าย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.46$, S.D.

= 0.69) และการกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=3.64$, S.D. = 0.48)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปัจจัยนำเข้า

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปัจจัยนำเข้า โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพที่กำหนดไว้ปรากฏผลตามรายละเอียดในตารางที่ 19 ถึงตารางที่ 21

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียน ด้านปัจจัยนำเข้า

ด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่			
1.ความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ	2.51	0.52	มาก
2.สถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการมีความเหมาะสม	2.53	0.50	มาก
3.การจัดบรรยากาศของโครงการเอื้อต่อการเรียนรู้และประสบการณ์	2.69	0.47	มาก
รวม	2.58	0.10	มาก
ความเหมาะสมของบุคลากร			
1.ความเหมาะสมและเพียงพอของคณะกรรมการและบุคลากรในโครงการ	2.68	0.47	มาก
2. ความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการและบุคลากรในโครงการ	2.98	0.14	มาก
รวม	2.83	0.21	มาก

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า

ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.58$, S.D. = 0.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการจัด

บรรยากาศของโครงการเอื้อต่อการเรียนรู้และประสบการณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.69$ S.D. = 0.47) และ ความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.51$, S.D. = 0.52)

ความเหมาะสมของบุคลากร โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.83$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการและบุคลากรในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.98$ S.D. = 0.14) และความเหมาะสมและเพียงพอของคณะกรรมการและบุคลากรในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.68$, S.D. = 0.47)

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ปกครอง ด้านปัจจัยนำเข้า

ด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่			
1. ความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ	2.53	0.50	มาก
2. ความเหมาะสมและเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ	2.69	0.47	มาก
3. การจัดบรรยากาศของโครงการเอื้อต่อการเรียนรู้และประสบการณ์	2.98	0.14	มาก
รวม	2.73	0.23	มาก
ความเหมาะสมของบุคลากร			
1. ความเหมาะสมและเพียงพอของคณะกรรมการที่รับผิดชอบโครงการ	2.68	0.47	มาก
2. ความรู้ ความสามารถของผู้รับผิดชอบโครงการที่นำมาใช้ในโครงการ	2.56	0.50	มาก
รวม	2.62	0.85	มาก

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีด้านปัจจัยนำเข้าพบว่า

ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.73$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดบรรยากาศของโครงการเอื้อต่อการเรียนรู้และประสบการณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็น

ลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.98$, S.D. = 0.14) และ ความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.53$, S.D. = 0.50)

ความเหมาะสมของบุคลากร โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.62$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความเหมาะสมและเพียงพอของคณะกรรมการที่รับผิดชอบโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.68$, S.D. = 0.47) และความรู้ ความสามารถของผู้รับผิดชอบโครงการที่นำมาใช้ในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.56$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของครู ด้านปัจจัยนำเข้า

ด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่			
1. ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการ	4.64	0.48	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ	3.84	0.83	มาก
รวม	4.24	0.57	มาก
ความเหมาะสมของบุคลากร			
1. ความเหมาะสมของคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ	4.36	0.77	มาก
2. ความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการศึกษาของผู้บริหาร	4.27	0.97	มาก
3. ความมุ่งมั่น พยายามทุ่มเทให้การพัฒนาการศึกษาของผู้บริหาร	4.14	1.09	มาก
4. ความสามารถในการบริหารบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	4.36	0.48	มาก
5. ความเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการของผู้รับผิดชอบโครงการ	4.29	0.60	มาก
รวม	4.28	0.09	มาก

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ความเหมาะสมของงบประมาณ ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร	4.58	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า

ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48) และความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.83)

ความเหมาะสมของบุคลากร โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความเหมาะสมของคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการเท่ากับความสามารถในการบริหารบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.48) และความมุ่งมั่นทุ่มเทให้กับการพัฒนาการศึกษาของผู้บริหาร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 1.09)

ความเหมาะสมของงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.63)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกระบวนการ

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกระบวนการ โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพที่กำหนดไว้ปรากฏผลตามรายละเอียดในตารางที่ 22 ถึงตารางที่ 24

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียน ด้านกระบวนการ

ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
การดำเนินงานภายในโครงการ			
1. มีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการอย่างต่อเนื่อง	2.56	0.50	มาก
2. รูปแบบในการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	2.56	0.50	มาก
3. ความน่าสนใจของกิจกรรมที่จัดในโครงการ	2.54	0.50	มาก
4. เนื้อหาของกิจกรรมที่จัดในโครงการ	2.44	0.50	ปานกลาง
รวม	2.53	0.06	มาก
การดำเนินงานตามแผน			
1. การปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน	2.84	0.37	มาก
2. การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด	2.99	0.10	มาก
รวม	2.92	0.11	มาก
ความสามารถในการบริหารโครงการ			
1. ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ	2.87	0.34	มาก
2. ความสามารถในการแก้ปัญหาที่พบภายในโครงการ	2.66	0.48	มาก
รวม	2.77	0.15	มาก
การกำกับติดตามการดำเนินงาน			
1. มีการติดตามและประเมินผลโครงการในทุกขั้นตอน	2.97	0.17	มาก
2. มีหลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล	2.65	0.48	มาก
รวม	2.81	0.23	มาก

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกระบวนการพบว่า

การดำเนินงานภายในโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.53$, S.D. = 0.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการอย่างต่อเนื่องเท่ากับรูปแบบในการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.56$, S.D. = 0.50) และ เนื้อหาของกิจกรรมที่จัดในโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.44$, S.D. = 0.50)

การดำเนินงานตามแผน โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.92$, S.D. = 0.11) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.99$, S.D. = 0.10) และ การปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.84$, S.D. = 0.37)

ความสามารถในการบริหารโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.77$, S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.87$, S.D. = 0.34) และ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่พบภายในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.66$, S.D. = 0.48)

การกำกับติดตามการดำเนินงานโดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.81$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการติดตามและประเมินผลโครงการในทุกขั้นตอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.97$, S.D. = 0.17) และมีหลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.65$, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ปกครอง ด้านกระบวนการ

ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
การดำเนินงานภายในโครงการ			
1. มีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการ	2.83	0.38	มาก
2. ความน่าสนใจของกิจกรรมที่จัดภายในโครงการ	2.96	0.20	มาก
3. โครงการนี้มีการจัดกิจกรรมและการนำเสนอที่น่าสนใจ	2.87	0.34	มาก
4. มีการประสานงานระหว่างบุคคลภายในโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ	2.53	0.50	มาก
5. ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโครงการ	2.54	0.50	มาก
รวม	2.75	0.20	มาก

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
การดำเนินงานตามแผน			
1. การปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน	2.96	0.20	มาก
2. การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	2.58	0.50	มาก
รวม	2.77	0.27	มาก

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกระบวนการพบว่า

การดำเนินงานภายในโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.75$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความน่าสนใจของกิจกรรมที่จัดภายในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.96$, S.D. = 0.20) และมีการประสานงานระหว่างบุคคลภายในโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.53$, S.D. = 0.50)

การดำเนินงานตามแผน โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.77$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.96$, S.D. = 0.20) และการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.58$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของครูผู้สอน ด้านกระบวนการ

ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
การดำเนินงานภายในโครงการ			
1. ความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมกับโครงการ	4.21	0.59	มาก
2. โครงการนี้มีการจัดกิจกรรมและการนำเสนอที่น่าสนใจ	4.64	0.48	มากที่สุด
3. การจัดระบบการประสานงานภายในและภายนอกโครงการ	4.66	0.59	มากที่สุด
รวม	4.50	0.25	มากที่สุด
การดำเนินงานตามแผน			
1. การปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน	4.27	0.97	มาก
2. การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	4.36	0.48	มาก
รวม	4.32	0.06	มาก
ด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
ความสามารถในการบริหารโครงการ			
1. ความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.64	0.48	มาก
2. ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	3.64	0.48	มาก
3. ความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรบุคคล	4.55	0.61	มากที่สุด
4. ความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณที่ได้รับ	4.64	0.48	มากที่สุด
5. ความคุ้มค่าของการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ	4.21	0.54	มาก
รวม	4.14	0.48	มาก
การกำกับติดตามการดำเนินงาน			
1. มีการติดตามและประเมินผลโครงการในทุกขั้นตอน	4.61	0.65	มากที่สุด
2. มีหลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล	4.24	0.53	มาก
รวม	4.43	0.26	มาก

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกระบวนการพบว่า

การดำเนินงานภายในโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D. =0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดระบบการประสานงานภายในและภายนอกโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=4.66$, S.D. = 0.59) และ ความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมกับโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=4.21$, S.D. = 0.59)

การดำเนินงานตามแผน โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D. =0.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=4.36$, S.D. = 0.48) และ การปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=4.27$, S.D. = 0.97)

ความสามารถในการบริหารโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณที่ได้รับ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=4.64$, S.D. = 0.48) และความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เท่ากับ ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=3.64$, S.D. = 0.48)

การกำกับติดตามการดำเนินงาน โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D. =0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการติดตามและประเมินผลโครงการในทุกขั้นตอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=4.61$, S.D. = 0.65) และ มีหลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=4.24$, S.D. = 0.53)

**ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านผลผลิต**

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านผลผลิต โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพที่กำหนดไว้ปรากฏผลตามรายละเอียดในตารางที่ 25 ถึงตารางที่ 27

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียน ด้านผลผลิต

ด้านผลผลิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ			
1. นักเรียนได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ	2.97	0.17	มาก
2. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ทางวิชาการ	2.96	0.20	มาก
3. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ประโยชน์	2.91	0.29	มาก
รวม	2.95	0.03	มาก
ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ			
1. นักเรียนได้รับความสะดวกจากการบริการในโครงการ	2.41	0.49	ปานกลาง
2. นักเรียนชอบเข้าร่วมกิจกรรมภายในโครงการ	2.56	0.56	ปานกลาง
3. นักเรียนพึงพอใจกิจกรรมภายในโครงการ	2.60	0.49	มาก
4. นักเรียนแสดงออกถึงความสุขในการร่วมกิจกรรมภายในโครงการ	2.44	0.69	ปานกลาง
รวม	2.50	0.09	มาก

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านผลผลิต พบว่า

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.95$, S.D. =0.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.97$, S.D. = 0.17) และนักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ประโยชน์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.91$, S.D. = 0.29)

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.50$, S.D. = 0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนพึงพอใจกิจกรรมภายในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.60$, S.D. = 0.49) และนักเรียนได้รับความสะดวกจากการบริการในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.41$, S.D. = 0.49)

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของผู้ประกอบการ ด้านผลผลิต

ด้านผลผลิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ			
1. โครงการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	2.96	0.20	มาก
2. ผู้ประกอบการนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ให้เกิดประโยชน์	2.91	0.29	มาก
รวม	2.94	0.04	มาก
ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ			
1. ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกจากการบริการภายในโครงการ	2.63	0.49	มาก
2. ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการแสดงออกถึงความสุขในการเข้าร่วมโครงการ	2.59	0.51	มาก
3. ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ	2.48	0.50	ปานกลาง
รวม	2.57	0.08	มาก

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านผลผลิต พบว่า

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.94$, S.D. = 0.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โครงการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=2.96$, S.D. = 0.20) และผู้ประกอบการนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.91$, S.D. = 0.29)

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=2.57$, S.D. = 0.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกจากการบริการภายในโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับที่ 1

($\bar{X}=2.63$, S.D. = 0.49) และผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=2.48$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขัน
ความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี ของครูผู้สอน ด้านผลผลิต

ด้านผลผลิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ			
1. ครูที่เข้าร่วมโครงการได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านความรู้ทางวิชาการ	4.58	0.61	มากที่สุด
2. ครูที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	4.40	0.63	มาก
3. ครูที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในด้านวิชาการมากขึ้น	4.27	0.97	มาก
รวม	4.42	0.16	มาก
ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ			
1. ครูที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ	4.64	0.48	มากที่สุด
2. ครูที่เข้าร่วมโครงการแสดงออกถึงความสุขในการเข้าร่วมโครงการ	4.36	0.48	มาก
รวม	4.50	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านผลผลิต พบว่า

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูที่เข้าร่วมโครงการได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านความรู้ทางวิชาการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับที่ 1 ($\bar{X}=4.58$, S.D. = 0.61) และครูที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในด้านวิชาการมากขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=4.27$, S.D. = 0.97)

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยภาพรวมพบว่าระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับ

ที่ 1 ($\bar{X}=4.64$, S.D. = 0.48) และ ครูที่เข้าร่วมโครงการแสดงออกถึงความสุขในการเข้าร่วมโครงการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X}=4.36$, S.D. = 0.48)

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และคณะกรรมการบริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี โดยนำมาเขียนเป็นความเรียงปรากฏผลตามรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

1. ด้านบริบท พบว่าพบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพโรงเรียนและชุมชนที่มุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในด้านวิชาการมากขึ้นและเป็นการเผยแพร่ให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีแต่ละโรงเรียนได้แสดงถึงผลของการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ รวมไปถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการมีความพร้อมและเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ ยกเว้นในการจัดกิจกรรมภายในโครงการบางกิจกรรมนั้นยังไม่เหมาะสมกับสถานที่ที่จัดเตรียมไว้ ส่วนงบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการนั้นได้รับการจัดสรรอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับแต่ละกิจกรรม

3. ด้านกระบวนการ พบว่า ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดการภายในโครงการนั้นเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่จัดแข่งขันภายในโครงการมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้มีการติดตาม ดูแล และประเมินผลในโครงการ เพื่อนำผลในการประเมินนี้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดโครงการในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพ

4. ด้านผลผลิต ผู้ที่เข้าร่วมภายในโครงการได้รับความรู้ทั้งด้านวิชาการ ทักษะ และเจตคติที่ดี สามารถนำประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และนอกจากนี้ผู้ที่เข้าร่วมภายในโครงการยังมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและสนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม

ต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายในโครงการ แต่ในบางกิจกรรมผู้เข้าร่วมโครงการไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ผู้ปกครอง หรือครูผู้สอนบางคนอาจไม่ได้เข้าร่วมเนื่องเป็นกิจกรรมที่มีข้อจำกัดอาจทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการบางท่านไม่เข้าใจและเกิดความไม่พอใจในที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

1. ด้านบริบท พบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของเทศบาลเมืองกาญจนบุรีที่กำหนดไว้ว่า เทศบาลเมืองกาญจนบุรีมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาและให้เป็นที่ไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการพัฒนานี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรวมถึงพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ รวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการมีความพร้อมและเพียงพอต่อจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ ยกเว้นในการจัดกิจกรรมภายในโครงการบางกิจกรรมนั้นยังไม่เหมาะสมกับสถานที่ที่จัดเตรียมไว้ ส่วนงบประมาณที่ใช้ในการจัดโครงการนั้นได้รับการจัดสรรอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับแต่ละกิจกรรม

3. ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดการภายในโครงการนั้นเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่จัดแข่งขันภายในโครงการมีความน่าสนใจและมีความหลากหลาย ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้มีการติดตาม ดูแล และ ประเมินผลในโครงการ เพื่อนำผลในการประเมินนี้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดโครงการในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพ

4. ด้านผลผลิต พบว่า ผู้ที่เข้าร่วมภายในโครงการได้รับความรู้ทั้งด้านวิชาการ ทักษะ และ เจตคติที่ดี สามารถนำประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และ นอกจากนี้ผู้ที่เข้าร่วมภายในโครงการยังมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและสนใจเข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายในโครงการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) โดยใช้รูปแบบการประเมินซิปปี้ (CIPP Model) ของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในการประเมินกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการบริหารเทศบาล จำนวน 33 คน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 153 คน นักเรียน จำนวน 346 คน และผู้ปกครอง จำนวน 346 คน รวม 888 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามจำนวน 3 ชุด สอบถามนักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน 2) แบบสัมภาษณ์จำนวน 2 ชุด สัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารเทศบาล และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีโดยภาพรวม พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน เห็นด้วยว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนเห็นด้วยว่ามีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการบริหารเทศบาลและผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

2. **ผลการประเมิน ด้านบริบท** ในภาพรวม พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน เห็นด้วยว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้แก่ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการบริหารเทศบาลและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

3. **ผลการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้า** ในภาพรวม พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน เห็นด้วยว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้แก่ ความเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ความเหมาะสมด้านบุคลากร และความเหมาะสมด้านงบประมาณ พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน เห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการบริหารเทศบาลและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และครูผู้สอนเห็นว่าความเหมาะสมของงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด

4. **ผลการประเมินด้านกระบวนการ** ในภาพรวม พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้แก่ ความสอดคล้องของกิจกรรมการแข่งขัน การจัดกิจกรรมและการนำเสนอที่น่าสนใจ การบริหารโครงการ และการกำกับติดตามการดำเนินงาน พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนมีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการบริหารเทศบาลและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ส่วนความสามารถในการบริหารโครงการและการกำกับติดตามการดำเนินงาน ครูผู้สอนและนักเรียน มีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

5. **ผลการประเมินด้านผลผลิต** ในภาพรวม พบว่า นักเรียน ผู้ปกครองและครูผู้สอน เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ นักเรียนและผู้ปกครอง มีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จากความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอนผู้บริหารเทศบาล และผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอภิปรายได้ ดังนี้

1. ผลการประเมิน พบว่าโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี นักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และคณะกรรมการบริหารเทศบาลมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิตของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ อัจฉริยวนิช (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าโครงการเพิ่มพูนสมรรถภาพ School Net ประเทศไทย ศึกษากรณีระบบบริหารการเรียนการสอน มีผลการประเมินในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ อ้วนวิจิตร (2549 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาครูให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ตามรูปแบบการประเมินโครงการ แบบชิปปี้ (CIPP Model) พบว่าด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และคณะกรรมการบริหารเทศบาล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ อัจฉริยวนิช (2550 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการเพิ่มพูนสมรรถภาพ School Net ประเทศไทย ศึกษากรณีระบบบริหารการเรียนการสอน ผลการประเมินโดยภาพรวมด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนะ ปลาตะเพียนทอง (2546 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ของจังหวัดนครปฐม ผลการประเมินโดยภาพรวมด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า นักเรียน ผู้ปกครองและครูผู้สอน เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และคณะกรรมการบริหารเทศบาลเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ความเหมาะสมด้านบุคลากร และความเหมาะสมด้านงบประมาณ พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีและคณะกรรมการบริหารเทศบาล พบว่า มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ อัจฉริยวนิช (2550 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการเพิ่มพูนสมรรถภาพ School Net ประเทศไทย ศึกษากรณีระบบบริหารการเรียนการสอน พบว่าด้านความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ และความเหมาะสมของบุคลากร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอนเห็นว่าการเหมาะสมของงบประมาณอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผู้บริหารเทศบาลและ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรีที่เห็นว่าการเหมาะสม

4. ผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกระบวนการ พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และคณะกรรมการบริหารเทศบาลเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสอดคล้องของกิจกรรมการแข่งขัน การจัดกิจกรรมและการนำเสนอที่น่าสนใจ การบริหารโครงการ และการกำกับติดตามการดำเนินงาน พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน มีความเห็นว่าการเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และคณะกรรมการบริหารเทศบาล พบว่า มีความเหมาะสม และความสามารถในการบริหารโครงการและการกำกับติดตามการดำเนินงาน ครูผู้สอนและนักเรียนมีความเห็นว่าการเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ อัจฉริยวนิช (2550 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าความเหมาะสมของกระบวนการ การปฏิบัติงานตามแผน การนิเทศกำกับ ติดตามการดำเนินงาน และความสามารถในการบริหารโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

5. ผลการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านผลผลิต พบว่า นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนเห็นว่าการเหมาะสมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และคณะกรรมการบริหารเทศบาล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ นักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนเห็นว่าเป็นความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และคณะกรรมการบริหารเทศบาล ส่วนความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ นักเรียนและผู้ปกครองมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับวิจัยของ มัทวะ นัทรทอง (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนหลังการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่าการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพต่อไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงโครงการ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท ควรมีการประสานงานของเทศบาลเมืองกาญจนบุรี และโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เพื่อกำหนดขอบเขต หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจนเพื่อการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
2. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ควรเตรียมความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่ใช้ในการแข่งขันให้มีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อให้ปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
3. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ ควรเพิ่มรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงานภายในโครงการให้ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด ซึ่งจะทำให้โครงการมีความน่าสนใจและน่าเชื่อถือ
4. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิต ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมในโครงการ เพื่อนำความรู้และทักษะไปให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี เช่น โครงการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี
2. ควรมีการวิจัยเพื่อประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับที่สูงขึ้น เช่น ระดับภูมิภาคและระดับประเทศเป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,2546.
- กรุณา รูปแพ. “การประเมินผลโครงการพัฒนาชีวิตครู สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์.มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2546.
- ณัฐพร เล็กเลิศศิริวงศ์. “การประเมินผลโครงการฝึกอบรมเตรียมอาจารย์ใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2536.
- เทียนสิน ทบศิลป์. การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมข้าราชการ “ชีวิตมีคุณค่าของสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,2538.
- นวรรตน์ สุวรรณพ่อง. การประเมินผลและการเขียนแผนงาน/โครงการด้านสาธารณสุข กรุงเทพฯ : คณะกรรมการองค์การพัฒนาเอกชนด้านเอดส์, 2542.
- นิตา ชูโต. 2538. การประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : หจก.พี.เอ็น.การพิมพ์.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. การวิจัยประเมินผล : หลักการและกระบวนการ . พิมพ์ครั้งที่ 6 . กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที พี เอ็น เพรส , 2542.
- มัทวะ ฉัตรทอง. “การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 3 “เทศบาลอนุสรณ์” สังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์” , 2551.
- มาเรียม นิลพันธุ์. “วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์” .พิมพ์ครั้งที่ 2 นครปฐม: โครงการส่งเสริมการผลิตตำรา และเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,2549.
- รสรินทร์ อรอมรัตน์.“การประเมินหลักสูตรวิชาสื่อสารการกีฬา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น. กรุงเทพฯ , 2546.

รังสรรค์ อ้วนวิจิตร. การประเมินโครงการพัฒนาครูให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการสังกัดสำนักงาน .

เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

วุฒิสาร ตันไชยและคณะ. รายงานผลการศึกษาเรื่องการให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและหมู่บ้าน
ในรูปแบบกองทุนเงินทุนหมุนเวียน และเงินอุดหนุนเพื่อพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้.
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2546.

วัลลภ กันทรพย. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา. 2541.

สมคิด พรหมจ้อย. เทคนิคการประเมินโครงการ. สุพรรณบุรี : โรงพิมพ์ออฟเซทอาร์ทอโตเมชัน,
2542.

สุรพล กาญจนจิตรรา . การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามโครงการความ
ร่วมมือทางวิชาการ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, 2537.

สมพร แสงชัย และสุนทร เกิดแก้ว. การประเมินโครงการในประเทศไทย. เอกสารการศึกษา
รัฐประศาสนศาสตร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2537.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ,รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 4 .กรุงเทพฯ .
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. การประเมินผลโครงการ : หลักการและการประยุกต์ พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียง, 2541.

สุวิมล ติรกานนท์. การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2543.

เสนาะ สุขสงวน “การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนเครือข่ายการใช้
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี
เขต 2.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

อารีย์ อัจฉริวนิช. การประเมินโครงการเพิ่มพูนสมรรถภาพ School Net ประเทศไทย ศึกษากรณี
ระบบบริหารการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

อุทัย บุญประเสริฐ. หลักการและแนวคิดในการวางแผนจัดทำโครงการ. กรุงเทพมหานคร.
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

อวยพร ตั้งธงชัย. การประเมินโครงการเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ ของโรงเรียนประถม ศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี,2539.

อนุกุล บุตรธรรม. การศึกษาการประเมินโครงการของแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเลย. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น , 2540.

ภาษาต่างประเทศ

O'Neill,Eileen. An evaluation of the Project 2000 : model of nurse education [CD-ROM].
1999 Abstract from Proquest File:Dissertaion Abstract Item:aacmq 48036.

Robinson, Joy Elizabeth. Comprehensive needs assessment project for elementary school
students [CD-ROM]. 1999 Abstract from Proquest File:Dissertaion Abstract
Item:aacmq 48040.

Rendulic,P.A.An investigation into the Protential Value and the Validity of a Curriculum
Evaluation Model for Community Colleges [CD-ROM] 1995 . Abstract from:
ProQuest File: Dissertation Abtract Item:n 9517499.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย
หนังสือขออนุญาตทดลองเครื่องมือวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 4707

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางนุติ รุ่งสว่าง

ด้วย นายสรายุทธ เมื่อปสน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0 3421 8788

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 4708

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวนิภา สุขพิทักษ์

ด้วย นายสรารุช เมื่อบสน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0 3421 8788

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 4709

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 มิถุนายน 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.นภาเดช บุญเชิดชู

ด้วย นายสรารุท เมื่อบสน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0 3421 8788

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 6129

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

9 กรกฎาคม 2553

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี

ด้วย นายสราวุธ เมื่อบสน นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” มีความประสงค์จะขอตกลงเครื่องมือวิจัยกับผู้บริหารเทศบาล ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้ทดลองเครื่องมือวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

๗๗

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 6279

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

16 กรกฎาคม 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน นายกเทศมนตรีเมืองกาญจนบุรี

ด้วย นายสรวิศ เมื่อบสน นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารเทศบาล ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งผู้บริหารเทศบาล ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย “มุ่งส่งเสริม สนับสนุน เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตศึกษา”

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. นางนุติ รุ่งสว่าง	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
2. นางสาวนิภา สุขพิทักษ์	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
3.ดร.นภาพเดช บุญเชิดชู	ผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนวัดบ้านโป่ง “สามัคคีคุณูปถัมภ์”

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียน
เรื่อง การประเมิน โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ สำหรับนักเรียน เป็นผู้ตอบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เกี่ยวกับการประเมินโครงการโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านบริบท (Context Evaluation)
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)
4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

ตอนที่ 3 สอบถามถึงปัญหา / อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการตอบแบบสอบถามจากนักเรียน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
2. กำลังศึกษาระดับชั้น ☐ 1. ประถมศึกษาปีที่ 4 ☐ 2. ประถมศึกษาปีที่ 5 ☐ 3. ประถมศึกษาปีที่ 6 ☐ 4. มัธยมศึกษาปีที่ 1 ☐ 5. มัธยมศึกษาปีที่ 2 ☐ 6. มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องแสดงความคิดเห็นตรงกับสภาพความเป็นจริง โดย

มาก หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ มาก

ปานกลาง หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ ปานกลาง

น้อย หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ น้อย

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ด้านบริบท (Context Evaluation) วัตถุประสงค์ของโครงการ			
	โครงการนี้ส่งเสริมให้เกิดความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ			
2	วัตถุประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ			
3	ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่			
	ความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ			
4	สถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการมีความเหมาะสม			
5	การจัดบรรยากาศของโครงการเอื้อต่อการเรียนรู้และประสบการณ์			
	ความเหมาะสมของบุคลากร			

6	ความเหมาะสมและเพียงพอของคณะกรรมการและบุคลากรในโครงการ			
ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
7	ความรู้ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ของคณะกรรมการและบุคลากรในโครงการ			
8	ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การดำเนินงานภายในโครงการ มีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการอย่างต่อเนื่อง			
9	รูปแบบในการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย			
10	ความน่าสนใจของกิจกรรมที่จัดในโครงการ			
11	เนื้อหาของกิจกรรมที่จัดในโครงการ			
12	การดำเนินงานตามแผน การปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน			
13	การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด			
14	ความสามารถในการบริหารโครงการ ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ			
15	ความสามารถในการแก้ปัญหาที่พบภายในโครงการ			
16	การกำกับติดตามการดำเนินงาน มีการติดตามและประเมินผลโครงการในทุกขั้นตอน			
17	มีหลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล			
18	ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ นักเรียนได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ			
19	นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ทางวิชาการ			
20	นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ประโยชน์			
21	ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ นักเรียนได้รับความสะดวกจากการบริการในโครงการ			
22	นักเรียนชอบเข้าร่วมกิจกรรมภายในโครงการ			
23	นักเรียนพึงพอใจกิจกรรมภายในโครงการ			
24	นักเรียนแสดงออกถึงความสุขในการร่วมกิจกรรมภายในโครงการ			

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ปัญหา/ อุปสรรคในการร่วมโครงการ.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับครู
เรื่อง การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ สำหรับครู เป็นผู้ตอบ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เกี่ยวกับการประเมินโครงการโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านบริบท (Context Evaluation)
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)
4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

ตอนที่ 3 สอบถามถึงปัญหา / อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่ประการใด เพราะข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปพิจารณาในลักษณะของภาพรวมและคำตอบที่ได้รับจะเป็นข้อมูลในการนำไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 2. 30 – 39 ปี

☐ 3. 40 – 49 ปี

☐ 4. 50 ขึ้นไป

3. วุฒิทางการศึกษา

☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ 2. ปริญญาตรี

☐ 3. ปริญญาโท

☐ 4. ปริญญาเอก

4. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ทำการสอน

☐ 1. ภาษาไทย

☐ 2. คณิตศาสตร์

☐ 3. วิทยาศาสตร์

☐ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

☐ 5. การงานอาชีพและเทคโนโลยี

☐ 6. ศิลปะ

☐ 7. สุขศึกษาและพลศึกษา

☐ 8. ภาษาต่างประเทศ

(ตอบได้มากกว่า 1 กลุ่มสาระ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องแสดงความคิดเห็นตรงกับสภาพความเป็นจริง โดย

- 1 หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ มากที่สุด
- 2 หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ ปานกลาง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ น้อย
- 5 หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	ด้านบริบท (Context Evaluation)					
	วัตถุประสงค์ของโครงการ					
1	โครงการสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของครูและนักเรียน					
2	วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน					
3	วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน					
4	วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายเทศบาลเมืองกาญจนบุรี					
5	วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ					
6	ความเป็นไปได้ของการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ					
	การประสานงานกับส่วนที่เกี่ยวข้อง					
7	การกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการ					
8	การได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาในเครือข่าย					
9	ความเหมาะสมของความสัมพันธ์ในการประสานงานกับสถานศึกษาในเครือข่าย					
	ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)					
	ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่					
10	ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการ					
11	ความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ					
	ความเหมาะสมของบุคลากร					
12	ความเหมาะสมของคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ					
13	ความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการศึกษาของผู้บริหาร					
14	ความมุ่งมั่น พยายาม ทุ่มเทให้กับการพัฒนาการศึกษาของผู้บริหาร					
15	ความสามารถในการบริหารบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร					
16	ความเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการของผู้รับผิดชอบโครงการ					

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
17	ความเหมาะสมของงบประมาณ ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร					
18	ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การดำเนินงานภายในโครงการ ความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมกับโครงการ					
19	โครงการนี้มีการจัดกิจกรรมและการนำเสนอที่น่าสนใจ					
20	การจัดระบบการประสานงานภายในและภายนอกโครงการ					
21	การดำเนินงานตามแผน การปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน					
22	การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้					
23	ความสามารถในการบริหารโครงการ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้ที่เกี่ยวข้อง					
24	ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น					
25	ความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรบุคคล					
26	ความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณที่ได้รับ					
27	ความคุ้มค่าของการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ					
28	การกำกับติดตามการดำเนินงาน มีการติดตามและประเมินผลโครงการในทุกขั้นตอน					
29	มีหลักฐานรายงานการติดตามผลและประเมินผล					
30	ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ ครูที่เข้าร่วมโครงการได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านความรู้ทางวิชาการ					
31	ครูที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ					
32	ครูที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในด้านวิชาการมากขึ้น					
33	ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ครูที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ					
34	ครูที่เข้าร่วมโครงการแสดงออกถึงความสุขในการเข้าร่วมโครงการ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ปัญหา/อุปสรรคในการร่วมโครงการ.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้ปกครอง
เรื่อง การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
 โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

.....
 คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ สำหรับผู้ปกครอง เป็นผู้ตอบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เกี่ยวกับการประเมินโครงการโดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านบริบท (Context Evaluation)
- 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)
- 3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)
- 4) ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

ตอนที่ 3 สอบถามถึงปัญหา / อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามจะเป็นประโยชน์ในการนำไปปรับปรุง และพัฒนาแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับ ผู้ปกครองนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 2. 30 – 39 ปี

☐ 3. 40 – 49 ปี

☐ 4. 50 ขึ้นไป

3. วุฒิทางการศึกษา

☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ 2. ปริญญาตรี

☐ 3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

☐ 1. ทำนา

☐ 2. ทำไร่ - ทำสวน

☐ 3. รับจ้าง

☐ 4. ค้าขาย

☐ 5. รับราชการ

☐ 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องแสดงความคิดเห็นตรงกับสภาพความเป็นจริง โดย

ถ้าท่านตอบ มาก หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ มาก

ถ้าท่านตอบ ปานกลาง หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ ปานกลาง

ถ้าท่านตอบ น้อย หมายถึง ปฏิบัติเหมาะสม / เห็นด้วยในระดับ น้อย

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ด้านบริบท (Context Evaluation) วัตถุประสงค์ของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน			
	2 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการ			
	3 โครงการสอดคล้องกับความต้องการผู้ปกครองและชุมชน			
4	ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ความเหมาะสมของอาคารและสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการ			
	5 ความเหมาะสมและเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ			
	6 การจัดบรรยากาศของโครงการเอื้อต่อการเรียนรู้และประสบการณ์			
	ความเหมาะสมของบุคลากร 7 ความเหมาะสมและเพียงพอของคณะกรรมการที่รับผิดชอบโครงการ			
8	ความรู้ความสามารถของผู้รับผิดชอบโครงการที่นำมาใช้ในโครงการ			
9	ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การดำเนินงานภายในโครงการ มีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดโครงการ			
	10 ความน่าสนใจของกิจกรรมที่จัดภายในโครงการ			
	11 โครงการนี้มีการจัดกิจกรรมและการนำเสนอที่น่าสนใจ			
	12 มีการประสานงานระหว่างบุคคลภายในโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ			
	13 ความรวดเร็วในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโครงการ			
14	การดำเนินงานตามแผน การปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน			
	15 การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ			

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
16	ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ โครงการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม			
17	ผู้ปกครองนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการไปใช้ให้เกิดประโยชน์			
18	ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ผู้ปกครองได้รับความสะดวกจากการบริการภายในโครงการ			
19	ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการแสดงออกถึงความสุขในการเข้าร่วมโครงการ			
20	ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการ			

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ปัญหา/อุปสรรคในการร่วมโครงการ.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์
 เวลา.....
คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
2. แบบสัมภาษณ์มี 3 ตอนประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 - ตอนที่ 3 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา และ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
3. ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์จะนำไปพิจารณาในลักษณะภาพรวม และคำตอบที่ได้รับจะเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่งในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

นายสรายุทธ เมื่อบสน
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
 ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 2. 30 – 39 ปี

☐ 3. 40 – 49 ปี

☐ 4. 50 ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

☐ อื่นๆ

4. ประสบการณ์การทำงาน

☐ 10 -19 ปี

☐ 20 -29 ปี

☐ 30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

3.1 ท่านมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและอนาคตควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านมีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความชัดเจน เหมาะสม
 มากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านมีความคิดเห็นว่าโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการมีความ
 สอดคล้องกับนโยบายหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในกระบวนการจัดกิจกรรม และการดำเนินงาน
 โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 ท่านมีความเห็นว่าควรปรับปรุงเกี่ยวกับด้าน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่
 ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 สิ่งที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น / จุดด้อยในโครงการนี้คืออะไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

3.7 ท่านคิดว่าผลผลิตของโครงการฯ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหา และ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีท่านคิดว่า มีปัญหาอะไรที่ควรปรับปรุงและมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สัมภาษณ์

(นายสรารุช เมื่อบสน)

...../...../.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
การประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
สำหรับคณะกรรมการบริหารเทศบาล

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์
 เวลา.....

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์นี้สำหรับ ผู้บริหารเทศบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
2. แบบสัมภาษณ์มี 3 ตอนประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับ โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 - ตอนที่ 3 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา และ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ
3. ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์จะนำไปพิจารณาในลักษณะภาพรวม และคำตอบที่ได้รับจะเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่งในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

นายสรายุทธ เมื่อบสน
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
 ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหาร

1. เพศ

☐ 1. ชาย

☐ 2. หญิง

2. อายุ

☐ 1. ต่ำกว่า 30 ปี

☐ 2. 30 – 39 ปี

☐ 3. 40 – 49 ปี

☐ 4. 50 ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

☐ อื่นๆ

4. ประสบการณ์การทำงาน

☐ ต่ำกว่า 10 ปี

☐ 10 -19 ปี

☐ 20 -29 ปี

☐ 30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัด

เทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

3.1 ท่านมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและอนาคตควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านมีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มีความชัดเจน เหมาะสม
 มากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านมีความคิดเห็นว่าโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการมีความ
 สอดคล้องกับนโยบายหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในกระบวนการจัดกิจกรรม และการดำเนินงาน
 โครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 ท่านมีความเห็นว่าควรปรับปรุงเกี่ยวกับด้าน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่
 ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 สิ่งที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น / จุดด้อยในโครงการนี้คืออะไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

3.7 ท่านคิดว่าผลผลิตของโครงการฯ มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหา และ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรีท่านคิดว่า มีปัญหาอะไรที่ควรปรับปรุงและมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สัมภาษณ์

(นายสรารุช เมื่อบสน)

...../...../.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายสราวุธ เมื่อบสน
 ที่อยู่ 27/38 ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71000
 ที่ทำงาน สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ถนนหลักเมือง ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2533 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนวัดขาวเหนือ ตำบลบ้านไร่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
 พ.ศ.2536 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางแพปฐมพิทยา อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
 พ.ศ.2539 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวิสุทธิรังษี อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
 พ.ศ.2542 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ วิชาเอกการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏธนบุรี

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2548 – ปัจจุบัน ครูอาสาสอนเด็กเร่ร่อนในเขตเมือง สำนักงานเทศบาลเมืองกาญจนบุรี